

İLLER ve BELEDİYELER DERGİSİ

Türkiye Belediyeler Birliği adına
sahibi
Birlik Başkanı ve
Adana Büyükşehir Belediye Başkanı

Aytaç DURAK

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Cemal AYMAN

Genel Sekreter

YAYIN KURULU

Cemal AYMAN
Sabahattin ÜTKÜR
Fethi AYTAÇ
M. Cemal İŞLEYİCİ
Mustafa DÖNMEZ
M. Cemal ÖZYARDIMCI

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Burcu KULAÇ

YÖNETİM YERİ

Tunus Caddesi No: 12
Kavaklıdere - ANKARA
Tel: (0312) 419 21 00 (PBX)
Fax: (0312) 419 21 30
Misafirhane: Selanik Cad. No: 57
Kızılay - ANKARA
Tel: (0312) 425 00 03 - 425 00 31
e-posta: tbb@tbb.gov.tr
www.tbb.gov.tr

TASARIM - BASKI

ÜMİT OFSET MATBAACILIK
K. Karabekir Cad. Murat Çarşısı
41/1-2-9 İskitler-ANKARA
Tel: 0312 384 26 27 - 384 17 07

Yayın Türü: "Dergimiz ayda bir
yayınlanan yaygın süreli yayındır.
Ocak 2008, Sayı 717
Basım Tarihi: 05.02.2008

DERGİMİZİN YAYIN İLKELERİ

1- Yayınlanmak üzere dergimize gönderilen yazıların yayımlanıp yayımlanamayacağına Yayın ve Danışma Kurulumuz karar verir.

Dergi formatında 5 sayfayı geçmeyen yazılar tercih sebebidir.

2- Gönderilen yazılar, yayımlansın veya yayımlanmasın iade edilmez.

3- Yayımlanan yazılardan dolayı sorumluluk tamamen yazarlarına ait olup, dergimizde yayımlanmış olması onların görüşünü paylaştığımız anlamına gelmez.

4- Daha önce başka yerlerde yayımlandığı anlaşılan yazılar dergimizde yayımlanmaz.

5- Dergide yayımlanacak yazıların yerel yönetimlerle ilgili konuları içermesi esastır.

6- Dergimizde yayımlanmış yazılardan kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

İ Ç İ N D E K İ L E R

3. manşet

Birlik Encümenine Kıbrıs Belediyeler Birliği Ziyareti

4. haberler

Belediye Ortaklık Ağları Projesinin Birinci Yılı'nın Değerlendirildiği ve 2008 Yılı Planının Görüşüldüğü Koordinasyon Toplantısı Ankara'da Yapıldı

8. eğitim seminerleri

10. duyuru

Satıştaki Yayınlar
Kimlikler

13. uzman görüşüyle

13. Anayasa Mahkemesi'nin Belediyelerimizle İlgili İki Kararı Hakkında
E. Vali Fethi AYTAÇ

17. Taşınmaz Kültür Varlıklarının Restorasyonu ve Korunması Konusunda Yapılabilecek Yardımlar
Faruk ŞAHİN

26. Gıda Güvenliği Denetiminde Bakanlık-Belediye Çatışması
Dr. A. Serap FIRAT

30. Belediye Başkanı Ödeneği ve Hesaplanma Yöntemine İlişkin Örnekler
Mustafa DÖNMEZ

35. Belediyelerin Görev ve Yetkileriyle İlgili Olumsuz Gelişmeler
Hafize ZÜLÜFLÜ

42. Say2000i Veri Girişi Değerlendirilmesinde Tespit Edilen Muhasebe Hataları ve Çözümleri (IV)
M. Cemal ÖZYARDIMCI

48. soru cevap hattı

52. pratik bilgiler

58. resmi gazete

59. genelgeler

BİRLİK ENCÜMENİNE KIBRIS BELEDİYELER BİRLİĞİ ZİYARETİ

Türkiye Belediyeler Birliği 2008 yılı ilk Encümen Toplantısı Ankara'da yapıldı. Gündemdeki konuların görüşülerek karara bağlandığı toplantı sonrasında Türkiye Belediyeler Birliği Encümen Üyeleri, Kıbrıs Belediyeler Birliği temsilcilerini ağırladı.

Kıbrıs Belediyeler Birliği Asbaşkanı ve Güzelyurt Belediye Başkanı Mahmut ÖZÇINAR, Alsancak Belediye Başkanı Yücel ATAĞARA ve Birlik Genel Sekreteri Taşer AYBAR'dan oluşan heyet Türkiye Belediyeler Birliği'nin çalışmalarını yakından takip ettiklerini ve geldiği aşama konusundaki gelişmeleri memnuniyetle izlediklerini belirttiler. Gerçekleştirilen toplantı sonrasında iki Birlik arasındaki ilişkilerin

ve işbirliğinin geliştirilmesi yönünde ortak karar alındı. Konuk heyet temsilcileri, ikinci gün Türkiye Belediyeler Birliği Encümen Üyesi ve Altındağ Belediye Başkanı Veysel TİRYAKİ tarafından ağırlandı. Konuklara belediye çalışmaları hakkında bilgi veren bir sunum yapan Başkan Tiryaki, Altındağ Belediyesi'nin örnek teşkil eden ödüllü projesi Hayır Çarşısı'nı gezdirdi. Görüşmede Başkan Tiryaki'ye bir de plaket takdim eden heyet, Altındağ Belediyesi tesislerini ve bölgenin tarihi turistik yerlerini gezerek programını tamamladı.

Ayrıca konuk heyet Türkiye Belediyeler Birliği Encümen Üyesi ve Altındağ Belediye Başkanı Veysel TİRYAKİ'yi makamında ziyaret etti.

BELEDİYE ORTAKLIK AĞLARI PROJESİNİN BİRİNCİ YILININ DEĞERLENDİRİLDİĞİ VE 2008 YILI PLANININ GÖRÜŞÜLDÜĞÜ KOORDİNASYON TOPLANTISI ANKARA'DA YAPILDI

Birliğimiz ile İsveç Bölgeler ve Yerel Yönetimler Birliğinin işbirliğinde "Belediye Ortaklık Ağları (TUSENET) Projesi", Türkiye'den 22 belediye, İsveç'ten 5 belediyenin katılımıyla yürütülmektedir.

Proje kapsamında yürütülen çalışmaların değerlendirildiği ve 2008 yılı planının görüşüldüğü koordinasyon toplantısı 21-22 Ocak 2008 tarihlerinde Ankara'da yapıldı.

Birlik başkanı adına Türkiye Belediyeler Birliği Encümen Üyesi ve Denizli Belediye Başkanı

Nihat ZEYBEKÇİ ile İsveç'in Ankara Büyükelçisi Christer ASP toplantının açılış konuşmalarını yaptılar.

Projenin birinci yılında yapılan faaliyetlerin aktarıldığı toplantıda, projenin 2008 yılı programına ilişkin genel bilgilere yer verildi.

Toplantının ilk oturumunda; Denizli Belediye Başkanı ve TBB Encümen Üyesi Nihat ZEYBEKÇİ, İsveç'in Ankara Büyükelçisi Christer ASP ile Türkiye Belediyeler Birliğinde uzman olarak görev yapan ve TUSENET Projesi Eş-Direktörü Dr. Duygu DALGIÇ UYAR birer sunuş yaptılar.

Denizli Belediye Başkanı ve TBB Encümen Üyesi Nihat ZEYBEKÇİ,
"Avrupa Konseyi Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresinin Türkiye Delegasyon üyesi olarak görev yapmaktayım. Avrupa Konseyine

üye 46 ülkenin belediyelerinin imkanları, hukuki sorumlulukları, kaynaklarını karşılaştırdığımda, Türkiye'deki belediyelerin mali kaynakları ve yatırımları İsveç ve diğer kuzey ülkelerindeki oranın çok altında. Hedefimiz, kuzey ülkelerindeki orana ulaşamaması halinde, Avrupa Konseyi ortalamasına ulaşmaktır" dedi.

İsveç'in Ankara Büyükelçisi Christer ASP,
"Belediye Ortaklık Ağları Projesinin 2 hedefi vardır: Türkiye'nin AB'ye katılımını desteklemek; ülkelerimiz arasında çeşitli kültürel öğrenmeleri geliştirmek ve

demokratikleşme ile insan hakları sürecini destekleyerek AB içinde çeşitli düzeylerde ortak bağlar kurmaktır. Proje çerçevesinde yürütülen çalışmalar, Türk-İsveç belediyelerinin işbirliği, AB ortak değerlerinin oluşturulmasına katkı sağlayacaktır. İsveç, tam katılım elde edilinceye kadar Türkiye'ye AB'de tam destek verecektir" diye konuştu.

Türkiye Belediyeler Birliğinde uzman olarak görev yapan ve TUSENET Projesi Eş-Direktörü Dr. Duygu DALGIÇ UYAR,

"İki Birlik arasında ilk diyalog 2003'te başladı, yapılan toplantılar, ülke ziyaretleri ve konferansların sonucunda Belediye Ortaklık Ağları (TUSENET) Projesinin yürütülmesine karar verildi. 22 Türk Belediyesi ile 5 İsveç Belediyesi altı farklı konuda çalışma yürütmekte. Dört yıllık Projemizin birinci yılında iki farklı kültür, anlayış, idari sistem ve toplumsal yapıya sahip

ülkeler olduğumuzdan, birbirimizi anlamak, yanlış anlamaları önlemek ile öncelik ve hassasiyetlerimizi amacıyla çeşitli toplantılar yapıldı. Bu toplantılar hem birbirimiz anlamayı hem de çalışma alanlarını ve olası proje fikirlerinin tartışılmasını sağladı. 2008 yılında da toplantılar, seminerler ve çalışma ziyaretleri devam edecek olup, bazı modüllerimiz de birlikte proje yürütecekler" dedi.

Projeye ilişkin bu bilgilerin devamında toplantıya katılan belediye başkan ve başkan yardımcıları, projeye ilişkin görüş ve önerilerini ilettiler.

Toplantının öğleden sonrakı oturumunda, altı modül temsilcisi tarafından 2007 yılında yapılan çalışmalar ve 2008 yılında yapılması planlanan faaliyetler aktarıldı. Böylece, her bir modülün diğer modüllerin yürüttüğü çalışmalara ilişkin bilgi sahibi olması ve edinilen bilgi ve deneyimlerin paylaşılması sağlandı.

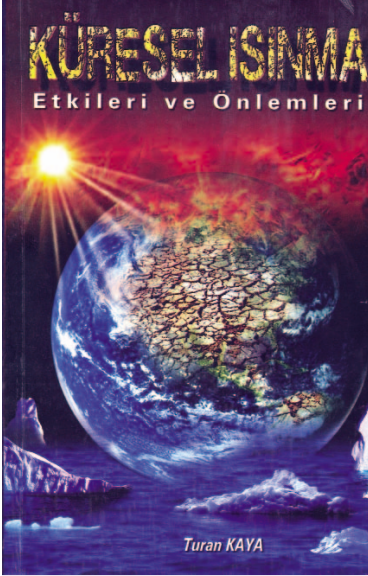
Toplantının ikinci gününün sabah oturumunda, Dr. Duygu DALGIÇ UYAR (TBB, TÜSENET Projesi Eş Direktörü) ve Rolf KARLSON (SALAR, TÜSENET Projesi Direktörü) tarafından projenin işleyişine ilişkin bilgiler verildi. 2008 yılında proje bütçesiyle ilgili bilgiler verildi. Ayrıca TÜSENET Projesinin kesişen konular arasında yer alan toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda 22 pilot belediyede yapılacak mevcut durum çalışmasına ilişkin bilgi verildi. 2008 yılında yapılacak tematik konulu seminerlerin olası konuları tartışıldı.

Öğleden sonraki oturumda, **Avrupa Birliği Genel Sekreterliği uzmanlarından Bülent ÖZCAN**, "Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardımları" konusunda bir sunuş yaptı. Belediyelerimizin bu yıl proje hazırlamasını ve uygulamasını öngördüğümüzden, mevcut fon kaynaklarına ilişkin bilgi sahibi olmalarının çalışmaları kolaylaştıracığı düşünülmüştür.

22 pilot belediye temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen iki günlük toplantı geçmiş yılı değerlendirmemiz, gelecek yıla ilişkin görüş ve önerileri almamız ve modüller arasında koordinasyon sağlamamız açısından büyük önem taşımaktadır. Ayrıca TÜSENET projesinin bütününün her bir belediye tarafından kavranmasına yardımcı olmuştur. Bu projenin hem Türkiye'deki belediyelere hem de İsveç'teki belediyelere örnek olması hedeflenmektedir.

KÜRESEL ISINMA hakkında tavsiyeye değer bir eser

Türkiye'mizin karşı karşıya bulunduğu ve belediyelerimizi de yakından ilgilendiren sorunlara eğilen, bu sorunların nedenlerini ve çözüm yollarını arayan araştırmacı yazar kişiliği ile tanınan Turan KAYA'nın 2006 yılında kaleme aldığı çok kapsamlı TÜRKİYE'DE ATIK YÖNETİMİ ve FİNANSMANI adlı eserinden sonra yakın zamanlarda yazdığı "KÜRESEL ISINMA- Etkileri ve Önlemleri" adlı ilginç kitabı elimize geçti.

Yazar bu yayınında, günümüzde Dünya çapında güncel bir merak ve endişe konusunu haline gelen küresel ısınma'nın oluş ve artış nedenlerini bilimsel bir titizlikle ve geniş bir kaynakça'dan da yararlanarak ele almakta, kolay izlenebilir duru ve sürükleyici bir anlatımla sorunun Türkiye'miz açısından gelecekteki muhtemel etkileri ile bu etkileri mümkün olabildiğince hafifletici önlemlerin neler olabileceği hakkında görüşler ileri sürmektedir:

Yazar bu görüşleri kitabın başında yer alan SUNUŞ yazısında şöylece özetlemektedir: "İnsanoğlu, bitip tükenmek bitmeyen hırsı yüzünden kendi maddi kalkınmasını ve refah seviyesini yükseltmek için her gün yeni bir teknolojiyi üretmektedir. Ancak bu yeni teknolojilerin sağladığı faydalardan daha fazla zararlarının olduğunu son zamanlarda gittikçe olumsuz yönde değişim gösteren iklim koşulları kanıtlamış bulunmaktadır.

Dünyada bir yandan mevsimlerin sık sık yer değiştirmesi sebebiyle aşırı sıcaklık ve kuraklığın getirdiği açlık ve sefalet yaşanırken bir yandan da ani ve şiddetli yağışların sonucu sel, fırtına, kasırga gibi doğal felaketlerin getirdiği çeşitli hastalıklara ve

ölümlere yol açmaktadır. Milyonlarca insan, iklim mültecisi olarak kendilerine daha güvenli barınacak yer aramaktadırlar. Bu manzara iklim değişikliklerinin dünya insanının her yönünü etkileyecek kadar derin ve geniş kapsamlı olduğunu gözler önüne seriyor.

Bu konuda özellikle hükümetlerin, üniversitelerin, akademisyenlerin, bilim adamlarının, sanayicilerin ve yaşamsal değerlere önem veren cesaret sahibi olan herkesin liderlik rolünü üstlenmesi gerekmektedir. Tanımı, endüstriyi, sağlığı, turizmi, eğitimi, gıda ve beslenmeyi, üretim ve tüketim alışkanlıklarımızı, kısacası hayat tarzımızı iklim değişikliklerine uyum sağlayacak şekilde yeniden düzenlememiz, bu yönde dönemsel plan- proje ve yatırım programları hazırlamamız hayati önem taşımaktadır.

Gelecek nesillerimiz ve insanlık adına sizi, kendi yaşamınızda yapabileceğiniz değişiklikler konusunda düşünmeye davet eden bu kitabı okuyup ta harekete geçmeyecek birinin olabileceğine inanmıyorum.

"Felaketi yavaşlatmak için hala zamanımız var. Ama kaybedecek tek bir dakikamız bile yok !!!"

Bu içeriği ile kitap büyüklü küçüklü tüm belediyelerimiz için de değerli bir kaynak olma niteliği taşımaktadır.

Yazarın 2006'da yayımladığını belirttiğimiz TÜRKİYE'DE ATIK YÖNETİMİ VE FİNANSMANI adlı eseri çeşitli Bakanlıkların, çok sayıda Vali ve belediye başkanlıklarının takdir ve teşekkürlerini aldığı gibi yeni eseri'nin de aynı değerlendirmeye layık görüleceği görüşü içinde sayın yazarı kutlar; bedeli 15 YTL olan kitabın yayımcısı -aşağıda adresi belirtilmiş-kurulustan temin edilebileceğini bilginize sunarız.

Ferman Yayınları: Hâkimiyeti Milliye Caddesi No: 122/102 Üsküdar-İstanbul

Tel: 0 216 334 10 47 GSM: 0 543 591 52 71, 0 506 433 63 33

KÜRESEL ISINMA VE TÜRKİYE'NİN GÜNEŞ PROJELERİ

ODTÜ, Şehir ve Bölge Planlama Bölümünde, kentlerde küresel ısınmaya yönelik geliştirilen Güneş, Kültür ve Doğa projelerden derlenen bir kitap yayınlandı. Doç. Dr. Çetin Göksu'nun kaleme aldığı Küresel Isınma ve Türkiye'nin Güneş Projeleri adlı kitap küresel ısınmaya ve küresel kirlenmeye karşı çözümler önerileri getiriyor. Küresel Isınmaya karşı Belediyelerin yapması gerekenler, hangi kentsel düzenlemelerin yapılması gerektiği ve hangi temiz enerji ve güneş enerjisi projelerinin hayata geçirilmesi gerektiği konularının ele alındığı kitapta yer alan bölümler şöyle:

"1. Güneş Uyarlığı Projesi, 2. Güneş Enerjisi Politikaları, 3. Türkiye'de Güneş Enerjisi, 4. Güneş Enerjisi Üretim Projesi, 5. Güneş Enerjisi Planlama Merkezi, 6. Anadolu Uygarlıklarını Değerlendirme, 7. Yaşayan Anadolu Uygarlıkları, 8. Çevre ve Güneş, 9. Anadolu Güneş Mimarisi, 10. İnsancıl ve Ekolojik Kent Modeli, 11. Güneş Kent, 12. Güneş Köy Projesi, 13. Anadolu Kültür Köyü, 14. Güneş Tatil Köyü Projesi, 15. Yaya ve Bisiklet Yaşam Projesi, 16. Silifke, Güneş Enerjili Kent Planlaması, 17. Güneş Bilinci ve Yaşam Felsefesi"

Ayrıntılı bilgi için: Güncel Yayıncılık: www.guncelyayincilik.com.tr

Web: <http://bluesun12.googlepages.com/kureselisinmaveturkiyeningunesprojeleri>

EĞİTİM SEMİNERLERİ SÜRÜYOR

Türkiye Belediyeler Birliđince düzenlenen hizmetiçi eğitim seminerleri kapsamında Beypazarı Belediyesince 28-29 Ocak 2008 tarihleri arasında "Zabıta Yönetmeliği, 1608 sayılı Umuru Belediyeye Muteallik Ahkamı Cezaiye Hakkında Kanun, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu ve İşyeri Denetimleri Uygulamaları" konularında bir eğitim semineri verildi. Düzenlenen seminerde İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Şube Müdürü ve Türkiye Belediyeler Birliği Eğitim Yayın Şube Müdürü Mustafa DÖNMEZ ile İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Şube Müdürü ve Türkiye Belediyeler Birliği Yazı İşleri Müdürü Hafize ZÜLÜFLÜ sunuş yaptı.

BİTKİSEL ATIK YAĞLARIN KONTROLÜ EĞİTİM SEMİNERLERİ

Türkiye Belediyeler Birliği; Çevre ve Orman Bakanlığı ve Alternatif Enerji ve Biyodizel Üreticileri Birliği Derneđi (ALBİYOBİR) ile işbirliğinde belediyelerin çevre, su kanalizasyon idaresi, sağlık ve zabıta personeline Bitkisel Atık Yağların Kontrolü konusunda verilen ücretsiz eğitim seminerleri devam ediyor.

Bilindiği gibi, 19.04.2005 tarih ve 25791 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği"nde bitkisel atık yağların hangi kurumlarca, ne şekilde toplanacağı ve alınması gereken önlemler düzenlenmiştir. Anılan Yönetmeliğin 8. maddesine göre büyükşehir belediyeleri ile belediyeler, "Yetki sahasında bulunan lokantalar, sanayi mutfakları, oteller, tatil köyleri, motel ve yemekhaneler, hazır yemek üretimi yapan firmalar ile diğer yerlerde gerekli denetimleri yaparak kullanılmış kızartmalık yağların kanalizasyona dökülmesini önlemekle" yetkili kılınmıştır.

Konu belediyelerin çevre, su kanalizasyon, sağlık ve zabıta birimlerini yakından ilgilendirmektedir. Ancak, belediyeler için yeni bir alan olduğundan, bu konuda bir eğitim yapılmasının yararlı olacağı değerlendirilmiştir. Bu kapsamda Ocak ayında düzenlenen eğitim seminerleri şöyle:

Adana Büyükşehir Belediyesi

Adana, Mersin, Hatay, Osmaniye illeri dahilindeki tüm belediyelerin davetli olduğ u seminer 21 Ocak 2008 tarihinde Adana Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde Büyükşehir Belediyesi Tiyatro Salonu'nda düzenlendi. Açılış ve protokol

konusmalarını Türkiye Belediyeler Birliği ve Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Aytaç DURAK'ın yaptığı seminerde İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Şube Müdürü ve Türkiye Belediyeler Birliği Eğitim Yayın Şube Müdürü Mustafa DÖNMEZ program hakkında bilgi verdi. Eğitim seminerinde Adana Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma Şube Müdürü Hülya KUŞ, Bitkisel Atık Yağlar Konusunda Adana'da Yapılan Çalışmalar hakkında sunuş yaparken, Adana Çevre Orman İl Müdürlüğü yetkilileri ise Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği konusunda bilgi verdi. Kimya Mühendisi Nagihan ÇAKIR'ın, Yağların Kızartma Esnasında Fiziksel ve Kimyasal Değişimleri ve Kontrol Yöntemleri konusunda eğitim verdiğ i seminerde ALBİYOBİR Genel Başkanı Tamer AFACAN ise Bitkisel Atık Yağlarla İlgili Sorumluluk ve Pilot Uygulamalar konusunda bir konuşma yaptı.

Türkiye Belediyeler Birliği ve Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Aytaç Durak, teknoloji ve nüfusun ilerlemesi ile hızlı sanayileşmenin çevreyi olumsuz etkilediğini ifade ettiği konuşmasında tüm dünyada olduğ u gibi Türkiye'nin de bu hususta bir takım önlemler aldığını kaydetti. Başkan Durak, bitkisel atık yağlarla mücadelede ilgili yasa ve yönetmeliklerin belediyeleri öncelikli sorumlu kurumlar haline getirdiğini belirtti.

Kayseri Büyükşehir Belediyesi

Kayseri Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde Kayseri, Sivas, Kırşehir, Nevşehir, Niğde illeri dahilindeki belediyelerin katılımı ile 24 Ocak 2008 tarihinde Kayseri Büyükşehir Belediyesi Meclis Salonu'nda düzenlenen eğitim seminerinin açılış konuşmasını Türkiye Belediyeler Birliğini temsilen Uzman Haluk DOĞU yaptı.

Konya Büyükşehir Belediyesi

Konya, Karaman, Aksaray illeri dahilindeki tüm belediyelerin katılımı ile Konya Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde düzenlenen seminer, 28 Ocak 2008 tarihinde Alaaddin Keykubat Konferans Salonu'nda yapıldı.

Türkiye Belediyeler Birliğini temsilen Hukuk İşleri Müdürü Zeliha MERCİMEK'in açılış konuşmasını yaptığı seminerde, Kimya Mühendisi Nagihan ÇAKIR ve ALBİYOBI Başkanı Tamer AFACAN sunuş yaptılar.

Antalya Büyükşehir Belediyesi

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin ev sahipliğinde Antalya, Isparta, Burdur illeri dahilindeki tüm belediyelerin çevre, su kanalizasyon, sağlık ve zabıta birimlerinde görevli personelin davetli olduğu seminerin açılış konuşmasını Türkiye Belediyeler Birliğini temsilen Hukuk İşleri Müdürü Zeliha MERCİMEK yaptı.

29 Ocak 2008 tarihinde Antalya Büyükşehir Belediyesi Kültür Salonu'nda düzenlenen seminerde, Kimya Mühendisi Nagihan ÇAKIR, Yağların Kızartma Esnasında Fiziksel ve Kimyasal Değişimleri ve Kontrol Yöntemleri konusunda; ALBİYOBI Başkanı Tamer AFACAN ise Bitkisel Atık Yağlarla İlgili Sorumluluklar ve Pilot Uygulamalar konusunda eğitim verdi.

Belediyeleri ilgilendiren konularda seminer düzenleyerek belediye personelinin mesleki eğitimine katkı sağlamak Türkiye Belediyeler Birliği'nin en önemli görevlerinden biridir. Birliğimiz bu amaçla yıllardır belediyelerimizin seçilmiş ve atanmış personeline ücretsiz eğitim semineri vermektedir.

Eğitim seminerlerinden yararlanmak isteyen belediyelerimizin, aşağıdaki katılım formunu doldurarak Birliğimize göndermeleri gerekmektedir.

**EĞİTİM SEMİNERLERİ ÜCRETE TABİ DEĞİLDİR.
KONUŞMACILARIN YEMEK ve KONAKLAMA GİDERLERİNİN KARŞILANMASI YETERLİDİR.
BÜTÜN BELEDİYE BAŞKANLARINA DUYURULUR**

SEMİNER İSTEK FORMU

Kuruluş Adı :
Kuruluşun Telefonu :
Kuruluşun Faksı :
Kuruluşun Yetkilisi :
İstenilen Konular :

Seminer için müracaatlar;**TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ**

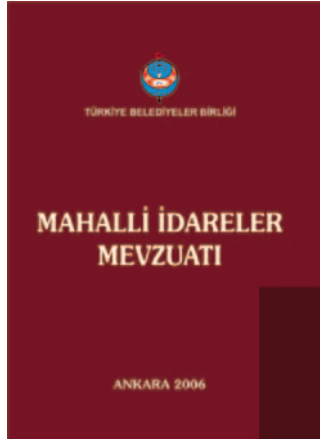
Adres : Tunus Caddesi No: 12 Kavaklıdere /ANKARA
Telefon : 0312 419 21 00
Faks : 0312 419 21 30
e-posta : egitimsemineri@gmail.com

SATIŞTAKİ YAYINLAR

Birliğimiz tarafından yayınlanan kitaplardan talep etmek isteyenlerin; satış bedelini Türkiye Belediyeler Birliğinin Ziraat Bankası (1262) Mithatpaşa Şubesi 7973515-5001 numaralı hesabına yatırmaları ve banka dekontunun bir örneğini de ekleyecekleri talep yazısıyla birlikte Tunus Caddesi No: 12 06680 Kavaklıdere/Ankara adresinde bulunan Birliğimize göndermeleri halinde, kitaplar adrese faturalı olarak postalanacaktır.

Mahalli İdareler Mevzuatı 20 YTL

Yerel yönetimler mevzuatı açısından büyük değişimlerin yaşanması nedeniyle ilgili mevzuatın derli toplu bir kitap haline getirilmesi ihtiyacı doğmuştur. Yerel yönetimleri ilgilendiren çok sayıda kanun ve yönetmeliğin biraraya getirilmesi ile oluşturulan ve bir başucu kitabı niteliği taşıyan "**Mahalli İdareler Mevzuatı**" 840 sayfadan oluşmaktadır.

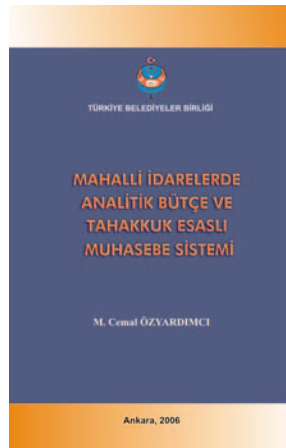
5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Uygulama Yönetmelikleri 20 YTL

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından bastırılan M. Cemal Özyardımcı tarafından kaleme alınan "5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Uygulama Yönetmelikleri" adlı kitapta çok sayıda yönetmelik yer alıyor.

Mahalli İdarelerde Analitik Bütçe ve Tahakkuk Esaslı Muhasebe Sistemi 20 YTL

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından bastırılan M. Cemal Özyardımcı tarafından kaleme alınan "Mahalli İdarelerde Analitik Bütçe ve Tahakkuk Esaslı Muhasebe Sistemi" adlı kitap on üç ana başlıkta derlenmiş, 537 sayfadan oluşan ve CD ile eki ile uygulayıcıların hizmetine sunuluyor.

Belediyelere Verilebilen Hazine Taşınmaz Malları 15 YTL

Hazineye ait taşınmaz mallar ile Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin belediyelere verilmesine imkân sağlayan pek çok mevzuat hükmü bulunması Millî Emlâk Başkontrolörü Salâhaddin Kardeş tarafından kaleme alınan "Belediyelere Verilebilen Hazine Taşınmaz Malları" adlı kitap 182 sayfa...

Belediyelerde Stratejik Planlama Süreci 20 YTL

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından bastırılan Vali Dr. Mustafa Tamer tarafından kaleme alınan "Belediyelerde Stratejik Planlama Süreci" adlı kitap dört bölümden oluşuyor. 615 sayfadan oluşan kitapta ayrıca konuya ilişkin web sitelerinin listesi de yer alıyor.

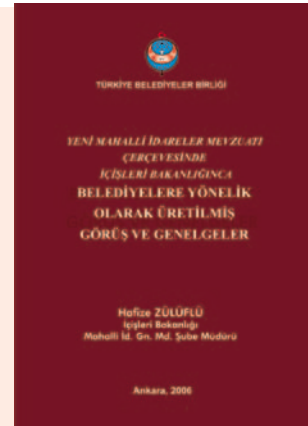

Soru-Cevaplı Belediye Mevzuatı 5 YTL

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından bastırılan bazı konularda "Soru-Cevaplı Belediye Mevzuatı", halen Türkiye Belediyeler Birliğinde geçici görevle Yazı İşleri Müdürlüğünü yürüten İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Şube Müdürü Hafize ZÜLÜFLÜ tarafından kaleme alındı. Çeşitli konulardaki soru ve cevaplara ilişkin alfabetik fihristin yer aldığı kitap, dört bölüm ve 603 sayfadan oluşuyor...

Yeni Mahalli İdareler Mevzuatı Çerçevesinde İçişleri Bakanlığınca Belediyelere Yönelik Olarak Üretilmiş Görüş ve Genelgeler 20 YTL

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından bastırılan ve İçişleri Bakanlığı Şube Müdürü Hafize Zülüflü tarafından derlenen "Yeni Mahalli İdareler Mevzuatı Çerçevesinde İçişleri Bakanlığınca Belediyelere Yönelik Olarak Üretilmiş Görüş ve Genelgeler" adlı kitap iki kısımdan oluşuyor.

Katı Atık Yönetiminde Mühendislik Sistemleri 25 YTL

Türkiye Belediyeler Birliği tarafından bastırılan ve Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mahmut ÖZBAY tarafından kaleme alınan "Katı Atık Yönetiminde Mühendislik Sistemleri" adlı kitap altı bölüm, 383 sayfadan oluşuyor.

Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyeleri ile Zabıta Kimlik Kartlarının dağıtım yetkisi Türkiye Belediyeler Birliği'ne aittir...

İçişleri Bakanlığı'nın 19.07.2001 tarih ve B.05.MAH.0.65.00.02(50-51)-01-80900 sayılı genelgesine göre;
Belediye Başkanı kimlik kartlarının;
 İçişleri Bakanlığı'nın 15.03.2004 tarih ve B.05.0.MAH.0.65.00.02/80381(50-51)-04 sayılı genelgesi ile
Belediye Meclis Üyesi kimlik kartlarının;
 İçişleri Bakanlığı'nın 23.05.2007 tarih ve B.05.0.MAH.0.65.001/80000-13139 sayılı görüş yazısı ile **Zabıta kimlik kartlarının;**
 hazırlanıp dağıtılması yetkisi Türkiye Belediyeler Birliği'ne verilmiştir.

Birliğimiz tarafından verilmekte olan;
Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyesi kimlik kartı bedeli 20 YTL,
Zabıta kimlik kartı bedeli 5 YTL,
Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyesi rozetleri ile oto çıkartmaların (stiker) bedeli 5 YTL'dir.

BELEDİYE BAŞKANI ve BELEDİYE MECLİS ÜYESİ kimlik kartı almak için gerekli belgeler:

- Mazbata örneği
- Resmi talep yazısı,
- Nüfus cüzdanının arkalı önlü fotokopisi
- Son 6 ay içinde çekilmiş 1 adet fotoğraf
- Kimlik kartı bedeli olan meblağın yatırıldığı banka dekontu

ZABITA kimlik kartı almak için gerekli belgeler:

- Belediye tarafından verilecek resmi talep yazısı
- Kimlik kartı bedeli olan meblağın yatırıldığı banka dekontu

Ödemelerin; **Ziraat Bankası (1262) Mithatpaşa Şubesi 7973515-5001** numaralı hesaba yapılması rica olunur... Banko dekontu ve başvuru için gereken belgelerin ivedilikle **Türkiye Belediyeler Birliği Tunus Caddesi No:12 06680 Kavaklıdere ANKARA** adresine gönderilmesi gerekmektedir. Kimlikler en kısa sürede adrese postalanacaktır.

Belediye Başkanı ve Belediye Meclis Üyesi rozeti almak isteyenlerin de aynı şekilde, rozet bedeli olan meblağı yatırdıkları banka dekontunu ve adreslerini Birliğimize iletmeleri halinde rozetler, adreslerine ulaştırılacaktır.

ANAYASA MAHKEMESİ'NİN BELEDİYELERİMİZLE İLGİLİ İKİ KARARI HAKKINDA

Fethi AYTAÇ
E. Vali

Özet bilgi

29 Aralık 2007 tarihli Resmi Gazete’de Anayasa Mahkemesi’nin 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu’nun bazı maddelerinin iptali istemiyle ilgili 18.01.2007 tarih ve E.2005/32, K.2007/3 sayılı kararı ile 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun bazı maddelerinin iptali istemiyle ilgili 24.01.2007 tarih ve E.2005/95, K.2007/5 sayılı kararı yayımlanmış;

17 Ocak 2008 tarihli Resmi Gazete’de de söz konusu Mahkemenin 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun keza bazı maddelerinin iptali ve yürürlüklerinin durdurulması istemi ile ilgili 25.01.2007 tarih ve E.2004/79, K.2007/6 sayılı kararı yer almıştır.

Bunlardan İl Özel İdaresi Kanunu’nun bazı maddelerinin iptaline ilişkin başvuru zamanın Cumhurbaşkanı sayın Ahmet Necdet SEZER ile 116 (CHP’li) milletvekili tarafından yapılmış iki ayrı başvuru’dan oluşmakta olup Yüksek Mahkeme’nin ilgili kararından bu iki başvurunun birleştirilerek ortak bir incelemeye konu yapılmasının ve öylece değerlendirilmesinin uygun görüldüğü anlaşılmaktadır.

Sayın SEZER’in iptal başvurusunda kamusal hizmetlerle ilgili görev ve yetkilerin özde, Anayasa’mızın temel ilkelerine göre, merkezi yönetim ağırlıklı olarak düzenlenmeleri gerektiği ana fikrinden hareketle bu görüşle bağdaşmadığı kanaati ile; sayın milletvekillerinin başvurusunda da keza söz konusu Kanunun birçok hükümlerinin Anayasamızın, kimi yasalarımızın ve -ülkemizce de kanunla benimsenmiş- Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı hükümleri ile bağdaşmadığı yaklaşımı ile birçok maddesinin tümüyle veya bazı fıkra veya sözcüklerinin iptali istenmiş; Mahkeme ayrıntılı Kararı’nda bu isteklerden büyük bir kısmının iptalini (üyelerinin genelde oy birliği, bazılarında oy çoğunluğu ile) reddetmiş, ancak birkaç madde fıkrasında iptal ve yürütmeyi uygun görmüştür. (*)

5393 sayılı Belediye Kanunumuz ile ilgili iptal isteği de keza sayın Cumhurbaşkanı A.N. SEZER ile

112 (CHP’li) milletvekili’nden gelmiş; ayrıntılı gerekçeler taşıyan her iki istemdeki Anayasa’ya aykırılık iddia ve istekleri büyük oranda, İl Özel İdaresi ile ilgili başvurularda olduğu gibi, oybirliği veya oyçokluğu ile reddedildiği gibi;

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile ilgili olarak 121 (CHP’li) milletvekili tarafından yapıldığı anlaşılan bazı maddelerde iptal isteklerinin de genel olarak reddedildiği anlaşılmaktadır.

Bu yazımızda Yüksek Mahkeme’nin Belediye Kanunu ve Büyükşehir Belediyesi Kanunu’na ilişkin iptal istekleri ile ilgili kararları özetlenerek sunulacaktır.

Anayasa Mahkemesi’nin Belediye Kanunu’nun bazı maddelerinin iptali istemine ilişkin Kararı:

Mahkeme’nin 24 Ocak 2007 tarihli Kararı’nda yer aldığına göre iptal isteği ile başvuranların (Cumhurbaşkanı A.N. SEZER ile 112 milletvekili’nin) birleştirilmiş istekleri Belediye Kanunu’nun:

- 1- “Birleşme ve Katılma” başlıklı 8 inci maddesinin ikinci fıkrasının,
- 2- “Tüzel kişiliğin sona erdirilmesi” başlıklı 11 inci maddesinin birinci fıkrası ile ikinci fıkrasının ilk tümcesinin,
- 3- “Belediyenin görev ve sorumlulukları” başlıklı 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “Okul öncesi eğitim kurumları açabilir” bölümü ile ikinci fıkrasının,
- 4- “Meclisin görev ve yetkileri” başlıklı 18 inci maddesinin (o) bendinin,
- 5- “Başkanlık divanı” başlıklı 19 uncu maddesinin son fıkrasının,
- 6- “Encümenin görev ve yetkileri” başlıklı 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “.... almak ve” ibaresinin, (f) bendinin ve (g) bendinin “... süresi üç yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek” bölümünün,
- 7- “Norm kadro ve personel istihdamı” başlıklı 49 uncu maddesinin son fıkrasında yer alan “... başarı

(*) (Belirtelim ki, sayın A.N. SEZER’in genel yetkili kuruluşun merkezi yönetim olması gerektiği görüşü ile AKP’nin karşıt görüşü akademik incelemelere konu olmaya değer niteliktedir.)

durumlarına göre toplam memur sayısının yüzde onunu ve ..." bölümünün,

8- "Personel devri" başlıklı 50'nci maddesinin son fıkrasında yer alan "... avukat unvanlı pozisyonları hariç olmak üzere..." bölümünün,

9- "Denetim kapsamı ve türleri" başlıklı 55 inci maddesinin birinci fıkrasının ilk tümcesi ile ikinci fıkrasının,

10- "Bütçe sistemi" konulu 65 inci maddesinin,

11- "Şirket kurulması" başlıklı 70 inci maddesinin,

12- Değiştirilen, eklenen ve yürürlükten kaldırılan hükümler ile ilgili İKİNCİ BÖLÜM'de yer alan, 85 inci maddesinin (a) bendinin (2) numaralı alt bendinin,

13- Aynı Bölüm'de yer alan, geçici 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasının ikinci tümcesinin,

Anayasa'nın 2'nci, 6'nci, 7'nci, 8 inci, 10 uncu, 11 inci, 24 üncü, 42'nci, 47'nci, 90 ıncı, 123 üncü, 126'nci, 127'nci ve 174 üncü maddelerine aykırılığı savıyla iptali ve yürütölmelerinin durdurulmasına yönelik olmuş;

Başvurularda iptali istenilen hükümlerin iptal istek gerekçeleri ayrıntıları ile Karar'da yer almış;

Aynı şekilde yürütölmelerinin durdurulması istenilen hükümlerle ilgili, bu isteğe dayanak olan gerekçeleri keza belirtilmiş;

İptali istenilen hükümlerin yasal metinleri aktarılmış; Başvurularda dayanan Anayasa madde numaraları tekrarlanmış;

Yapılan İLK İNCELEME ve –öncelik taşıyan- Yürürlüğün Durdurulması'na ilişkin isteklerle ilgili olarak 2.9.2005 tarihinde verilen karar yansıtılmış;

Ardından, ESASIN İNCELENMESİ'ne geçişle madde madde yapılan inceleme ve değerlendirilmeye geçilmiş;

SONUÇ olarak, aşağıda aktaracağımız 3 istek dışında, tüm iptal isteklerinin reddine oybirliği veya oyçokluğu ile karar verilmiştir.

(İptal gerekçeleri çok uzun olduğundan bu konudaki madde metinleri ve gerekçeleri yazımıza alınmamıştır.)

Anayasa Mahkemesince istek doğrultusunda iptalleri uygun görölen hükümler ve –özet gerekçeleri- şöyledir:

1- Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin "Okul öncesi eğitim kurumları açılabilir..." bölümü Anayasa'ya, oyçokluğuyla aykırı görülerek iptal edildiği gibi aynı maddenin ikinci fıkrası olarak yer alan "Belediye kanunlarla başka bir kamu kurum ve kuruluşuna verilmeyen mahalli

müşterek nitelikteki diğer görev ve hizmetleri de yapar veya yaptırır" hükmü de keza oyçokluğu ile iptal edilmiştir.

Bu iptallerin çok özet sonuç gerekçeleri –sırasıyla- şöyledir:

a) "... okul öncesi eğitim, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 19. ve 20. maddelerine göre mecburi ilköğretim çağına gelmemiş çocukların ulusal eğitime hazırlanmasını sağlayıcı bir eğitimidir.

Milli eğitim, program ve yöntem itibarıyla ulusal nitelikte olduğundan, mahalli müşterek nitelikte bir ihtiyaç olarak görülemez.

Açıklanan nedenlerle kural (= iptal konusu bent) Anayasa'nın 127. maddesine aykırıdır; iptali gerekir."

b) "... Belediyeler belediye sınırları içinde Anayasanın 127. maddesinin birinci fıkrasına göre **mahalli müşterek ihtiyaçları** karşılamakla görevlendirilirken, ikinci fıkrasına göre de bu görevlendirmenin **yerinden yönetim ilkesine** uygun olarak yasayla yapılması zorunlu kılınmaktadır. Belediyeler mahalli müşterek gereksinimleri yasalarla sınırları belirlenmiş alanlarda özerk biçimde belirleyebilir.

İptali istenen kuralla (= yani iptali istenen fıkra ile) belediyelerin kanunlarla başka bir kamu kurum ve kuruluşuna verilmeyen mahalli müşterek nitelikteki diğer görevleri de yapmakla görevlendirilmeleri, herhangi bir görev alanı tanımlaması yapılmaksızın, 5393 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenmiş görev alanları dışında kalan her tür görevin yerine getirilmesi sonucunu doğuracaktır.

Bu durumda çerçevesi çizilmeksizin belirsiz bir alanda idareye görev ve yetki veren kural Anayasa'nın 2. ve 127. maddelerine aykırıdır; iptali gerekir."

2- Belediye Kanunu'nun iptal edilen bir düzenlemesi de 50'nci madde ile, yani bu maddenin son fıkrasında yer alan "... Avukat unvanlı pozisyonlar hariç olmak üzere..." bölümü ile ilgilidir.

Gerekçeye göre, "İptali istenen bölüm, 657 sayılı (Devlet Memurları) Yasası'nın 4/B maddesinde benimsenmiş iki istihdam durumu için bir farklılık (= ayrıcalık) yaratmaktadır. Bir başka anlatımla avukatlar dışındaki sözleşmeli personelin pozisyonları yasayla vize edilmiş sayılırken, avukat unvanlı pozisyonlar bu kapsam dışında tutulmuştur.

657 sayılı Yasa'nın 4/B maddesinde tanımlanmış olan personel, sözleşmeli olmaları bakımından aynı hukuksal durumdadır. Bu nedenle aynı konumda bulunan sözleşmeli personelin farklı kurallara tabi tutulması Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırılık oluşturur.

Açıklanan nedenlerle iptali istenen hüküm Anayasanın 2. ve 10. maddelerine aykırıdır; iptali gerekir.”

Hatırlatalım ki, Kanunun iptal edildiğini aktardığımız bu hükümlerine ilişkin bilgiler yeni sayılacak bilgiler değildir. Çünkü bu hükümlerin iptali isteği ile birlikte ileri sürülmüş yürürlüklerinin durdurulması isteği Mahkemenin 23.09.2005 tarihli toplantısında görüşülmüş, Esas Hakkında Karar Verilinceye Kadar kaydıyla kabul edilmiş; Esas Hakkında Karar 24.01.2007 tarihinde yapılan toplantıda verilmiş ve 27.01.2007 tarih ve 26416 sayılı Resmi Gazete’de yürütmenin durdurulması kararı yayımlanmıştı.

29.12.2007 tarihli ve 26741 sayılı Resmi Gazete’de yer alan asıl karar gerekçeli sonuç karardır.

Anayasa Mahkemesi’nin Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun bazı maddelerinin iptali istemine ilişkin Kararı

Mahkeme’nin, 17 Ocak 2008 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanmış 25.01.2007 tarih ve E.2004/79, K.2007/6 sayılı Karar’ında yer aldığına göre iptal isteği ile başvuran, (CHP’li) 121 milletvekili’nin Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun:

A- “Büyükşehir Belediyesine Katılma” başlıklı 6’ncı maddesinin:

- 1- Birinci fıkrasının ikinci tümcesinin,
- 2- İkinci fıkrasının,
- 3- Üçüncü fıkrasının,
- 4- Dördüncü fıkrasının,

B- “Büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyelerinin görev ve sorumlulukları” başlıklı 7’nci maddesinin:

1- Birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “... aynen veya değiştirerek ...” ibaresinin,

2- Üçüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan “.... ile birinci fıkra da sayılanlar” ibaresi ile (b), (c), (d) ve (e) bentlerinin,

C- “Alt yapı hizmetleri” başlıklı 8 inci maddesinin:

1- Üçüncü fıkrasının ikinci ve üçüncü tümcelerinin,

2- Beşinci fıkrasının,

3- Altıncı fıkrasının,

D- “Ulaşım hizmetleri” başlıklı 9 uncu maddesinin

1- Dördüncü fıkrasında yer alan “... bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla” ibaresinin,

2- Beşinci fıkrasının,

E- “Meclis kararlarının kesinleşmesi” başlıklı 14 üncü maddesinin altıncı fıkrasında yer alan “... alanlar dışındaki ...” ibaresinin,

F- “Büyükşehir belediye başkanının görev ve yetkileri” başlıklı 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (I) bendinin,

G- “Personel istihdamı” başlıklı 22’nci maddesinin son fıkrasında yer alan “... toplam memur sayısının %10 unu ve” ibaresiyle “... encümen kararıyla” ibaresinin,

H- “Büyükşehir belediyesinin gelirleri” başlıklı 23 üncü maddesinin ikinci fıkrasının ikinci tümcesinin,

I- “Büyükşehir belediyesinin giderleri” başlıklı 24 üncü,

J- “Büyükşehir belediye bütçesi” başlıklı 25 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “... yatırım ve hizmetler arasında bütünlük sağlayacak biçimde” bölümünün,

K- “Şirket kurulması” başlıklı 26’ncı maddesinin birinci tümcesinin,

L- “Belediyeler arası hizmet ilişkileri ve koordinasyon” başlıklı 27’nci maddesinin;

1- Birinci fıkrasının son tümcesinin,

2- Altıncı fıkrasının,

3- Yedinci fıkrasının,

M- “Diğer hükümler” başlıklı 28 inci maddesinde yer alan “... bu kanuna aykırı olmayan” ibaresinin,

N- Geçici 2’nci maddesinin birinci, ikinci, üçüncü, altıncı ve yedinci fıkralarının,

O- Geçici 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının son tümcesinin,

Anayasa’nın 2’nci, 6’ncı, 7’nci, 8 inci, 9 uncu, 10 uncu, 11 inci, 36’ncı, 47’nci, 67’nci, 88’nci, 123 üncü, 127’nci, 162’nci, 163 üncü, 169 uncu ve 170 inci maddelerine aykırılığı savıyla iptaline ve yürürlüğün durdurulmasına karar verilmesine yönelik istemleri söz konusu Karar’la sonuçlanmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu ile ilgili Karar’da olduğu gibi bu Karar’da da:

İptal ve yürütmenin durdurulması isteminin gerekçesi, madde madde geniş biçimde yer almış;

İptali istenilen hükümlerin (Karar’daki ifadeyle kural’ların) metinleri ilgili maddelerin bütünlüğü içinde aktarılmış;

İstemde dayarılan Anayasa madde numaraları tekrarlanmış;

Esasın İncelenmesi’ne geçilerek öncelikle Anayasa’nın konu ile ilgili 123 ve 127’nci maddelerinin gerekçeleri ile 5216 sayılı Kanun’un gerekçesinde yer alan görüş aktarıldıktan sonra iptal isteği her madde için ayrı ayrı değerlendirilmiş, özellikle Anayasa’ya aykırılık sorunu üzerinde durulmuş;

SONUÇ olarak,

- Kanun'un iptal isteğine konu hususlardan 6'ncı maddesinin üçüncü fıkrasının 2.07.2005 günlü 5390 sayılı Kanunla değiştirilmiş olması nedeniyle bu fıkra ile ilgili konusu kalmayan istem hakkında karar verilmesine yer olmadığına,
- Aynı maddenin dördüncü fıkrasının 21.04.2005 günlü ve 5335 sayılı Kanunla değiştirilmiş olması nedeniyle bu konuda da karar verilmesine yer olmadığına,
- Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (I) bendinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline,
- Kanunun 24 üncü maddesinin (n) bendinin Anayasaya aykırı olduğuna ve iptaline:
- İptal istemine konu diğer maddelerle ilgili iptal istemlerinin (bazılarının oybirliği ile, bazılarının ise oyçokluğu ile) reddine;

karar verilmiştir.

İptal sonucuna bağlanan 18 inci maddenin birinci fıkrasının (I) bendi şu içeriği taşımakta idi:

"Gerektiğinde görev ve yetkilerinden bir veya birkaçını ilçe veya ilk kademe belediye başkanına devretmek"

Bu hükmün iptalini gerektiren neden Karar'da özetle şöyle ifade edilmiştir:

".... Büyükşehir belediye başkanına kanunla verilen görev ve yetkilerden, mahalli müşterek ihtiyaç kapsamıyla sınırlı ve devredilebilir nitelikte olanlardan hangilerinin ilçe veya ilk kademe belediye başkanlarına devredilebileceğinin yasayla açıkça belirlenmesi gerekir. Bu Anayasal gereğe karşın, büyükşehir belediyesinin tümünü ilgilendirenler de dahil olmak üzere büyükşehir belediye başkanının tüm görev ve yetkilerini gerektiğinde devredilebilmesine olanak sağlayan düzenlemenin belirlilik unsuru açısından hukuk güvenliği ve dolayısıyla hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmadığı açıktır."

Açıklanan nedenle bent Anayasa'nın 2'nci maddesine aykırıdır. İptali gerekir."

İptal edilen, 24 üncü maddenin (n) bendi şu içerikte idi:

"Kamu yararı görülen konularda yurt içi ve yurt dışı kamu sektörü, özel sektör ve sivil toplum örgütleriyle birlikte yapılan ortak hizmetler ve diğer proje giderleri"

Bu hükmün iptalini gerektiren neden Karar'da özet sonuçta şöyle ifade edilmiştir:

"... Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, tüm eylem ve işlemlerinin hukuka uygun-

luğunu başlıca geçerlilik koşulu sayan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmayı amaçlayan ve bunu geliştirerek sürdüren, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlarından kaçınan, insan haklarına saygı duyarak bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, hukuk güvenliği sağlayan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde Anayasa'nın ve yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir. Hukuk güvenliği, kurallarda belirlilik ve öngörülebilirlik gerektirir. Hukuk devletinde yargı denetiminin sağlanabilmesi için yönetimin görev ve yetkilerinin sınırının yasalarda açıkça gösterilmesi bir zorunluluktur.

Yurt içi ve yurt dışı kamu sektörü, özel sektör ve sivil toplum örgütleriyle birlikte yapılan ortak hizmetler ve diğer proje giderleri Büyükşehir Belediyesi için bir gider kalemi oluştururken, bunun ölçütünün mahalli müşterek ihtiyaç olması gerekir. İptal istemine konu düzenlemeyle mahalli müşterek ihtiyaç ölçütünün dışlanarak harcamanın kamu yararı görülmesi ölçütüne bağlanması, bu suretle söz konusu kalemi oluşturan alanın Büyükşehir Belediyesi adına harcama yetkisine sahip olanların takdirine bırakılarak yönetsel ve yargısal denetimin etkisizleştirilmesi ya da zorlaştırılması sonucunu doğurur. Kuralı uygulayıcı makamda bulunanlarla kural ayarında yapılan giderleri denetleyici konumundaki kişilere göre farklı değerlendirme ve sonuçlara yol açabilecek olan düzenlemenin belirlilik unsuru açısından hukuk güvenliği ve dolayısıyla hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmadığı açıktır.

Açıklanan nedenlerle bend hükmü Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır. İptali gerekir."

Sonuç:

İl Özel İdareleri ile ilgili olanı dahil, bu yazımızda konu edindiğimiz Anayasa Mahkemesi kararları hem merkezi yönetim – yerel yönetim ilişkilerine akademik olarak ilgi duyanları, hem de kararlara konu olan yerel yönetim kuruluşlarımızın yöneticilerini çok yakından ilgilendiren kararlardır. Ancak samimiyetle belirtelim ki çok sayıda sahifeye zor sığdırılmış gerekçeli iddia ve istekler ile mahkemenin keza dikkatli bir ön inceleme-ye tabi değerlendirmesi ve sonuç kararları hakkında tam bilgi edinme sabırla bir zahmete katlanmayı gerektirir. Yazımız bu zahmeti azaltmaya yönelik bir bilgilendirmedir. İlgi duyanlara yararlı olması dileğimizdir.

TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARININ RESTORASYONU VE KORUNMASI KONUSUNDA YAPILABİLECEK YARDIMLAR

Faruk ŞAHİN

Kültür ve Turizm Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanı, Kamu Yönetimi Uzmanı

I- SUNUŞ

Mevzuatımızdaki çeşitli düzenlemeler, taşınmaz kültür ve tabiat varlığı sahiplerine bir kısım katkılarda bulunulmasını öngörmüştür. Bu tür düzenlemelere gidilmesinin sebeplerini şöyle sıralayabiliriz:

Taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının maliklerinin arazi ve/veya yapıları bazı sınırlamalarla karşı karşıyadır. Örneğin bu malikler kültür varlığı niteliğindeki yapılarını yıkamazlar, daha büyük yapı yapamazlar, arazilerini diledikleri işleve uygun olarak kullanamazlar vb. Bu durum bu maliklerin belli oranda mağdur olmaları sonucunu getirmektedir. Bu tür mağduriyetlerin hiç olmazsa kısmen giderilebilmesi için bazı katkılara ihtiyaç bulunmaktadır.

Bilindiği üzere; kent ve kasabalarımızın geleneksel konut ve ticaret bölgelerinin bulunduğu alanlarda yaşayanlar çoğunlukla orta ya da alt/orta gelir grubundadırlar. Dolayısıyla bu insanlar maliki oldukları ya da içinde yaşadıkları taşınmaz kültür varlığı niteliğindeki yapıda gerekli onarım ve yenileme işlemlerini karşılayacak yeterli maddi güçleri yoktur. Bu durumda bunlara ait taşınmaz kültür varlıklarının korunmasının sağlanabilmesi için bir katkı sağlanması gerektiği açıktır.

Mahalli İdarelerimizin de bulundukları bölgede bulunan taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi için yeterli kaynak ayırmamaktadırlar. Bugüne değin izlenen politika daha çok merkezi yönetimden kaynak isteme biçiminde olmuştur. Son yasal düzenlemeler de bu yöndedir.

Şimdi mevzuatımızdaki bu katkı hükümlerinden kimlerin, hangi şartlarda yararlandığını inceleyelim.

Mevcut yasal düzenlemelere göre, katkı yapılabilen kişi/kurum/kuruluş iki ana başlıkta toplanabilir:

A- Özel ve Tüzel Kişilere Yapılacak Katkılar

a- Özel hukuka tabi özel ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan tescilli taşınmaz kültür varlıkları için Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılan yardımlar,

b- Özel hukuka tabi özel ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan tescilli taşınmaz kültür varlıklarının restorasyonu amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca verilen Toplu Konut kredileri.

B-Mahalli İdarelere Yapılacak Katkılar

a- Belediyelerin koruma alanında hizmet vermesi için oluşturulan “Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı”,

b- Koruma amaçlı imar planlarının yapımı için öngörülen ödenekler.

Biz bu yazımızda, sadece, özel hukuka tabi gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları için Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılan yardımın hangi şartlarda yapıldığını inceleyeceğiz.

II- ÖZEL HUKUKA TABİ GERÇEK VE TÜZEL KİŞİLERİN MÜLKİYETİNDE BULUNAN KORUNMASI GEREKLİ TAŞINMAZ KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARININ RESTORASYONU İÇİN KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI TARAFINDAN YAPILAN YARDIM

Bu yardımın uygulanması dair hükümler 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 12. maddesi uyarınca hazırlanan “Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmelik” 15.07.2005 tarih ve 25876 sayılı Resmi Gazete’de yer almıştır.

Şimdi bu yardımın yapılma koşullarını inceleyelim.

1- Amacı Nedir?

Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmeliğin 1 nci maddesine göre; Bu katkı payının amacı, maliki bulunduğu taşınmaz kültür varlığını onaracak mali güce sahip olmayan özel hukuka tabi gerçek ve tüzel kişilere değişik nitelikte yardımlarda bulunmaktır.

2- Kimlere Yardım Yapılır?

Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmeliğin 2 nci maddesine göre; Katkı payı özel hukuka tabi gerçek ve tüzel kişilere yapılır.

3- Yardımın Türleri Nelerdir?

Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmeliğin 4 üncü maddesine göre; Yardım 3 türlü yapılabilir. Bunlar aynı (malzeme), nakdi (parasal) ve teknik yardım biçiminde olmaktadır.

4- Nakdi Yardım: Taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının bakım ve onarımıyla ilgili proje hazırlanması ve uygulamalar için Kültür ve Turizm Bakanlığınca yapılacak parasal yardımı kapsar.

Teknik Yardım: Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından gerek rölöve-restitüsyon-restorasyon projeleri ile bunlara ilişkin mühendislik projelerinin hazırlanması veya uygulanması sürecinde sağlanacak olan her türlü belge, bilgi ve personel desteğini kapsar.

5- Ayni Yardım: Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından onarım sürecinde kullanmak üzere mal, eşya veya malzeme olarak sağlanacak her tür yardımı kapsar.

6- Yardım Almak İçin Başvuru Nereye ve Nasıl Yapılır?

Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmeliğin 5 nci maddesine göre;

Mülkiyetinde taşınmaz kültür ve tabiat varlığı bulunan ve bakım ve onarımını gerçekleştirmek için ayni, nakdi veya teknik yardım isteyen gerçek veya tüzel kişiler duruma göre bu Yönetmeliğin 6 veya 7 nci maddelerinde belirtilen belgeler ile birlikte Bakanlık il kültür ve turizm müdürlüğüne yazılı olarak başvuruda bulunur.

İl müdürleri, başvuru dosyasını inceleyerek varsa eksikliklerini tamamlatırlar ve talep konusu projelerin ilin kültürel değerlerine katkısı ile bu Yönetmelikte belirlenen diğer kriterler yönünden bir ön değerlendirmeye tabi tutarak kanaatleri ile birlikte Bakanlığa gönderirler.

Belge eksiği bulunan başvuru dosyaları Bakanlığa gönderilmez ve talep sahibine iade edilir.

7- Yardım Alabilmek İçin Gerekli Belgeler Nelerdir?

Yardım alabilmek için gerekli belgeler; proje hazırlanması aşamasında ve proje uygulanması aşamasında olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

a) Proje Hazırlanmak Amacıyla Yardım Talebinde Bulunulması Halinde İstenen Belgeler:

Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmeliğin 6 ncı maddesine göre;

Proje hazırlanması için;

- Taşınmazın korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edildiğine ilişkin kültür ve tabiat varlıklarını koruma bölge kurulu kararı,

- Yardım istenen projenin kapsamına, işin bitirme süresine ve tahmini bedeline ilişkin rapor,

- 9 x 13 cm boyutundan küçük olmamak kaydı

ile yapının içini, dışını ve çevresini gösteren, net çekilmiş fotoğraflar,

- Çaplı tasarruf vesikası veya tapu örneği,
- Fotoğraflı nüfus cüzdanı örneği,
- Kanuni tebligat adresi, istenir.

Proje yardımından faydalanmak istenen yapının mülkiyeti hisseli ise hissedarlardan birinin başvurusu yeterlidir.

b) Proje Uygulaması Amacıyla Yardım Talebinde Bulunulması Halinde İstenen Belgeler:

Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmeliğin 7 nci maddesine göre;

Proje uygulamaları için;

- Proje uygulamasının kapsamına, işin bitirilme süresine, uygulama aşamalarına ve tahmini bedeline ilişkin rapor,
- 9 x 13 cm. boyutundan küçük olmamak kaydı ile yapının içini, dışını ve çevresini gösteren, net çekilmiş fotoğraf albümü,
- Belediyesinden ve ilgili koruma kurulundan onaylı arsanın ve binanın durumunu gösteren 1/500 ölçekli vaziyet planı,
- Çaplı tasarruf vesikası veya tapu örneği,
- Taşınmaza ilişkin tescil kararı, ilgili kurulca onaylı rölöve, restorasyon ve gerekiyorsa restitüsyon projesi,
- Fotoğraflı nüfus cüzdanı örneği,
- Kanuni tebligat adresi, istenir.

Proje uygulaması yardımından faydalanmak istenen yapının mülkiyeti hisseli ise hissedarlardan birinin başvurusu yeterlidir.

8- Yardım İçin Yapılan Başvuruların Ön İncelenmesi Nasıl Yapılır?

Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmeliğin 8 nci maddesine göre;

İl kültür ve turizm müdürlüklerince Bakanlığa intikal ettirilen başvuru dosyaları Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne incelenir.

Başvuru dosyalarında yer alan tahmini bedeli Genel Müdürlük kendi personeline inceletir. İnceleme raporları, açık ve tereddüt doğurmayacak şekilde hazırlanır. İnceleme sonucuna göre belirlenecek bedel, komisyonca yapılacak değerlendirmelerde ve ödemelerde esas alınır.

Genel Müdürlükçe gerekli görülen hallerde yardım talebinde bulunan taşınmazlar mahallinde incelenebilir.

9- Yardım İçin Yapılan Başvuruları

Değerlendirme Komisyonunu Nasıl Oluşur ve Çalışır?

Bu hususlar genel olarak Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmeliğin 9 uncu maddesinde şu şekilde düzenlenmiştir.

Komisyon, Müsteşar başkanlığında, ilgili müsteşar yardımcısı, Genel Müdür, teknik işlerden ve yardım sağlanmasından sorumlu genel müdür yardımcısı, daire başkanı ve şube müdüründen oluşur. Müsteşarın bulunmadığı hallerde komisyona müsteşar yardımcısı başkanlık eder. Komisyon, gerek görmesi halinde uzman kişilerden bilgi veya görüş alabilir. Komisyon kararları salt çoğunlukla alınır ve Bakan onayı ile yürürlüğe girer. Komisyonun sekreteryaya hizmetleri Genel Müdürlükçe yürütülür.

Komisyon, her yılın mart ayında toplanarak gerçek veya tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarına yapılacak aynı, nakdi ve teknik yardım başvurularını bu Yönetmelikte belirlenen kriterlere göre değerlendirerek karar verir.

Komisyon kararlarında yardım yapılacak kişi, tahmini bedeline göre yapılacak yardım miktarı, yardım türü ve ödeme şekli belirtilir.

Komisyon, proje uygulamalarında yardım miktarının yüzde yirmi (%20) sine kadar ön ödeme yapılmasına karar verebilir.

Komisyonca yardım yapılmasına karar verilenlerden yılı içinde yardım yapılamaması hallerine münhasır olmak üzere, tahmini bedelleri toplamı, bütçe ödeneklerinin yüzde on (%10) unu geçmeyecek nisbette yedek liste belirlenir.

Yılı içinde tamamlanamayacak büyük uygulama projeleri için, kısımlara bölünerek sonraki yıllarda yardım talebinde bulunulabilir. Yıllara sari işlerde, işin devamı niteliğindeki başvurular öncelikle değerlendirilir.

Gerek görülen hallerde Başkan komisyonu toplantıya çağırabilir.

10- Uygulamalara İlişkin Değerlendirme Kriterleri Nelerdir?

Bu husus Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmeliğin 10 ncu maddesinde aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

Değerlendirmede; aşağıda belirlenen öncelik kriterleri dikkate alınır:

a) Projeler,

b) Mevcut durumu itibariyle aciliyet arz eden taşınmazlara ilişkin proje uygulamaları,

c) Mimari ve kültürel açıdan dönemsel ve bölgesel değer teşkil eden proje uygulamaları,

d) Sit alanı içinde, doku bütünlüğü ve karakteri bozulmamış, korunması gerekli sokak veya meydan üzerinde yer alan yapılara ilişkin proje uygulamaları,

e) Yılı içinde tamamlanacak proje uygulamaları,

f) Mülkiyeti gerçek kişilere ait taşınmazlara ait proje uygulamaları,

g) Mülkiyeti Bakanlar Kurulunca vergi muafiyeti tanınan vakıflara ve kamuya yararlı derneklere ait taşınmazlara ilişkin proje uygulamaları,

h) Mülkiyeti (g) bendinde belirtilenlerin dışındaki tüzel kişilere ait taşınmazlara ilişkin proje uygulamaları.

11- Yardım Tutarı Ne Kadardır?

Yardım tutarı ile ilgili hükümler Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmeliğin 11 nci maddesinde şu şekilde düzenlenmiştir.

Bakanlıkça yapılacak nakdi yardım miktarı, projeler için ellibin (50.000.-) YTL'yi; proje uygulamaları için tahmini bedelinin yüzde yetmiş (%70) ini ve her halükarda ikiyüzbin (200.000.-) YTL'yi geçmemek üzere komisyonca belirlenir.

Ancak tahmini bedeli ellibin (50.000.-) YTL'yi geçmeyen proje uygulamalarının yüzde yüz (%100) üne kadar yardım yapılabilir. Yıllara sari veya kısımlara bölünen proje uygulamaları için bu fıkradan yararlanılamaz.

Bu tutarlar her yıl, Devlet İstatistik Enstitüsünce yayınlanan genel ÜFE oranında artırılarak Bakanlıkça duyurulur.

12- Sözleşme Nasıl Yapılır?

Sözleşme ile ilgili hükümler Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmeliğin 12 nci maddesinde düzenlenmiştir.

Şöyle ki;

Kültür ve Turizm Bakanının onayı ile kesinleşen komisyon kararları, İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri ile başvuru sahibine bildirilir. İller itibariyle yapılacak yardım miktarları ödeme emirleri ile illere gönderilir.

İl müdürlükleri yardım almaya hak kazanan istek sahipleriyle sözleşme imzalar.

Yapılan kontrol sonucunda, yardımın amacına uygun şekilde kullanılmaması veya yanlış bilgi, belge verilmesi veya yanıltıcı beyanda bulunulması halinde, yardımın tamamının veya amacına uygun harcanmayan kısmının, yardım miktarının ödendiği tarihten tahsil edileceği tarihe kadar geçen süre için hesaplanacak yasal faiziyle birlikte bildirim tarihinden

İtibaren otuz (30) gün içerisinde ödenmesi gerektiği, bu süre içerisinde ödenmemesi halinde genel hükümlere göre tahsil edileceği hususları sözleşmede yer alır.

Sözleşmede yer alacak diğer hususlar Genel Müdürlükçe il müdürlüklerine bildirilir.

13- Hak Sahiplerine Ödeme Nasıl Yapılır?

Hak sahiplerine ödemenin ne şekilde yapılacağına dair hükümler, Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmeliğin 13 üncü maddesinde şu şekilde düzenlenmiştir.

Sözleşmenin imzalanmasını müteakip, komisyonca belirlenen ön ödeme miktarı hak sahibine ödenir.

Genel Müdürlükçe yaptırılacak inceleme sonucunda düzenlenecek denetleme raporlarına göre, proje uygulamasının fiziki olarak en az yüzde elli (%50) sinin gerçekleşmesi halinde komisyonca belirlenen toplam yardım miktarının yüzde otuz (%30) u oranında ara ödeme yapılır.

Nihai ödeme işin tamamlandığına dair denetleme raporuna göre yapılır. Ara ve nihai ödemeler, bir önceki ödemenin mahsuplaştırılması suretiyle yapılır. Projelere ait ödemeler, projelerin ilgili kurulca onaylanmasından sonra yapılır.

Komisyonca iptal edilen veya sözleşmesi imzalanamayan yardımlara ilişkin artan ödeneklerle, sırasıyla yedek listedeki yardım taleplerine bu Yönetmelik esaslarına göre yardım yapılabilir.

14- Yardımdan İkinci Kez Yararlanmak Mümkün müdür?

Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmeliğin 16 ncı maddesine göre; Taşınmaz kültür varlığının korunmasına yönelik yardımlardan yararlananların, yeniden yardım talep edebilmesi için mücbir nedenler dışında yardımdan yararlandığı yılı takip eden yıldan itibaren en az on (10) yıl geçmesi gerekir.

15- Yardımların Denetimi Nasıl Yapılır?

Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmeliğinin 14 üncü maddesine göre; Yardım yapılan proje veya uygulamalar her ödeme safhasında il müdürlüklerince veya gerek görülmesi halinde Genel Müdürlükçe denetlenir. Denetleme sonucu düzenlenecek raporlar Komisyona verilir.

16- Sözleşmenin Feshini Gerektiren Nedenler Nelerdir?

Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmeliğinin 15 nci maddesine göre;

Sözleşmeler, yardımın amacına uygun şekilde kullanılmaması, yanlış bilgi ve belge verilmesi veya yanıltıcı beyanda bulunulması veya kurul onaylı projeye aykırı uygulama yapıldığının Genel Müdürlükçe tespiti hallerinde Komisyonca feshedilir.

Sözleşmenin feshi halinde, yardımın amacına uygun kullanılmayan kısmının; yanlış bilgi, belge verilmesi veya yanıltıcı beyanda bulunulması veya kurul onaylı projeye aykırı uygulama yapılması halinde yardımın tamamının; yardım miktarının ödendiği tarihten tahsil edileceği tarihe kadar geçen süre için hesaplanacak yasal faiziyle birlikte bildirim tarihinden itibaren otuz (30) gün içerisinde ödenmesi gerektiği ilgiliye yazılı olarak bildirilir. Bu süre içerisinde ödenmemesi halinde alacak, genel hükümlere göre Maliye Bakanlığı Başhukuk Müşavirliği ve Muhakemat Genel Müdürlüğünce tahsil edilir. Bu durumda ilgililer bir daha yardımdan yararlandırılmaz.

Ancak, sözleşmenin feshi mücbir sebeplere veya kişinin kusuru dışındaki nedenlere dayanıyorsa Komisyon geri ödeme yapılmamasına veya ilgiliye süre verilmesine karar verebilir.

III- ÖZEL HUKUKA TABİ ÖZEL VE TÜZEL KİŞİLERİN MÜLKİYETİNDE BULUNAN TESCİLLİ TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARININ RESTORASYONU AMACIYLA TOPLU KONUT İDARESİ BAŞKANLIĞINCA VERİLEN TOPLU KONUT KREDİLERİ

2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanması ve Katkı Payı" başlıklı 12 nci maddesine eklenen "2985 Sayılı Toplu Konut Kanunu uyarınca verilecek kredilerin en az %10'u tescilli taşınmaz kültür varlıklarının bakımı, onarımı ve restorasyonu işlemlerine ilişkin başvurularda kullanılır. Bu kapsamdaki öncelikli projeler Bakanlık ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığı'nca müştereken belirlenir" fıkrası gereğince özel hukuka tabi gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan korunması gerekli tescilli taşınmaz kültür varlıklarının; bakımı, onarımı ve restorasyonu için Toplu Konut İdaresi tarafından aşağıdaki şartlarla kredi verilir.

1- Kredi Başvuruları Nasıl Yapılır?

Krediden yararlanarak mülkiyetindeki tescilli taşınmaz kültür varlığının bakım, onarım ve restorasyonunu yaptırmak isteyen gayrimenkul sahibi Toplu Konut İdaresi'ne yazılı olarak başvuruda bulunur. Başvuru sırasında aşağıdaki doküman ve bilgilerin bulunması zorunludur.

Başvuruda şu belgeler istenir:

- Dilekçe.
- Onarılacak eserin Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Bölge Kurulu tarafından onaylanmış rölöve ve restorasyon projeleri ile restorasyon raporu,
- Onaylı projeye göre düzenlenmiş keşif raporu,
- İş programı,
- Yapının dışını, içini ve çevresini detaylı biçimde gösteren tanıtıcı nitelikteki fotoğraflar (en az 9x12 cm. boyutlarında),
- Arsanın ve binanın durumunu gösteren, belediyesinden onaylı vaziyet planı (1/200 veya 1/500 ölçekli),
- Tapu örneği, çaplı tasarruf vesikası,
- Nüfus cüzdanı örneği ve ikametgah belgesi.

Kredi kullanılacak olan yapının mülkiyeti hisseli ise, hissedarların her birinin ayrı ayrı dilekçe, nüfus cüzdanı örneği, ikametgah belgesi ve muvafakat-name vermesi veya hissedarlardan birine vekalet-name vermesi gereklidir.

2- Kredi Başvuruların Değerlendirmesinde Hangi Ölçütler Kullanılır?

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı yapılan başvuruları değerlendirme aşamasında, görevlendireceği uzmanlar tarafından taşınmaz kültür varlığının yerinde görülüp incelemesini ve değerlendirme raporları oluşturulmasını sağlayabilir.

Kredi verilecek projelerin belirlenmesinde aşağıdaki kriterler dikkate alınır:

- Tarihi kent dokularının sağlıklılaştırmasına yönelik olan ve yerel yönetimler vb. kurumların öncülüğü ve koordinasyonu ile gerçekleştirilecek projelere öncelik verilir.
- Kullanılacak kredilerde, bakım, onarım ve restorasyon işlemleri yapılacak taşınmaz kültür varlığının; mimari ve kültürel değeri, fiziki durumu, bulunduğu çevrenin özellikleri, kullanım amacı göz önünde bulundurulur.
- Taşınmaz kültür varlığının bakımı, onarımı ve restorasyonu için yapılacak işlemlerin; yapının kültür varlığı niteliğinin devamını sağlaması, gerekirse sağlıklılaştırılması ve işlev kazandırılması amacıyla yönelik olması zorunludur.

3- Kredi ve Avans Miktarı Ne Kadardır?

İdare tarafından kullanılacak kredinin miktarı, projenin keşif bedelinin en fazla %70'i oranında olup, 2005 yılı için bu miktar 75.000.-YTL'yi geçemez. Her yıl kullanılacak kredi üst limiti finansman imkanları dikkate alınarak İdarece yeniden belirlenir.

-Taşınmaz kültür varlığı için verilecek kredi miktarının %15'i bankaca gerekli teminatlar alındıktan sonra avans olarak ödenir.

-TOKİ bütçesinde kaynak bulunmadığı takdirde kredi talepleri incelemeye alınmaz.

4- Kredi Kullanılmaya Nasıl Başlanır?

Kredinin kullanılması kararı verildikten sonra:

-Toplu Konut İdaresi tarafından, kredi açılan proje için ilgili Bankaya gerekli talimatlar verilir.

-Banka ile kredi kullanıcısı arasında sözleşme imzalanır ve söz konusu taşınmaz kültür varlığı üzerine tahsis edilen kredinin % 100 fazlası üzerinden bankaca ipotek tesis edilir. Teminat olarak gösterilecek gayrimenkullerin tasarrufa ve ipoteğe mani herhangi bir engeli bulunmamalıdır. Esas itibarıyla 1 inci derece ve sırada ipotek konulmayan gayrimenkuller teminat olarak kabul edilmez.

-Hisseli gayrimenkule, bütün hissedarların borca ve ipoteğe iştirakleri halinde kredi açılabilir.

-Teminat olarak ipotek alınacak gayrimenkullerin sigorta işlemleri banka tarafından gerçekleştirilir.

5- Kredi Ödemeleri Nasıl Yapılır?

-Kredi ödemeleri, yapılmış işleri belgeleyen ve usulüne uygun şekilde düzenlenmiş hakediş raporlarına göre yapılır.

-Verilen avans, son hakedişle tamamlanmak üzere hakedişlerden eşit oranlarda kesilir.

-Hakediş raporları, taşınmaz kültür varlığının yer aldığı bölgede bulunun Kültür ve Turizm Bakanlığı Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü ile TOKİ tarafından onaylandıktan sonra geçerlilik kazanır ve ödemesi yapılır.

-Banka; haksahiplerine yapacağı hakediş ödemelerini, İdarece Banka hesaplarına yapılacak aktarımdan itibaren en geç üç (3) işgünü içinde gerçekleştirir. Banka tarafından üç (3) işgünü içerisinde aktarılmayan hakedişler İdareye gerekli açıklamalar yapılarak ivedilikle iade edilir.

Son hakediş geçici kabul işlemi yapıldıktan sonra ödenir.

6- Kredi Verilen Projelerin Uygulama Aşamasındaki Denetimi Nasıl Denetlenir?

Kredi verilen projelerin uygulama aşamasındaki denetimi TOKİ tarafından görevlendirilen uzmanlar ile Bakanlık tarafından görevlendirilecek ilgili Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü uzmanları tarafından müştereken yapılır.

7- Kullanılan Kredinin Faiz Oranı ve Vadesi Ne kadardır?

-Kullanılan kredinin faizi yıllık %4, vadesi ise 10

yl olup geri ödemeler aylık sabit taksitler halinde tahsil edilecektir.

- 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunun 21.maddesi gereği Tapu Kütüğüne “korunması gerekli taşınmaz kültür varlığıdır” kaydı konulmuş olan ve 1 inci ve 2 nci grup olarak gruplandırılmış bulunan taşınmaz kültür varlıkları her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır. Bu nedenle bankaca borçlandırmaya esas bedel hesaplanırken, sadece kullanılan kredi miktarı ve faizi, krediye ilişkin sigorta v.b. giderler dikkate alınır.

- Kullanılan kredilerin faizi, kredinin ilk kullanıldığı tarihten itibaren, projeye avans ödemesi yapılmış ise avansın bankaya aktarılıp, hak sahibine ödendiği tarihten itibaren bankaca uygulanır.

8- Kredilerin Geri Ödemesi Ne Zaman Başlar?

Kredi kullanan gerçek ve tüzel kişilerin geri ödemeleri, son hakkedişin ödenmesinden sonra, bankanın kredi kullanıcısına vereceği 10 yıllık geri ödeme tablosundaki tarihte başlar. Ancak; geri ödemelerin başlangıç tarihi ile son hakkedişin ödendiği tarih arasındaki süre 3 ayı geçemez.

9- Vadesinde Ödenmeyen Borçlar Hakkında Ne Uygulanır?

- Vadesinde ödenmeyen borca gecikilen günler için, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 51 inci maddesinin 1 inci fıkrasında yer alan gecikme zammı uygulanır. Vadenin bitiminden sonraki üç aylık dönem içinde de taksit miktarının cezası ile birlikte ödenmemesi halinde borç muaccel kılınır ve banka tarafından İdare-Banka Protokolü çerçevesinde tahsil edilir.

- Kredinin maksada uygun olarak kullanılmaması halinde borç muaccel hale gelir.

- Borcun muaccel hale gelmesinden sonra yapılan bütün giderler ile gayrimenkulun paraya çevrilmesi için yapılan her türlü gider borca eklenir.

- Banka; kredi taksitleriyle, faizlerinin tahsili için, Bankacılık usul ve teamülleri içerisinde, gerekli her türlü işlemleri ve yasal takipleri yapacak, tahsil ettiği taksit, faiz ve cezai faizleri İdare hesabına alacak kaydedecektir.

- Banka; geri ödeme taksitlerini, izleyen ayın en geç onbeşinci (15) gününe kadar İdareye yatırır. Bunlara ait bilgileri de bildirir.

10- Uygulamanın Neticeleriyle İlgili Olarak Kamuoyunun Bilgilendirmesi Nasıl Yapılır?

Her yılın ocak ayında kredilendirilen projelerle ilgili olarak bilgi vermek üzere, Toplu Konut İdaresi'nin Başkanlığında, Kültür ve Turizm Bakanlığı, İşçileri

Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü ve bu konuyla ilgili kuruluşlarla bilgilendirme ve koordinasyon toplantısı yapılır.

IV. BELEDİYELERİN GÖREV ALANINDA KALAN TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARININ KORUNMASI AMACIYLA OLUŞTURULAN “KATKI PAYI”NDAN YARARLANMA ŞARTLARI

Mevzuatımızdaki bu katkı hükümlerinden kimlerin, hangi şartlarda yararlandığını inceleyelim.

Mevcut yasal düzenlemelere göre, katkı yapılabilen kişi/kurum/kuruluş iki ana başlıkta toplanabilir:

A- Özel ve Tüzel Kişilere Yapılacak Katkılar

a- Özel hukuka tabi özel ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan tescilli taşınmaz kültür varlıkları için Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yapılan yardımlar,

b- Özel hukuka tabi özel ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan tescilli taşınmaz kültür varlıklarının restorasyonu amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca verilen Toplu Konut kredileri.

B-Mahalli İdarelere Yapılacak Katkılar

a- Belediyelerin koruma alanında hizmet vermesi için oluşturulan “Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı”,

b- Koruma amaçlı imar planlarının yapımı için öngörülen ödenekler.

Biz bu yazımızda, sadece, belediyelerin görev alanında kalan taşınmaz kültür varlıklarının korunması amacıyla oluşturulan “Katkı Payı”ndan yararlanma şartları ile belediyelerce yapılacak koruma amaçlı imar planlarının yapımı için öngörülen ödenekler konusuna değineceğiz.

V- BELEDİYELERİN GÖREV ALANINDA KALAN TAŞINMAZ KÜLTÜR VARLIKLARININ KORUNMASI AMACIYLA OLUŞTURULAN “KATKI PAYI”NDAN YARARLANMA ŞARTLARI

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununa göre;

Belediyelerin görev alanlarında kalan kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla kullanılmak üzere 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 8 inci ve 18 inci maddeleri uyarınca mükellef hakkında tahakkuk eden emlak vergisinin %10'u nispetinde “Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı” tahakkuk ettirilir ve ilgili belediyesince emlak vergisi ile birlikte tahsil edilir.

Tahsil edilen miktar, il özel idaresi tarafından açılacak özel hesapta toplanır. Bu miktar; belediyelerce

kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projeler kapsamında kamulaştırma, projelendirme, plânlama ve uygulama konularında kullanılmak üzere il sınırları içindeki belediyelere vali tarafından aktarılır ve bu pay valinin denetiminde kullanılır.

Bu madde uyarınca tahakkuk eden katkı payları hakkında 1319 sayılı Kanunun üçüncü kısmı hükümleri uygulanır.

Katkı paylarına ilişkin usul ve esaslarda, İçişleri Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından birlikte çıkarılan “Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmelik” hükümleri uygulanır.

Şimdi söz konusu yönetmelik hükümlerine dayanarak uygulamanın nasıl işlediğini inceleyelim:

1- Katkı Payı Ne Oranda Tahsil Edilir?

Katkı payı, bina, arsa ve araziler için, mükellefiyetin başlangıç yılında tespit edilen vergi değeri üzerinden; mükellefiyetin başlangıç yılını takip eden yıldan itibaren ise, her yıl, bir önceki yıla ait vergi değerinin 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca aynı yıl için tespit edilen yeniden değerlendirme oranının yarısı nispetinde artırılması suretiyle tespit olunacak değer üzerinden, yıllık olarak tarh, tahakkuk ve tahsil edilen emlak vergisinin %10'u (yüzde onu) oranında, emlak vergisiyle birlikte tarh, tahakkuk ve tahsil edilir.

2- Katkı Payı Nasıl Tahsil Edilir?

Katkı payının tarh, tahakkuk ve tahsilinde, 29/7/1970 tarihli ve 1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

3- Belediyelerce Tahsil Edilen Katkı Payları Nereye Yatırılır?

Belediyelerce tahsil edilen katkı payları özel bir hesapta izlenir ve en geç tahsilatı takip eden ay sonuna kadar doğrudan il özel idarelerince bu amaçla açılan Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı hesabına yatırılır. Tahsil edilen katkı payının süresi içinde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Katkı Payı hesabına aktarılmasından belediye başkanı ve hesap işleri müdürü birlikte sorumludur.

Katkı payı hesabının sekreteryâ hizmetleri il özel idarelerince yürütülür. Valilikçe katkı payı hesabının tahsil ve dağıtımına ilişkin gerekli kayıt düzeni kurulur.

Tahsil edilen katkı payının süresi içinde il özel

idarelerince açılan hesaba aktarılmaması veya katkı payının başka amaçla kullanılması halinde sorumlular hakkında yasal işlem yapılır.

4- Katkı Payı Hesabının Kullanımındaki Ölçüt ve Oranlar Nelerdir?

Katkı payı hesabında toplanan miktar, belediyelerce taşınmaz kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projelerin maliyetinin veya kamulaştırma bedelinin yüzde kırkdokuz (%49) unu aşmamak üzere belediyelerin sınırları içindeki mevcut taşınmaz kültür varlığı oranı, mevcut durumu, ilin kültürel değerlerine katkısı dikkate alınarak valilik tarafından hakkaniyet ölçüsünde kullanılır.

Ancak, illerde bu oranı büyükşehir belediyeleri için yüzde altmış (%60) a, büyükşehir belediyesi sınırları içindeki ilçe belediyeleri ile ilk kademe belediyeleri için yüzde seksen (%80) e, büyükşehir belediyeleri dışındaki il belediyeleri için yüzde seksenbeş (%85) e ve diğer belediyeler için yüzde doksanbeş (%95) e kadar artırmaya vali yetkilidir.

5- Katkı Payından Yararlanmak İçin Belediyeler Ne Zaman ve Kime Başvurur?

Taşınmaz kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projeler için katkı payından yararlanmak amacıyla belediyelerce yapılacak başvurular, iki dönem halinde Ocak ve Haziran ayı sonuna kadar il özel idaresi müdürlüğüne yapılır. Valilerce gerek görülmesi halinde başvuru dönemlerinde değişiklik yapılarak il sınırı içindeki belediyelere duyurulur.

6- Belediyeler Hangi Konularda Katkı Payı İsteyebilir?

Taşınmaz kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projeler kapsamında kamulaştırma, projelendirme, planlama ve uygulama konularında belediyelerce valiliğe başvuru yapılarak katkı payı istenebilir.

7- Belediyelerce Yapılacak Başvurularda Hangi Bilgi ve Belgeler İstenir?

Yapılacak başvurularda aşağıda belirtilen belgeler istenir:

a) Projelendirme ve planlama konusunda;

a.1) Koruma amaçlı imar planı yaptırılması için;

- Planlama alanının kentsel sit sınırlarını gösteren Koruma Kurulu kararı ve onaylı pafta,
- Teknik rapor,
- Belediye meclis kararı,
- Tahmini proje maliyeti.

a.2) Kentsel tasarım ve sokak sağlıklılaştırma projeleri yaptırılması için;

- Proje alanının sınırlarını ve alandaki korunması gerekli öğeleri gösteren koruma kurulu kararı ve onaylı pafta,
- Proje alanını, çevresini ve önemli yapıları gösteren panoramikler ve minimum 9x13 ebadında çekilmiş fotoğrafları,
- Tahmini proje maliyeti.

a.3) Tek Yapı Ölçeğindeki Rölöve-Restitüsyon-Restorasyon Projeleri Yaptırılması İçin:

- Yapının tesciline ilişkin koruma kurulu kararı,
- Yapının konumunu, çevresini ve yerini gösteren ölçekli harita ve pafta,
- Yapının iç, dış ve çevresini gösteren fotoğraflar,
- Tahmini proje maliyeti.

b)Uygulama projeleri konusunda;

b.1) Kentsel tasarım ve sokak sağlıklılaştırma projeleri uygulamaları için;

- Koruma Kurulunca onaylı uygulama projesi,
- Alanın panoramikleri ve 9x13 ebadında fotoğrafları,
- İş programı,
- Tahmini proje maliyeti:

b.2) Tek yapı projesi uygulamaları için;

Koruma kurulu onaylı uygulama projesi,
Restorasyon raporu,
İş programı,
Yapının iç dış ve çevresini gösteren fotoğraflar,
Tahmini proje maliyeti.

c) Kamulaştırma konusunda;

c.1) Kamulaştırılacak taşınmazın tescil kararı,

c.2) Kesinleşmiş kamulaştırma kararı,

c.3) Kamulaştırma bedeli.

d) (a), (b) ve (c) bendlerine ek olarak valilikçe gerek görülen bilgi ve belgeler.

Yukarıdaki taleplerin tümünde ayrıca mali yıl esasına göre hazırlanmış, yıllara sari işlerde ise her yıl içinde bitirilecek kısımlar için ayrı keşif özetini içeren mali rapor ile başvuruyu yapan belediyece ödenecek miktarı gösteren taahhütname sunulur.

8- Özel Hesapta Toplanan Katkı Payları Hangi Alanlarda Kullanılır?

Özel hesapta toplanan katkı payları, taşınmaz kültür varlıklarının korunması ve değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan projeler kapsamında kamulaştırma, projelendirme, planlama ve uygulama konularında aşağıda belirtilen alanlarda kullanılır:

a) Kamulaştırma alanında;

a.1) 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını

Koruma Kanununun 15 inci maddesi ile belediyelere verilen yetkiler kapsamında yapılacak kamulaştırmalar, (yasasının 15. maddesine göre belediyeler aşağıda belirtilen iki konuda kamulaştırma yapmak yetkisine sahiptir:

- Tescilli taşınmaz kültür varlıklarını, koruma bölge kurullarının belirlediği fonksiyonda kullanılmak kaydıyla kamulaştırabilirler.
- Korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarının korunma alanları, imar planında yola, otoparka, yeşil sahaya rastlıyorsa belediyelerce kamulaştırabilirler.)

a.2) Koruma amaçlı imar planları veya projelerin uygulanmasında ihtiyaç duyulan kamulaştırmalar,

b) Projelendirme, planlama ve uygulama alanında;

b.1) Koruma amaçlı imar planlarının,

b.2) Koruma amaçlı imar planları ile tespit edilmiş özel proje alanlarının projelendirilmesinin,

b.3) Sokak sağlıklılaştırma projelerinin,

b.4) Çevre düzenleme projelerinin,

b.5) Rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin yaptırılması ve bunların uygulanması.

9- Hangi Projelere Öncelik Tanınmaktadır?

Kamulaştırma, projelendirme, planlama ve uygulama taleplerinin valilik tarafından değerlendirilmesinde aşağıdaki öncelik sırası dikkate alınır.

a) Mevcut durumu nedeniyle aciliyet arz eden taşınmaz kültür varlıkları,

a.1) Onarımı devam edenler,

a.2) Malzeme, taşıyıcı sistem ve zemin sağlamlaştırılması gerekenler,

a.3) Nakil gerektirenler.

b) Koruma amaçlı imar planları,

c) Koruma amaçlı imar planlarında özel proje uygulama alanı olarak ayrılmış yerlerdeki proje ve uygulamalar,

d) Sokak sağlıklılaştırma ile çevre düzenleme proje ve uygulamaları,

e) Kentsel sit alanlarındaki kamuya ait taşınmaz kültür varlıkları ve anıt yapılar ile koruma alanlarına ilişkin proje ve uygulamalar,

f) Diğer taşınmaz kültür varlıklarına ilişkin proje ve uygulamalar,

g) Kamulaştırmalar.

Değerlendirmede öncelik sırası, belediyelerin maliyete katılma oranı da dikkate alınarak vali tarafından belirlenir.

10- Katkı payı aktarılabacak projeler Ne Zaman ve Nasıl Değerlendirilir?

Katkı payı aktarılabacak projeler, başvuru dönemini takip eden ay sonuna kadar valilerce değerlendirilir. Gerekli görülmesi halinde başvuruların değerlendirilmesi ve projelerin öncelik sırasının belirlenmesi amacıyla vali başkanlığında istişari nitelikte bir komisyon oluşturulur. Bu komisyon, İl Kültür ve Turizm Müdürü, İl Özel İdare Müdürü ve proje gönderen belediyelerin başkanları ile İl Genel Meclisinden bir üyenin katılımıyla oluşur. (KAP/11)

Yıllara sari projeler kapsamında yapılacak işler bölünerek yıl içinde bitirilecek her kısım için ayrıca keşif özeti hazırlanır. Bu durumda keşif özeti bazında değerlendirme yapılır. Takip eden yıllarda işin devamı niteliğindeki keşif özetleri öncelikle değerlendirilir.

Keşif artışları değerlendirmeye alınmaz.

11- Katkı Payı Almaya Hak Kazanan Belediyelere Ödemeler Nasıl Yapılır?

Katkı payı aktarılmasına karar verilen kamulaştırma, projelendirme, planlama veya uygulama projelerinin maliyet veya kamulaştırma bedelinin, bu Yönetmeliğin 7 nci maddesinde belirlenen oranlarda ödeneceği valilikçe yazılı olarak ilgili belediyelere bildirilir. Valilikçe uygun görülen proje ve kamulaştırmaların tahmini maliyet bedellerine göre belirlenen tutar, katkı payı hesabında bloke edilir.

Ödemeler, kamulaştırmada anlaşma tutanağı veya asliye hukuk mahkemelerince yaptırılan tespiti göre, diğer işlerde ise fatura veya hak edişlere göre belediyelerce ödenir. Bloke edilen tutar, proje maliyeti veya kamulaştırma bedelinden fazla ise aradaki fark ilgili belediyeye ödenmez ve katkı payı hesabına aktarılır.

Katkı payı hesabından yapılacak ödemelerde mali yıl esastır. Uygun görülen kamulaştırma ve projeler için Katkı Payı hesabında bloke edilen tutarlar yılı içinde harcanır. Bloke edilen tutarların yılı içinde harcanmayan miktarın ödemesi iptal edilerek bir sonraki yılda değerlendirilecek projelerde kullanılır.

12- Katkı Payından İkinci Kez Yararlanmak Mümkün mü?

Projenin uygulanması kapsamında katkı payı aktarılan ve tamamlanan bir iş için ikinci defa katkı payı talep edilebilmesi için, bir önceki işe ilişkin geçici kabulün yapıldığı yılı takip eden yıldan itibaren en az on yıl geçmesi gerekir.

13- Katkı Payı Hesabının Denetimini Kim Yapar?

Katkı Payı'nın tahsili, özel hesaba aktarılması ve bu hesaptan yapılacak ödemeler valilerce denetlenir.

14- Uygulamanın Neticeleriyle İlgili Olarak Kamuoyunun Bilgilendirmesi Nasıl Yapılır?

Başvuruların değerlendirildiği ayın başındaki katkı payı hesabının miktarı, bu hesaptan hangi belediyeye ne kadar ödenek aktarıldığı ve/veya aktarılmak üzere bloke edildiği valilikçe uygun yöntemlerle il sınırları içindeki belediyelere ve kamuoyuna duyurulur.

Valilik, her yıl katkı payı hesabının miktarını, bu hesaptan hangi belediyeye ne kadar ödenek aktarıldığını ve/veya aktarılmak üzere bloke edildiğini gösteren bilgi ve listeleri yıl sonu itibarıyla İçişleri Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığına bildirir.

VI- KORUMA AMAÇLI İMAR PLANLARININ YAPIMI İÇİN ÖNGÖRÜLEN ÖDENEKLER

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 17 nci maddesine göre; Koruma amaçlı imar plânlarının yapımı için belediyelere aktarılmak üzere İller Bankası Genel Müdürlüğü Bütçesine yeteri kadar ödenek konur. İl özel idareleri ise bütçelerinde koruma amaçlı imar plânlarının yapımı için ödenek ayırırlar.

KAYNAKÇA

- 1- 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Kanunu
- 2- Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmelik (**Resmi Gazete Tarihi: 15.07.2005 Resmi Gazete Sayısı: 25876**)
- 3- Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunmasına Ait Katkı Payına Dair Yönetmelik (**Resmi Gazete Tarihi: 13.04.2005 Resmi Gazete Sayısı: 25785**)
- 4- Toplu Konut İdaresince Taşınmaz Kültür Varlıklarının Bakımı, Onarımı ve Restorasyonu İçin Kullanılacak Kredilerin Tahsis, Kullanımı ve Geri Ödemelerine Dair Usul ve Esaslar
- 5- Kültür ve Turizm Bakanlığı- TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi, Der: Emre Madran- Nimet Özgönül, **Son Yasal Düzenlemelerde Taşınmaz Kültür Varlıklarının Korunması Ve Yerel Yönetimler El Kitabı**, DÖSİMM Matbaası, Ankara 2005.
- 6- Sabih Kanadoğlu, **Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Hukuku**, Turhan Kitabevi, Ankara, Mayıs 1998.
- 7- Bilge Umar-Altan Çilingiroğlu, **Eski Eserler Hukuku**, D.E.Ü. Hukuk Fakültesi Yayınları, Yayın No:11, Ankara, 1990.
- 8- kultur.ve.turizm.gov.tr

Dr. A. Serap FIRAT

Çankaya Belediyesi Teftiş Kurulu Müdürü

GIDA GÜVENLİĞİ DENETİMİNDE BAKANLIK-BELEDİYE ÇATIŞMASI

GİRİŞ

AB mevzuatına uyum çalışmalarının da ivmelediği önemli konulardan biri de “gıda güvenliği”dir. Gıdaların üretim ve tüketimleri hususunda her aşamada, standartların oluşturularak bu standartlara uyumun sağlanması konusundaki yasal düzenlemeler özellikle son 1-2 yılda büyük titizlikle yürütülmektedir.

Süreci başlatan en önemli adım, 5.6.2004 günlü, Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren **5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun** olmuştur. Tarım ve Köyışleri Bakanlığı tarafından, sektörün tüm gelişme yön ve kurallarını dikkate almaya çalışan bu detaylı yasanın, uygulama yönetmeliğinin hazırlanarak özellikle denetim aşamasının şekillenmesiyle, bazı sorunlar açığa çıkmıştır.

Gıdaların üretim ve tüketimlerine ilişkin aynı alanda, belediyeler tarafından yürütülen rutin denetimler ile Bakanlık denetimleri arasında bir konu ve yetki çakışması yaşanmıştır.

Bu çalışma bahse konu çakışmanın detayını ve bu konuda çıkarılan yönetmeliğe karşı, “yönetmeliğin bazı maddelerinin iptali ve yürürlüğünün durdurulması” istemiyle, ... Belediye Başkanlığı tarafından açılmış olan dava sürecini irdelemektedir.

1- 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun (5.6.2004 günlü, R. G.)

Yukarıda da değinildiği üzere, standartların oluşumu açısından önem taşıyan anılan yasa, 1. maddesinde “Amaç”ını şöyle belirlemektedir:

“Bu Kanunun amacı, gıda güvenliğinin temini, her türlü gıda maddesinin ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin teknik ve hijyenik şekilde üretim, işleme, muhafaza, depolama, pazarlama ve halkın gereği gibi beslenmesini sağlamak, üretici ve

tüketici menfaatleriyle halk sağlığını korumak üzere gıda maddelerinin üretiminde kullanılan her türlü ham, yarı mamul ve mamul gıda maddeleri ile gıda işlemeye yardımcı maddeler ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin güvenliğine ilişkin özelliklerinin tespit edilmesi, gıda maddeleri üreten ve satan işyerlerinin asgari teknik ve hijyenik şartlarının belirlenmesi, gıda maddeleri ile ilgili hizmetler ile denetimine dair usul ve esasları belirlemektir.”

Yasanın konuya verdiği önemin bir diğer göstergesi, “Tanımlar” başlıklı 3. maddenin ne denli detaylı kaleme alındığının gözlenmesidir. Gerçekten yasa metninde bu madde, 126 satır ve 1317 sözcükle sektörün tüm işlevlerini tanımlamaya çalışmaktadır.

Yasanın amaç, kapsam ve tanımlarının yer aldığı birinci bölümünün ardından,

İkinci bölümde, “Üretim İzni, Gıda Sicili, Tescil, İstihdam ve Lâboratuvar Kuruluş İzni ile İlgili Yetki ve Sorumluluklar” ele alınmakta,

Üçüncü bölümde, “Gıda Kodeksi, Ulusal Gıda Kodeksi Komisyonu, Risk Analizi, İhtiyatî Tedbirler, Bilimsel Komiteler ve Ulusal Gıda Meclisi”,

Dördüncü bölümde, “Bildirimler, Acil Durumlar, Kriz Yönetimi, İzlenebilirlik ve İşyeri Sorumluluğu”

Beşinci bölümde, “Sağlığın Korunmasına İlişkin Hükümler”,

Altıncı bölümde, “Gıda Ticareti ile İlgili Hükümler”,

Yedinci bölümde, “Piyasa Gözetimi, Denetim, Kontrol ve Sertifikasyon ile İtiraz Hakkı”,

Sekizinci bölümde, “Özel Hükümler” ve nihayet, Dokuzuncu bölümde, “Ceza Hükümleri, Cezaların Tahsili ve İtirazlar” hüküm altına alınmaktadır.

2- Gıda ve Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeleri Üreten İş Yerlerinin Çalışma İzni ve Gıda Sicili ve Üretim İzni İşlemleri ile Sorumlu Yönetici İstihdamı Hakkında Yönetmelik (27.8.2004 günlü, 25566 sayılı R. G.)

Yasanın yürürlüğe girişinin ardından 2 ay sonra,

“Gıda ve Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeleri Üreten İş Yerlerinin Çalışma İzni ve Gıda Sicili ve Üretim İzni İşlemleri ile Sorumlu Yönetici İstihdamı Hakkında Yönetmelik” hazırlanarak, 27.8.2004 günlü, 25566 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik, 5.6.2004 tarihinde yürürlüğe giren 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 4. ve 6. maddelerine dayanılarak Tarım ve Köyışleri Bakanlığı tarafından hazırlanmıştır.

Yönetmelik ile; gerçek ve tüzel kişiler ile kamu kuruluşlarına ait gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemelerin üretildiği, işlendiği, ambalajlandığı, depolandığı, nakledildiği, pazarlandığı yerlerin çalışma izni, gıda sicili ve üretim izni ile bu işyerlerinin taşıması gereken asgari teknik ve hijyenik şartlar ile sorumlu yöneticilerde aranacak esaslara dair usul ve esaslar belirlenmiştir.

Anılan Yönetmeliğin 4.maddesinin (b) bendinde, ilgili merci: Bakanlık/ Tarım il Müdürlüğü, Valilik/ İl Özel idaresi olarak tanımlanmış, 24. maddesinde de; çalışma izni ve gıda sicili vermeye yetkili makamlar sayılarak, gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeleri üreten iş yerleri için ilgili merciin çalışma izni ve gıda sicili vermeye yetkili olduğu belirtilmiştir.

Oysa Yönetmeliğin dayanağı olan 5179 sayılı Kanunun 4. maddesinde üretim izni, gıda sicili ve tescil işleri düzenlenmiş ve gıda maddeleri ve gıda ile temas eden madde ve malzemeleri üreten işyerlerinin, bu konuda Bakanlıkça (Tarım ve Köyışleri Bakanlığı) çıkarılacak yönetmelikte öngörülen asgari teknik ve hijyenik şartlara uyarak gıda işyeri çalışma izni ve sicil numarasını almak zorunda oldukları hükme bağlanmış, ancak çalışma iznini vermeye yetkili olan merci konusu düzenlenmemiştir.

Dolayısıyla yasada düzenlenmeyen bir konuda yönetmelikle düzenleme yapılması ve düzenleme ile yetkinin tamamen Bakanlıkta tutulması suretiyle belediyelerin sürecin dışında bırakılmaları, bir yetki çakışması/boşluğu yaratılması sonucunu doğurmuştur.

Yönetmeliğe Karşı Dava Açılması

... Belediye Başkanlığı tarafından, Gıda ve Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeleri Üreten İş Yerlerinin Çalışma İzni ve Gıda Sicili ve Üretim izni

işlemleri ile Sorumlu Yönetici istihdamı Hakkında Yönetmeliğin 4. maddesi (b) fıkrası ile 24. maddesinin iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle açılan davada;

Dava konusu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce 23.7.2004 günlü, 25531 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren ve 3030 sayılı Kanunu yürürlükten kaldıran 5126 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun büyükşehir ilçe ve ilk kademe belediyelerinin görev ve sorumluluklarının düzenlendiği;

Yasanın 7. maddesinin 1. fıkrasının (j) bendinde; gıda ile ilgili olanlar dahil birinci sınıf gayrisihhi müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek, yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuvarlar kurmak ve işletmenin büyükşehir belediyelerinin görev, yetki ve sorumluluğunda olduğu;

Yine aynı maddenin 2. fıkrasının (c) bendinde de, sıhhi işyerlerini, 2. ve 3. sınıf gayrisihhi müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemenin ilçe ve ilk kademe belediyelerinin görev ve yetkilerinde olduğunun hükme bağlandığı;

5216 sayılı Kanunun bu hükümleri ile gayrisihhi müessese kapsamında bulunan gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeleri üreten işyerlerine açma ve çalışma izni verme konusunda, sınıfına göre, büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyelerine açıkça yetki verilmiş olduğundan,

Bu yasal düzenlemeden sonra çıkarılan dava konusu Yönetmelik ile bu konuda Tarım ve Köyışleri Bakanlığı, Tarım il Müdürlüğü, Valilik ve İl Özel idaresinin yetkili kılınmasında Kanuna uyarlık bulunmadığı ileri sürülmüştür.

Ancak Danıştay Onuncu Dairesince verilen ve yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin bulunan 10.2.2005 günlü, E:2004/10833 sayılı karara, karşı, davacı ... Belediye Başkanlığı’nın itiraz etmesi ve yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi talebiyle konuyu Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu’na intikal ettirmesi üzerine konu anılan yargı merciinde detaylı olarak irdelenmiştir.

2005/254 İtiraz Nolu dosya hakkında, 28.4.2005.günlü karar ile “Dava konusu Yönetmelik 5179 sayılı Kanunun uygulanması amacıyla çıkarılmışsa da; anılan Kanun ile çalışma izni verme konusunda Tarım ve Köyışleri Bakanlığı’nın yetkili

olduğu yolunda bir düzenleme yapılmayıp, sadece üretim izni, gıda sicili ve gıda işyerlerinin taşınması gereken asgari teknik ve hijyenik şartlara ait kuralların adı geçen Bakanlıkça çıkarılacak bir Yönetmelikle belirleneceğinin öngörülmüş olması ve bu Kanundan sonra çıkarılan 5216 sayılı Kanunla bu konunun açıkça düzenlenmiş olması karşısında, Yönetmeliğin dava konusu edilen hükümlerinin 5179 sayılı Kanuna uygun olduğunun da kabulü mümkün değildir.” denilmek suretiyle, “yürütmenin durdurulmasına” hükmedilmiştir.

3- Gıda ve Gıda ile Temasta Bulunan Madde ve Malzemelerin Piyasa Gözetimi, Kontrolü ve Denetimi ile İşyeri Sorumluluklarına Dair Yönetmelik (30.3.2005, 25771 sayılı R.G.)

Diğer yandan Bakanlık, yasal çerçevenin bir diğer gereği olmak üzere, bu kez, yasanın yürürlüğe girişinin ardından 1 yıla yakın bir süre sonra, 30.3.2005 günlü, 25771 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Gıda ve Gıda ile Temasta Bulunan Madde ve Malzemelerin Piyasa Gözetimi, Kontrolü ve Denetimi ile İşyeri Sorumluluklarına Dair Yönetmelik” ile yasanın uygulanmasının diğer temel ilkelerini belirlemiştir.

Ancak bu yönetmelikte de özellikle “denetim” konusunun tamamen Bakanlık yetki alanı olarak şekillendirilmesi üzerine, belediyelerce yürütülen denetimlerde yetki sorunu açığa çıkmıştır.

Bir önceki süreçte sorunu yargı merciine taşıyarak, istemi doğrultusunda ilk kararı almayı başarmış olan ... Belediye Başkanlığı, bu kez anılan yönetmeliğe karşı da dava açmak suretiyle, yönetmeliğin Tanımlar Başlıklı 4. maddesinin 24., 25. ve 40. fıkralarının, Kontrol ve Denetim Usul ve Esasları başlıklı 12. maddesinin (a) fıkrası, (b) fıkrasının 6. ve 8. bendi, (f), (h), (i), (o), (p), (s), (ş), (u) fıkralarının iptali ve yürütülmesinin durdurulması isteminde bulunmuştur.

Yukarıdaki sürecin benzeri olarak, açılan dava konusunda; Danıştay Onuncu Dairesince verilen ve yürütmenin durdurulması isteminin reddine ilişkin bulunan 31.1.2006 günlü, E:2005/7354 sayılı karara, karşı ... Belediye Başkanlığı yine itirazda bulunmuş ve yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi talebiyle konuyu Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu’na intikal ettirmesi üzerine konu anılan yargı merciinde yeniden irdelenmiştir.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca yapılan irdelenmede,

Dava konusu Yönetmeliğin 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanuna dayanılarak hazırlandığı;

Yönetmelik ile; gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemelerin güvenliğinin ve kalitesinin temini için tüm piyasa gözetimi, kontrol ve denetim hizmetleri ile izlenebilirlik, işyeri sorumluluğu ve itiraz hakkına ilişkin usul ve esasların düzenlendiği;

Yönetmelik hükümleri ile, yönetmelik çerçevesinde, gıda işletmelerinin kontrol ve denetimlerinin Bakanlık (Tarım ve Köyşleri Bakanlığı) ve/veya ilgili merci (Tarım İl Müdürlüğü, Valilik/İl Özel idaresi) tarafından yapılacağı öngörüldüğü;

Davacı belediye tarafından, Belediye Kanunu uyarınca gıda maddelerini denetlemek yetkilerinin bulunduğu, ancak dava konusu Yönetmelikte belediyelerle ilgili hiçbir ifade yer almadığının öne sürüldüğü;

Anayasanın 124. maddesinde “Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler” hükmünün yer aldığı;

5.6.2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ile gıda güvenliğinin temini için kontrol ve denetim konusunda Tarım ve Köyşleri Bakanlığına yetki verilmiş olması nedeniyle anılan Bakanlık tarafından Kanunun uygulanması amacıyla Yönetmelik çıkarılabileceğinin açık olduğu

Diğer taraftan, 5179 sayılı Kanundan sonra 23.7.2004 günlü Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun, büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyelerinin görev ve sorumluluklarının düzenlendiği,

Yasanın 7. maddesinin 1. fıkrasının (j) bendinde, gıda ile ilgili olanlar dahil birinci sınıf gayrisihhi müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek, yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuvarlar kurmak ve işletmenin büyükşehir belediyesinin görevlerinden olduğu,

Aynı maddenin 2. fıkrasının (c) bendinde de; sıhhi işyerlerini; 2. ve 3. sınıf gayrisihhi müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemenin ilçe ve ilk kademe belediyelerinin görev ve yetkilerinden olduğunun hükme bağlandığı;

5393 sayılı Belediye Kanununun 15. maddesinin (I) bendinde de 5216 sayılı Kanuna paralel düzenleme ile gayrisihhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemenin belediyenin yetkilerinden olduğunun öngörüldüğü;

Anılan hükümler ile belediyelere de gıda maddeleri üreten ve satan işyerlerine yönelik olarak gıda denetimi yapma yetki ve görevi verildiğinin açık olduğu;

Davalı idare tarafından, “5179 sayılı Yasada tanımlanan gıda denetimi ile 5216 ve 5393 sayılı Yasalarda yer alan denetimin kanuni dayanaklarının farklı olduğu, yetki ve görev ayrımının bulunduğu, belediyelerin yapacakları kontrol ve denetimin çevre ve toplum sağlığının korunmasına yönelik olduğu, bu kapsamda işyerlerinin çevreye verdiği zararın bertarafı, çevrenin gürültü ve kirlilik gibi amaçlarla korunmasının sağlanmasının amaçlandığı,

Bakanlıkça yapılacak kontrol ve denetimin ise gıda güvenliğinin sağlanmasına yönelik olduğu ve bu konunun 5179 sayılı Yasada açıkça belirtildiği öne sürülmekte ise de;

5216 ve 5393 sayılı Yasaların yukarıda yer verilen hükümleri ile işyerlerinin denetimi, yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuvar kurmak ve işletmek ibareleri ile işyerlerinin sadece çevreye vereceği zararların bertarafının değil, bu işyerlerinde üretilen ve satılan gıda maddelerinin kontrolü ve bu kapsamda halk sağlığının korunmasının da amaçlandığı,

Dolayısıyla 5179 sayılı Yasa ile Bakanlığa verilen gıda kontrol ve denetim görevi ile belediye mevzuatı ile belediyelere verilen denetim görevinin sonuçta gıda güvenliğinin sağlanması amacına yönelik olup, aynı alanlara ilişkin bulunduğu sonucuna varıldığı;

Bu durumda, anılan Yasalarla gıda güvenliğinin

sağlanması kapsamında ortak bir amaç öngörüldüğüne göre bu amacın gerçekleştirilmesine yönelik olarak her idarenin görev ve yetkilerinin açık bir şekilde belirlenmesi ve uygulamada birliğin sağlanabilmesi amacıyla,

Bu konuda yetkili ve görevli olan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca Gıda Kontrolü ve Denetimi ile ilgili olarak dava konusu Yönetmeliğin ortaklaşa hazırlanması ve müştereken çıkarılarak yayımlanması gerekirken Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca tek başına hazırlanarak yürürlüğe konulmasında hukuka uyarlık görülmemiş ve açıklanan nedenlerle, olayda 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 4001 sayılı Kanunla değişik 27 nci maddesinde öngörülen ve yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmesi için gerekli olan koşulların gerçekleştiği anlaşıldığından, davacı itirazının KABÜLÜNE ve dava konusu Yönetmeliğin yürütülmesinin durdurulmasına 23.6.2006 günü oyçokluğu ile karar verilmiştir.

SONUÇ

Her ne kadar yargı süreci henüz nihai karar aşamasına ulaşmamış ise de merkezi ve yerel yönetim dizgilerinin hemen tümünde yeni yasal düzenlemelerin yapıldığı bir aşamada, konuya bütüncül bakabilmek ve uyumlu metinler hazırlayabilmek bu denli zor olmasa gerektir.

Özellikle temel hizmet alanlarının giderek daha yerel birimler eliyle götürüldüğü gerçeği, bu iki hizmet düzeyinde hassas görevlendirmeler yapılmasını gerektirmektedir.

Dolayısıyla yasa çıkarmaya yetkili merciin, yasanın uygulanmasına dair yönetmelik çıkarması ve bu yönetmelikle hizmet esaslarını belirlemesi, hukuksal dayanağı olan bir işlemse de günümüz hizmet gerçeklerinin göz önüne alınması da bir diğer zorunluluk olmaktadır. Bu aşamada da çelişki yaratmak yerine koordinasyon içerisinde hizmet sınırlarını belirlemek, nihai amaç olan “standart yapının kurulması” bakımından da önem taşımaktadır.

BELEDİYE BAŞKANI ÖDENEĞİ VE HESAPLANMA YÖNTEMİNE İLİŞKİN ÖRNEKLER

Mustafa DÖNMEZ

İçişleri Bakanlığı

Mahalli İdareler Gn. Md. Şube Müdürü

Belediye başkanları, seçimle işbaşına gelen yerel kamu görevlileridir. Belediye idaresinin başı ve aynı zamanda yürütme organı olan başkanlar, bu sıfatla kendilerine mevzuatla verilen görevleri yerine getirmekte, başka bir deyişle kamu hizmeti görmektedirler.

Belediye başkanlarına, üstlendikleri görev, yetki ve sorumlulukları nedeniyle, çeşitli mali ve sosyal haklar tanınmıştır. Bu haklardan en önemlisi, gördükleri hizmet karşılığında aldıkları “**ödenek**”tir.

Belediye başkan ödenekleri, memur aylıklarında olduğu gibi, yılda iki kez (Ocak - Temmuz) artırılmaktadır. Bu yazıda, 2008 yılı Ocak dönemi başkan ödenekleri, asgari geçim indirimi de göz önünde bulundurularak, örneklerle açıklanacaktır.

I. BELEDİYE BAŞKANI ÖDENEĞİ

Belediye başkan ödenekleri, 5393 sayılı Yasa'nın 39 uncu maddesinde, nüfus ölçütü esas alınarak düzenlemiştir. Buna göre, belediye başkanına nüfusu;

- 10.000'e kadar olan beldelerde..... : 70.000,
- 10.001'den 50.000'e kadar olan beldelerde..... : 80.000,
- 50.001'den 100.000'e kadar olan beldelerde..... : 100.000,
- 100.001'den 250.000'e kadar olan beldelerde..... : 115.000,
- 250.001'den 500.000'e kadar olan beldelerde..... : 135.000,
- 500.001'den 1.000.000'a kadar olan beldelerde..... : 155.000,
- 1.000.001'den 2.000.000'a kadar olan beldelerde.. : 190.000,
- 2.000.001'den fazla olan beldelerde..... : 230.000,

Gösterge rakamının Devlet memurları için belirlenen aylık katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda **aylık brüt ödenek** ödenmesi hükme bağlanmıştır.

Yine aynı madde hükmüne göre; belediye başkanının görevli, izinli ve hasta bulunduğu sürelerde ödeneğinin kesilmeyeceği öngörülmüştür.

Ayrıca, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca Devlet memurları ile bakmakla yükümlü bulundukları için uygulanan sosyal hak ve yardımlar, aynı esas ve usullere göre belediye başkanları ile bakmakla yükümlü bulundukları için de uygulanması hükme bağlanmıştır.

Bu durumda belediye başkan ödenekleri 1 Ocak

2008 - 30 Haziran 2008 döneminde;

- 70.000 x 0,049486 = 3.464,02 YTL
- 80.000 x 0,049486 = 3.958,88 YTL
- 100.000 x 0,049486 = 4.948,60 YTL
- 115.000 x 0,049486 = 5.690,89 YTL
- 135.000 x 0,049486 = 6.680,61 YTL
- 155.000 x 0,049486 = 7.670,33 YTL
- 190.000 x 0,049486 = 9.402,34 YTL
- 230.000 x 0,049486 = 11.381,78 YTL

olacaktır.

Bu kapsamda belediye başkanlarının ödeneği en düşük 3.464,02 YTL ile en yüksek 11.381,78 YTL arasında değişmektedir.

II. BELEDİYE BAŞKANI ÖDENEĞİNİN HESAPLANMASI

5393 sayılı Yasa'nın 39 uncu maddesi hükmüne göre, belediye başkanları, 657 sayılı Yasa uyarınca Devlet memurları ile bakmakla yükümlü bulundukları için uygulanan sosyal hak ve yardımlardan, aynı esas ve usullere göre yararlanması gerektiğinden, başkan ödeneklerinin hesabında bu sosyal hak ve yardımların dikkate alınması gerekmektedir. Buna göre;

A. EMEKLİ KESENEĞİ MATRAHI

Belediye başkanı ödeneklerinin hesaplanması için önce belediye başkanlarının emekli kesenekleri matrahının tespit edilmesi, daha sonra bu matrah üzerinden gelirlerinin ve gerekli yasal keseneklerinin hesaplanması gerekir.

Belediye başkanlarının emekli keseneğine esas matrahın hesaplanmasında;

- Emekliliğe esas hizmet süresi ve eğitim düzeyine uygun olarak tespit edilecek Aylık Gösterge (657 s. DMK, md.43),
 - Ek Gösterge (5434 s. E.S.K, ek md.48),
 - Kıdem Aylığı (27.6.1989 tarih ve 375 s.KHK, md.1/A),
 - Taban Aylığı (27.6.1989 tarih ve 375 s.KHK, md.1/A),
 - Özel Hizmet Tazminatı (5434 s.K. Ek md.70),
- hangi miktar ve oranlarda ödeneceği belirtilmişse, o miktar ve oran esas alınır.

B. ÖDENEĞE ESAS GELİRLER

Belediye başkanları ödeneğinin tespitine esas gelirler şu kalemlerden oluşmaktadır;

Ödenek: Belediye başkanlarına, beldelerinin nüfusuna göre 70.000 ila 230.000 gösterge rakamları arasında kanunla belirlenen miktarın, memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık brüt ödenek ödenir (5393 s. B.K, md.39).

Aile (eş) yardımı ödeneği: Başkanın menfaat karşılığı çalışmayan veya herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan aylık almayan eşi için 1500 gösterge rakamının, aylık katsayı ile çarpılması sonucu bulunan miktar üzerinden aile yardımı ödeneği verilir (657 s.DMK, md.202).

Aile (çocuk) yardımı ödeneği: Başkanın çocuklarından herbiri için (en fazla ik çocuk) 250 gösterge rakamının, aylık katsayı ile çarpılması sonucu elde edilecek miktar üzerinden çocuk yardımı ödeneği verilir (657 s.DMK, md.202). Ancak, bu yardım 0-6 yaş grubunda (6 yaş dahil) yer alan çocuklar için bir kat artırımlı olarak uygulanmaktadır.

Emekli Sandığı Kurum karşılığı: İştirakçinin (başkanın) %16 oranındaki emekli keseneğine karşılık %20 oranındaki kurum karşılığı, belediyece verilecektir (5434 s.ESK, md.14/d).

C. BELEDİYE BAŞKAN ÖDENEĞİNDEN YAPILACAK KESİNTİLER

1. Başkan Ödeneğinden Gelir Vergisi Kesilmesi

31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 61 inci maddesinde, bir işyerine bağlı olarak hizmet karşılığı verilen ücretin, Gelir Vergisine tabi olduğu, bunun ödenek şeklinde tayin edilmiş olmasının onun mahiyetini değiştirmeyeceği, aynı maddenin 3 sıra sayılı fıkrasında da, "*Türkiye Büyük Millet Meclisi, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeleri ile özel kanunlarına veya idari kararlara göre kurulan daimi veya geçici komisyonların üyelerine ve yukarıda sayılanlara benzer diğer kimselere bu sıfatları dolayısıyla ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatler*"ın, bu Kanunun uygulanmasında ücret sayılarak vergilendirileceği belirtildiğinden, **belediye başkanları ödeneği** de bu esaslar içinde Gelir Vergisine tabidir.

Şu halde, belediye başkanı hangi sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olursa olsun, almış olduğu kanuni ödenekten, tabi olduğu sosyal güvenlik kuruluşuna ait yapılan kesintiler düşüldükten sonra (Emekli Sandığı şahıs kesintisi, SSK, Bağ-Kur) ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 63 üncü maddesi

gereğince, 103 üncü maddede yer alan oranlar uygulanmak suretiyle gelir vergisi kesintisi yapılacaktır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 30.03.2006 tarih ve 5479 sayılı Kanun'la değişik 103 üncü maddesine göre, Gelir Vergisine tabi gelirler 2008 takvim yılında;

7.800 YTL'ye kadar.....	%15
19.800 YTL'nin 7.800 YTL'si için 1.170 YTL, fazlası.....	%20
44.700 YTL'nin 19.800 YTL'si için 3.570 YTL, fazlası.....	%27
44.700 YTL'den fazlasının 44.700 YTL'si için 10.293 YTL, fazlası....	%35

oranında vergilendirilmektedir.

Bu nedenle, belediye başkanları ödeneklerinden emekli müktesebi üzerinden (ek gösterge dahil) bulunacak %16 tutarındaki emekli keseneği miktarı, 193 sayılı Kanun'un 30.12.2004 tarih ve 4697 sayılı Kanun'un 63 üncü maddesinin (2) numaralı bendi uyarınca düşüldükten sonra, aynı Kanun'un 103 üncü maddesinde belirtilen oranlar üzerinden Gelir Vergisi kesintisi yapılmalıdır.

Yine, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduktan sonra belediye başkanı seçilen kişilerin başkanlık ödeneklerinden, sadece 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 63 üncü maddesi gereğince, 103 üncü maddede yer alan oranlar uygulanmak suretiyle gelir vergisi kesintisi yapılacaktır.

2. Asgari Geçim İndirimi

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nda 5615 sayılı Kanun'la yapılan değişiklikle; gerçek ücretlerin vergilendirilmesinde asgari geçim indirimi uygulamasına başlanılmıştır.

193 sayılı Yasa'nın 32 nci maddesine göre; asgari geçim indirimi, ücretin elde edildiği takvim yılı başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin yıllık brüt tutarının; mükellefin kendisi için %50'si, çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eşi için %10 u, çocukların her biri için ayrı ayrı olmak üzere; ilk iki çocuk için % 7.5, diğer çocuklar için % 5'idir.

3.Başkan Ödeneğinden Damga Vergisi Kesilmesi

Belediye başkanı ödeneğinden, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'na ekli (30.12.2004 tarih ve 5281 sayılı Kanun'un 7 nci maddesiyle değişik) I sayılı Tablonun IV/1-b maddesi gereğince %06 oranında Damga Vergisi kesilmesi gerekir.

4. Emekli Kesenekleri

Belediye başkanı ödeneklerinden yapılacak kesintilere geçmeden önce, belediye başkanlarının özlük haklarından biri olan emeklilik hakkı ile ilgili olarak 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 39 ve 5434 sayılı

T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun 5393 sayılı Yasa'nın 85 inci maddesi ile değiştirilen 12 nci maddesinden söz etmekte yarar görülmektedir.

5393 sayılı Yasa'nın 39 uncu maddesi, "*Belediye başkanlığı yapmış olanların, personel kanunlarına tabi bir kadroya atanmaları halinde belediye başkanlığında geçen süreleri memuriyette geçmiş sayılır.*",

5434 sayılı Yasa'nın 5393 sayılı Yasa'nın 85 inci maddesi ile değişik 12 nci maddesinin (II) işaretli fıkrasının (n) bendi ise, "*Sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi görevlerde bulunmadan veya bu kuruluşlara tabi olarak çalışmakta iken illerin daimi komisyon üyeliğine veya belediye başkanlığına seçilen ve atanmışlar ile Sandıktan veya diğer sosyal güvenlik kuruluşlarından emekli, yaşlılık veya malullük aylığı almakta iken belediye başkanlığına seçilen ve atanmışlar, istekleri üzerine istek dilekçelerinin Sandık kayıtlarına geçtiği tarihi takip eden ay başından itibaren emekli kesenekleri kendilerince, karşılıkları kurumlarca ödenmek ve emekli aylıkları Sandıkla ilgilendirildikleri tarihten itibaren kesilmek suretiyle,*

Emekli Sandığı Kanunu ile tanınan haklardan yararlanırlar." hükmünü taşımaktadır.

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun değişik Ek 70 inci maddesinde;

Sandık iştirakçilerine ödenmekte olan ;

a) Memuriyet taban aylığı ve kıdem aylığı tutarları ile,

b) Zam, tazminat ve ödenekler ile benzeri ödemeler toplamının, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi en Yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) brüt tutarının¹

- Ek göstergesi 8400 ve daha yüksek olanlarda % 240,

- Ek göstergesi 7600 (dahil) -8400 (hariç) arasında olanlarda % 200,

- Ek göstergesi 6400 (dahil) - 7600 (hariç) arasında olanlarda % 180,

- Ek göstergesi 4800 (dahil) - 6400 (hariç) arasında olanlarda % 150,

- Ek göstergesi 3600 (dahil) - 4800 (hariç) arasında olanlarda % 130,

- Ek göstergesi 2200 (dahil) - 3600 (hariç) arasında olanlarda % 70,

- Diğerlerinde % 40'ına,

tekabül eden miktarı, emeklilik keseneğine ve kurum karşılığına tabi tutulmaktadır.

Aynı maddenin 5 inci fıkrasına göre de, aylıklarını personel kanunlarına göre almayan Sandık iştirakçileri hakkında da, sınıfı, görev ve kadro unvanı, derecesi ve hizmet süresi esas alınarak 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi emsali gibi işlem yapılmaktadır.

5434 sayılı Yasa'nın Ek 70 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, geçen 'en yüksek Devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) brüt tutarı' ile, Başbakanlık Müsteşarının aylık göstergesi olan 1500 rakamı ile ek göstergesi olan 8000 rakamı toplamının bulunulan yıl bütçe kanunu ile belirlenen aylık katsayısının çarpımı sonucu bulunan miktar ifade edilmektedir.

Bu hükümlerin birlikte değerlendirilmesinden belediye başkanı ödeneğinden;

• **Belediye başkanı Emekli Sandığı'na tabi ise;**

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'nun 14 üncü maddesinde belirtilen oranlar üzerinden ve öğrenim durumlarına göre emekli müktesepeleri üzerinden şahıs kesintisi yapılacaktır. Buna göre; belediye başkanlarının emeklilik keseneğine esas aylık tutarları üzerinden her ay %16 emeklilik keseneği kesilir.

• **Belediye Başkanı Sosyal Sigortalar Kurumu'na tabi ise;**

Belediye başkanlarının Sosyal Sigortalar Kurumu'na tabi olmaları durumunda, işveren sigorta priminin kimin tarafından karşılanacağı tartışma konusudur. Konuyla ilgili farklı iki Danıştay kararı mevcuttur.

Bunlardan Danıştay 11 inci Dairesi'nin 7.5.1981 tarih ve E.1978/4128, K.1981/1638 sayılı Kararı, "*Sigortalı iken belediye başkanlığına seçilenlerin, işçi ve işveren sigorta primlerinin kendilerince ödeneceğini*" öngörmekte iken, aynı konuda 8 inci Dairenin 11.12.1989 gün ve E.1988/42, K.1989/1009 sayılı Kararında ise, "*Sigortalı belediye başkanının işveren prim borcunun, belediye bütçesinden ödenmesi gerektiği*" belirtilmiştir.

Bu son karar incelendiğinde, "*... Bu konuda kendi dalında özel yasa olan 506 sayılı Yasa, primler başlıklı 8 inci bölümünde prim oranlarını ve kimler tarafından ödenmesi gerekeceğini belirtmiş bulunmaktadır. Bu kural incelendiğinde ödenecek primin niteliğine göre, belirli oranlarla hem işveren tarafından ve hem de işçinin bu primlerin yükümlüsü*

¹ Ek 70 inci maddenin birinci bendindeki grup ve oranlar, 5.9.1998 tarih ve 23454 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 25/8/1998 tarih ve 98/11588 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 1.12.1998 tarihinden geçerli olarak metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

durumunda olduğu görülmektedir. Bu konuda çıkarılan diğer özel yasalardan olan 5434 sayılı Yasada hem işverene hem de çalışana bu yükü belli oranlarda dağıtan düzenleme getirmiştir.

Bu kurallardan anlaşılacağı üzere, sosyal güvenliğin düzenlenmesinin sağlanmasının yükü çalışan ve çalıştıran arasında belli oranlarda paylaşılmaktadır.

Bu durumda 16 ncı maddesi gereği 1580 sayılı Yasaya 307 sayılı Yasa ile getirilen olanaktan yararlanarak sosyal sigorta kapsamına giren belediye başkanının ancak kendi payına düşen prim borcunu ödeme yükümlülüğünde bulunduğunu, işveren prim borcunun ise belediye bütçesinden karşılanması gerektiğinin kabulü zorunlu” olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu karara biz de katılıyoruz. Çünkü, Emekli Sandığı mensuplarının işveren prim borcunun kurum bütçesinden karşılandığı gibi, sigortaya tabi belediye başkanının da işveren prim borcunun belediye bütçesinden karşılanması gerekir. Esasen doğru olan da budur. Bu nedenle Danıştay kararı yerindedir. Şu halde, SSK'ya tabi olarak çalışan belediye başkanı ödeneğinden işveren prim borcu kesintisi yapılacaktır.

• **Bağ-Kur'a tabi olarak çalışan belediye başkanı ödeneklerinden;**

Bağ-Kur aidatları kesintisi yapılacaktır.

D. ÖRNEK BELEDİYE BAŞKAN ÖDENEKLERİ

Yukarıdaki bilgiler ışığında belediye başkanının 1.1.2008 - 30.6.2008 tarihleri arasında alacakları aylık ödenek miktarları şu şekilde hesaplanacaktır²

Örnek 1: Nüfusu 10 bine kadar olan beldelerde; 11 yıl hizmeti³ olan, 15.01.2005 tarihinde 5289 sayılı Yasa gereğince aldığı 1 derece ile 8 inci derecenin 2 nci kademesinde bulunan, 1300 ek göstergeli, iki

	Gösterge		Katsayı	Tutarı
Aylık	675	x	0,049486	33,40
Ek Gösterge	1300	x	0,049486	64,33
Kıdem Aylığı	11 x 20	x	0,049486	10,89
Taban Aylığı	1000	x	0,65283	652,83
Öz. Hiz. Tazminatı (5434 s.K. Ek md.70) :				
(1500 + 8000= 9500 x 0,049486) = 470,12 x %40				188,05
Emekli Sandığı keseneği matrahı				949,50

çocuklu (6 yaş üstü) ve eşi çalışmayan lise mezunu bir **belde belediye başkanının** aylık ödeneği şöyle olacaktır:

Buna göre; belediye başkanının kendisinden ve kurumdan yapılacak kesintiler ile eline geçecek tutar aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:

Gelirler		Kesintiler	
Ödenek (70.000 x 0,049486)	3.464,02	Em. San. Şahıs keseneği (949,50x%16)	151,92
Aile (eş) yardımı (1.500 x 0,049486)	74,23	Gelir Vergisi (3.464,02 - 151,92 x %15)= 496,82Asgari geçim indirim (Asgari ücret x indirim oranı) (608,40 x 75 = 456,30 x %15)= 68,45496,82 - 68,45 =	428,37
Aile (çocuk) yardımı (2 x 250 x 0,049486)	24,74	Damga Vergisi (3.464,02 x % 06)	20,78
Em. San. Kurum karşılığı (949,50x%20)	189,90	Em. San. Kurum karşılığı (949,50 x %20)	189,90
Toplam Gelir	3.488,08	Toplam Kesinti	790,97
Ele Geçen Net Ödenek : 3.488,08 - 790,97 = 2.697,11 YTL			

Örnek 2: Nüfusu 10.001'den 50.000'e kadar olan beldelerde; 15 yıl hizmeti olan, 15.01.2005 tarihinde 5289 sayılı Yasa gereğince aldığı 1 derece ile 3 üncü derecenin 1 inci kademesine intibak ettirilmiş, 3000 ek göstergeli, iki çocuklu (6 yaş üstü) ve **eşi çalışmayan** yüksek okul mezunu bir **ilçe belediye başkanının** aylık ödeneği şöyle olacaktır:

	Gösterge		Katsayı	Tutarı
Aylık	1020	x	0,049486	50,48
Ek Gösterge	3000	x	0,049486	148,46
Kıdem Aylığı	15 x 20	x	0,049486	14,85
Taban Aylığı	1000	x	0,65283	652,83
Öz. Hiz. Tazminatı (5434 s. K. Ek md.70) :				
(1500 + 8000= 9500 x 0,049486) = 470,12 x %70				329,08
Emekli Sandığı keseneği matrahı				1.195,70

² Başkan ödeneklerinden kesilen Gelir Vergisi %15 olarak hesaplanmıştır. %20 ve %25 vergi dilimine girildiğinde, başkan ödeneklerinde mali yılbaşına göre düşme olacaktır.

³ Hizmet sürelerinin hesabında; memuriyet, sigorta veya Bağ-Kur'da geçen hizmet süreleri ile askerlik hizmet sürelerinin tamamı dahil edilir.

Buna göre; belediye başkanının kendisinden ve kurumdan yapılacak kesintiler ile eline geçecek tutar aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:

Gelirler		Kesintiler	
Ödenek (80.000 x 0,049486)	3.958,88	Em.San.Şahıs keseneği (1.195,70x %16)	191,31
Aile (eş) yardımı (1.500 x 0,049486)	74,23	Gelir Vergisi (3.958,88 - 191,31 x %15)= 565,14Asgari geçim indirimi (Asgari ücret x indirim oranı toplamı)(608,40 x 75= 456,30 x %15)= 68,45565,14 - 68,45=	496,69
Aile (çocuk) yardımı (2 x 250 x 0,049486)	24,74	Damga Vergisi (3.958,88 x % 06)	23,75
Em.San. Kurum karşılığı (1.195,70 x %20)	239,14	Em. San. Kurum karşılığı (1.195,70 x %20)	239,14
Toplam Gelir	4.296,99	Toplam Kesinti	950,89
Ele Geçen Net Ödenek : 4.296,99 - 950,89= 3.346,10 YTL			

Örnek 3: Nüfusu 50.001 - 100.000 arasında olan belediyelerde; 21 yıl hizmeti olan, 15.01.2005 tarihinde 5289 sayılı Yasa gereğince aldığı 1 derece ile **1 inci derecenin 1 inci kademesine** intibak ettirilmiş, 3600 ek göstergeli, iki çocuklu ve **eşi çalışan** yüksek okul mezunu bir **il belediye başkanının** aylık ödeneği şöyle olacaktır:

	Gösterge		Katsayı	Tutarı
Aylık	1320	x	0,049486	65,32
Ek Gösterge	4100	x	0,049486	202,89
Kıdem Aylığı	21 x 20	x	0,049486	20,78
Taban Aylığı	1000	x	0,65283	652,83
Öz. Hiz. Tazminatı (5434 s. K. Ek md.70) : (1500 + 8000= 9500 x 0,049486)= 470,12 x %130				611,16
Emekli Sandığı keseneği matrahı				1.552,98

Buna göre; belediye başkanının kendisinden ve kurumdan yapılacak kesintiler ile eline geçecek tutar aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:

Gelirler		Kesintiler	
Ödenek (100.000x0,049486)	4.948,60	Em.San.Şahıs keseneği (1.552,98x %16)	248,48
Aile (eş) yardımı (1.500 x 0,049486)	74,23	Gelir Vergisi (4.948,60 - 248,48 x %15) = 705,02Asgari geçim indirimi (Asgari ücret x indirim oranı toplamı)(608,40 x 65= 395,46 x %15)= 59,32705,02 - 59,32=	645,70
Aile (çocuk) yardımı (2 x 250 x 0,049486)	24,74	Damga Vergisi (4.948,60 x % 06)	29,69
Em.San. Kurum karşılığı (1.552,98 x %20)	310,60	Em. San. Kurum karşılığı (1.552,98 x %20)	310,60
Toplam Gelir	5.358,17	Toplam Kesinti	1.234,47
Ele Geçen Net Ödenek: 5.358,17 -1.234,47= 4.123,70 YTL			

Belediye başkanının görevli, izinli ve hasta bulunduğu sürelerde ödeneği kesilmez.

Belediye başkanlığı yapmış olanların, personel kanunlarına tabi bir kadroya atanmaları halinde belediye başkanlığında geçen süreleri memuriyette geçmiş sayılır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca Devlet memurları ile bakmakla yükümlü bulundukları için uygulanan sosyal hak ve yardımlar, aynı esas ve usullere göre belediye başkanları ile bakmakla yükümlü bulundukları için de uygulanır.

E. BELEDİYE BAŞKAN ÖDENEKLERİNİN ÖDEME ZAMANI

Belediye başkanları ödeneklerinin her ayın 15'inde ödenmesi gerekir. Bu nedenle belediye başkanları ödeneklerini üç veya altı aylık ya da yıllık olarak peşin alamazlar. Konu İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün 13.10.1987 tarih ve Öz. İd.(87).532/45196 sayılı Genelgesi ile ayrıca valiliklere duyurulmuştur.

BELEDİYELERİN GÖREV VE YETKİLERİYLE İLGİLİ OLUMSUZ GELİŞMELER

Hafize ZÜLÜFLÜ

*İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn. Md. Şube Müdürü,
TBB Yazı İşl. Md. V.*

I. GİRİŞ

2002 yılında yapılan Milletvekili Genel Seçimleri sonucunda kurulan 58 inci Hükümet ve onun devamında kurulan 59. Hükümet döneminde hazırlanan Acil Eylem Planı ile idarede yeniden yapılanma reform çalışmaları hızlandırılmış, bu kapsamda çıkarılması gereken yasalar arasına mahalli idarelerle ilgili temel yasalar da alınmıştır.

Bu çalışmalar kapsamında, uzun yıllardan beri uygulanmakta olan yerel yönetimlere ait yasaların yerini alacak yasalar yeniden hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Bu kanunların hazırlanmasında benimsenen yöntem, kamu hizmetlerinin halka en yakın kamu birimleri tarafından görülmesidir. Bu sebeple, yerel nitelikte olduğu halde merkezi idare kuruluşları tarafından yürütülen pek çok hizmet mahalli idarelere devredilmiştir.

Mahalli idareler reformu kapsamında hazırlanan yasalardan ilki olan 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu 23.7.2004 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu tarihten sonra 5272 sayılı Belediye Kanunu (Bu Kanun usul yönünden Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiştir), 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu birbiri arkasına yasalaşmış ve mahalli idarelere yetki devri yapılmıştır. Ancak, sözü edilen Kanunların yürürlüğe girmesinin üzerinden çok zaman geçmemesine rağmen, bu zamandan günümüze kadar yaşanan süreçte merkezi idare kuruluşlarınca yapılan düzenlemelerde belediyeler aleyhine gelişmeler dikkat çekmektedir.

Bu yazıda; belediyelerin görev ve yetkileriyle ilgili olarak göze çarpan olumsuz düzenlemeler ele alınacaktır.

II. BELEDİYELERİN GÖREV VE YETKİLERİYLE İLGİLİ OLUMSUZLUKLAR

A- İŞYERİ AÇMA RUHSATLARI

Bilindiği üzere, birinci sınıf gayri sıhhi müesseselerin ruhsatlandırılması ve denetlenmesinde yetki uzun yıllardan beri Sağlık Bakanlığındaydı. 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Kanunun istisna kapsamına giren, ikinci ve üçüncü sınıf gayrisihhi müesseseler ise, bulunduğu yere göre valilik veya kaymakamlıklarca ruhsatlandırılıp, denetlenmekteydi. İstisna kapsamı dışında kalan

sınırlı sayıda ikinci ve üçüncü sınıf gayrisihhi müesseseler de belediyelerce ruhsatlandırılmaktaydı. Zamanla, bu işyerlerinin arasından gıda ve gıda ile ilgili madde ve malzeme üretenler çıkarılarak yetki önce Sağlık Bakanlığına daha sonra da Tarım ve Köyşleri Bakanlığına verilerek, kapsam iyice daraltılmıştı. Yeni yürürlüğe konulan 5216 sayılı Kanunun **7 nci maddesinin büyükşehir belediyelerinin görevlerine dair birinci fıkrasının (j) bendi** ile gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhi müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek büyükşehir belediyelerine,

İlçe ve ilk kademe belediyelerinin görevlerine dair fıkrasının (c) bendi ile sıhhi işyerlerini, 2 nci ve 3 üncü sınıf gayrisihhi müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek büyükşehir belediyeleri dahilindeki ilçe ve ilk kademe belediyelerine verilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin (I) bendi ile, gıda üreten veya üretmeyen ayrımı yapılmaksızın tüm gayri sıhhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek belediyelere görev olarak verilmiştir. Ancak, gayri sıhhi müesseselerden birinci sınıf olanların ruhsatlandırılması ve denetlenmesinin, büyükşehir ve il merkez belediyeleri dışındaki yerlerde il özel idaresi tarafından yapılması yönünde Kanuna bir fıkra konulmuştur.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu yürürlüğe girdikten sonra, henüz mahalli idarelerle ilgili diğer yasalar (5302 ve 5393) yürürlüğe girmeden, 24/11/2004 tarihli ve 5259 sayılı **Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile;**

4.7.1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun bazı maddeleri yeniden düzenlenmek suretiyle umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine; bağlı olduğu kolluk kuvvetinin görüşü alındıktan sonra belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyelerce; bu alanların dışında il özel idarelerince ruhsat verilmesi hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca bu Kanunla 26.6.1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu yapılan düzenlemelere uygun olarak düzeltilmiş, 8.6.1942 tarihli ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanununun 19

uncu maddesinin ikinci fıkrası da değiştirilerek; açık olarak alkollü içki, bira, şarap ve ispiro ile her çeşit ispirotolu içki satmak isteyenler, belediye veya il özel idaresinden ruhsat almaya mecbur hale getirilmiştir.

Ancak, bu düzenlemelerin üzerinden bir yıl bile geçmeden 1/7/2006 tarihli ve 5538 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile; 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununda değişiklikler yapılarak, havaalanları bünyesinde yer alan tüm tesisler bu Kanunların kapsamı dışında bırakılmıştır.

Bu uygulama ile, havaalanlarının içerisinde bulunan akaryakıt istasyonları gibi gayrisihhi müesseseler, kafe, lokanta gibi umuma açık yerler, büfe, kuaför vb. sıhhi işyerlerine belediyelerce ruhsat verme yetkisi geri alınmış, belediyeler buralara ruhsat vererek alacakları harçtan mahrum edilmiştir.

Oysa ki, 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu gibi bir düzenleme yapılmış olsaydı, belediyelerin bu gelir kaybı önlenmiş olurdu. Bilindiği gibi, 5393 ve 5216 sayılı Kanunlarla, organize sanayi bölgesi içindeki işyerleri bu Kanunlardan ayırık tutulmuştur. Ancak, 4562 sayılı Kanunun ilgili maddesi “Yürürlüğe giren mevzii imar plânına göre arazi kullanımı, yapı ve tesislerinin projelendirilmesi, inşası ve kullanımıyla ilgili ruhsat ve izinler ile işyeri açma ve çalışma ruhsatları OSB tarafından verilir ve denetlenir. İşyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesi sırasında işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin harçlar, OSB tarafından tahsil edilerek ilgili belediye veya il özel idaresi hesabına yatırılır.” şeklinde değiştirilerek, belediyelerin gelir kaybı önlenmiştir.

B- TOPLU TAŞIMACILIK

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi, ulaşım ana plânını yapmayı, yaptırmayı ve uygulamayı; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamayı ve koordinasyonu sağlamayı; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde **işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemeyi**; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmeyi, işletmeyi, işlettmeyi veya kiraya vermeyi; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmeyi, yolcu ve yük terminalleri, kapalı ve açık otoparklar yapmayı, yaptırmayı, işletmeyi, işlettmeyi veya ruhsat vermeyi büyükşehir belediyelerine görev olarak vermiştir.

Ayrıca, Kanunun 9 uncu maddesi de, büyükşehir içindeki kara, deniz, su, göl ve demiryolu üzerinde her türlü taşımacılık hizmetlerinin koordinasyon içinde

yürütülmesi amacıyla, büyükşehir belediye başkanı ya da görevlendirdiği kişinin başkanlığında, yönetmelikle belirlenecek kamu kurum ve kuruluş temsilcilerinin katılacağı ulaşım koordinasyon merkezi kurulmasını öngörmüştür. Büyükşehir ilçe ve ilk kademe belediye başkanları kendi belediyesini ilgilendiren konuların görüşülmesinde koordinasyon merkezlerine üye olarak katılabileceklerdir. Ulaşım koordinasyon merkezi toplantılarına ayrıca gündemdeki konularla ilgili kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının (oda üst kuruluşu bulunan yerlerde üst kuruluşun) temsilcileri de davet edilerek görüşleri alınacaktır.

Ulaşım koordinasyon merkezi tarafından toplu taşıma ile ilgili alınan kararlar, belediyeler ve bütün kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilgililer için bağlayıcıdır.

Yine bu maddeye göre, 5216 sayılı Kanun ile büyükşehir belediyelerine verilen görev ve yetkilerin uygulanmasında, 13.10.1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmayacaktır.

Keza, 5393 sayılı Belediye Kanunu ile belediyelere; toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen **her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek**; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettmek/kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek görev ve yetkileri verilmiştir. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 5393 sayılı Kanuna aykırı hükümleri de uygulanmayacaktır.

Durum böyle iken, Ulaştırma Bakanlığı tarafından, zorunlu eğitim kapsamındaki okul öncesi ve diğer öğrenci taşıma hizmetlerini düzenli ve güvenli hale getirmek, bu amaçla taşıma yapacak gerçek ve tüzel kişilerin yeterlilik ve çalışma şartlarını belirlemek ve gerekli denetim hizmetlerini yapmak amacıyla hazırlanan “Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği” 28 Ağustos 2007 tarihli ve 26627 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Yönetmeliğin yasal dayanağı ise, 3348 sayılı Ulaştırma Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 75 inci maddesi olarak gösterilmiştir.

Yönetmeliğin tanımlara dair 3 üncü maddesinin (c) bendinde; “Güzergah: Okul servis araçlarının kalkış noktası ile varış noktası arasında kalan, trafik denetleme şube veya bürolarınca verilen özel izin belgelerinde belirtilen yollar,”

(e) bendinde “Özel İzin Belgesi: Okul servis aracının işletenini, şoförünü, rehber personeli, taşıtın plakasını, cinsini, taşıma sınırını ve izleyeceği güzergahı belirten ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, Karayolları Trafik Yönetmeliği ve bu Yönetmelik ile il- ilçe trafik komisyonu kararlarına uygunluğu anlaşılan okul servis araçlarına trafik denetleme şube veya bürolarınca verilen belge” tanımlarına yer verilmiştir.

Yönetmeliğin 5 inci maddesi de, okul servis araçları ile taşımacılık yapanları diğer bazı yükümlülüklerin yanı sıra;

- Trafik denetleme şube veya bürolarından özel izin belgesi almakla,

- Her yıl 507 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Kanununun 125 inci maddesi uyarınca bu Kanuna tabi Odalarca belirlenen Okul Servis Araçları fiyat tarifelerinde belirlenen ücrete uymakla,

yükümlü tutmuştur.

Görüldüğü gibi Yönetmelikle, belediye sınırları içerisinde öğrenci taşımacılığı yapacak olan okul servis araçları konusunda belediyelerin yetki alanına giren şehir içi yolcu taşımacılığında güzergah tespit etme yetkisi ile okul servis araçlarına özel izin belge verilmesi yetkisi trafik denetleme şube veya bürolarına verilmekte; öte yandan, okul servis aracı işletenleri, Esnaf ve Sanatkarlar Kanununa tabi Odalarca belirlenen Okul Servis Araçları fiyat tarifelerinde belirlenen ücrete uymakla yükümlü tutmaktadır.

C- BELEDİYE SINIRLARI İÇİNDEKİ KAYNAK SULARININ İŞLETİLMESİ, İŞLETTİRİLMESİ

10.7.2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7/r maddesi su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; **kaynak suyu** veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak görevini büyükşehir belediyelerine vermiştir.

3.7.2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14 üncü maddesinde belediyelerin görevleri, 15 inci maddesinde de yetki ve imtiyazları belirlenmiştir. Bu Kanunun 15/e maddesi de, müktesep haklar saklı kalmak üzere; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek; **kaynak sularını işletmek veya işlettmek** yetki ve imtiyazını belediyelere bırakmıştır. 16.12.1960 tarihli ve 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanunun 4 üncü

maddesinin 3.7.2003 tarihli ve 4916 sayılı Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla değişik üçüncü fıkrası ise, “*Kuyu açan kimse, bulunan suyun ancak kendine faydalı ihtiyaçlarına yetecek miktarını kullanmaya yetkilidir.(Ek cümleler) Bu miktarı aşan sular ile sulama, kullanma ve işlenerek veya doğal haliyle içme suyu olarak satılmak üzere çıkarılan yer altı suları, Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerdeki kaynak suları (mazbut vakıflara ait sular hariç), 2886 sayılı Kanun hükümlerine uyularak il özel idarelerince kiraya verilir. Tahsil edilen kira gelirlerinden; yer altı veya kaynak suyunun çıktığı yer, köy sınırları içinde ise o yerdeki köy tüzel kişiliğine %15, belediye sınırları içinde ise ilgili belediyeye %25 oranında pay verilir.*” şeklinde düzenlenmiştir.

Bu düzenlemeler çerçevesinde belediye sınırları içerisindeki kaynak sularının işletme ve işletirme yetkisinin belediyelerde olup olmadığına dair İçişleri Bakanlığınca görüş sorulması üzerine Bu Bakanlık tarafından^{1,2} ; diğer kanunlardan önce çıkmış olmasına rağmen 167 sayılı Yer Altı Suları Hakkında Kanun dikkate alınarak, sulama, kullanma ve işlenerek veya doğal haliyle içme suyu olarak satılmak üzere çıkarılan yer altı suları, Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerdeki kaynak sularını kiralama yetkisinin il özel idaresine ait olduğu,

Keza aynı konunun Belediye Kanunu açısından ele alınması sonucunda ise, 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanunun 4'üncü maddesine 4916 sayılı Kanunla eklenen hüküm ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 15'inci maddesinin (e) bendinde yer alan hüküm değerlendirildiğinde, 4916 sayılı Kanunun anılan hükmüne göre kiralama yetkisinin belediye sınırları içinde de il özel idaresine ait olduğunun anlaşıldığını, bu hükmün 5393 sayılı Kanun ile yürürlükten kaldırılmadığını, belediye sınırları içinde bulunan kaynak sularının işletilmesi veya kiraya verilmesi yetkisinin il özel idaresine ait olduğu yönünde görüş bildirilmiştir.

Ancak, aynı hususlar Maliye Bakanlığınca değerlendirilmeye alındığında ise³

5216 sayılı Kanun ile 5393 sayılı Kanunda yer alan düzenlemeler dikkate alındığında, söz konusu Kanun kapsamında kalan alanlarda 167 sayılı

¹İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinin 18.07.2005 tarihli ve 81-106/2876 sayılı görüş yazısı.

²İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinin 04/12/2006 tarihli ve 81-106-11440 sayılı görüş yazısı.

³Maliye Bakanlığının 21.9.2007 tarihli ve 44226-59502 sayılı yazısı.

Kanunla kaynak suları ile ilgili olarak özel idarelere verilmiş olan yetkinin uygulanamayacağını düşünülüyor bildirilmiştir.

Maliye Bakanlığı görüşleri çerçevesinde, büyükşehir sınırları içinde yer alan kaynak sularının üretim ve pazarlanmasında büyükşehir belediyeleri, diğer belediye sınırları içinde yer alan kaynak sularının işletilip, işlettilmesinde belediyeler yetkilidir.

İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliği görüşlerine göre ise, bu durumun tersine belediye sınırları içerisindeki kaynak suları il özel idarelerince kiraya verilecek, belediyelere de % 25 pay verilecektir.

Ülkemizdeki mahalli idareler arasında en etkin olduğu kabul edilen belediyelere kanunla verilmiş bir yetkinin, yine ilgili kanunlar çerçevesinde kullanılmasının hukuki görüşle engellenmesi, yani belediye sınırları içindeki kaynak sularının belediyeler tarafından kiraya verilerek, kira bedelinin tamamının gelir kaydedilmek suretiyle bu idarelere Anayasamıza uygun olarak kaynak sağlanması yerine, kanunla verilmiş bu yetkinin kullanılmayarak gelir azaltılması yeni mahalli idareler kanunlarının hazırlanma anlayışı-na da ters düşmektedir.

D- KABAHAHLER KANUNU

1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren, 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3 üncü maddesi ile bu Kanunun genel hükümlerinin diğer kanunlardaki kabahatler hakkında da uygulanacağı hüküm altına alınmıştır. Aynı Kanunun 17 nci maddesi ise, idari para cezasının Devlet Hazinesine ödeneceğini, kesinleşen kararın tahsil için derhal mahallin en büyük mal memuruna verileceğini, tahsil edilen para cezasının kanunla belirlenen bir oranının ilgili kamu kurum ve kuruluşunun hesabına aktarılacağını düzenlemiştir.

Kabahatler Kanunundaki bu düzenlemelerle, imardan tutun da, tüketicinin korunması, işyerlerine verilen idari para cezalarına kadar pek çok cezadan elde edilen gelirlerin Devlet hazinesine aktarılması, kanunlarda bir oran da belirtilmediğinden hiçbir şekilde belediyelere geri dönmemesi gündeme gelmiştir.

Neyse ki, düzenlemenin hatası geç de olsa fark edilmiş ve 6/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanunla durum düzeltilerek 5326 sayılı Kanunun 3. maddesi;

“a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır.” şeklinde, 17 nci maddesinin 3 üncü fıkrası ise “.... Sosyal güvenlik kurumları ile mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezaları kendi

bütçelerine gelir kaydedilir...” şeklinde düzenlenerek, belediyeler tarafından verilen idari para cezalarının belediye bütçesine gelir kaydedilmesi sağlanmıştır.

E- ÇEVREYLE İLGİLİ İDARİ PARA CEZALARI

2872 sayılı Çevre Kanunu, bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamak amacıyla çıkarılmıştır.

Çevre Kanununun 12 nci maddesi kapsamında bu Kanun hükümlerine uyulup uyulmadığını denetleme yetkisi Çevre ve Orman Bakanlığına aittir. Gerektiğinde bu yetki, Bakanlıkça; il özel idarelerine, çevre denetim birimlerini kuran belediye başkanlıklarına, Bakanlıkça uygun görülen diğer kurum ve kuruluşlara devredilecektir. Denetimler, Bakanlığın belirlediği denetim usul ve esasları çerçevesinde yapılacaktır.

Çevre Kanununun 26.04.2006 tarihli ve 5491 sayılı Kanunla değişik 14 üncü maddesine göre;

Kişilerin huzur ve sükununu, beden ve ruh sağlığını bozacak şekilde ilgili yönetmeliklerle belirlenen standartlar üzerinde gürültü ve titreşim oluşturulması yasaktır. Ulaşım araçları, şantiye, fabrika, atölye, işyeri, eğlence yeri, hizmet binaları ve konutlardan kaynaklanan gürültü ve titreşimin yönetmeliklerle belirlenen standartlara indirilmesi için faaliyet sahipleri tarafından gerekli tedbirler alınacaktır.

Çevre Kanununun 26.04.2006 tarihli ve 5491 sayılı Kanunla değişik 24. maddesine göre, bu Kanunda öngörülen idarî yaptırım kararlarını verme yetkisi Bakanlığa aittir. Ancak bu yetki, 12.maddenin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisinin devredildiği kurum ve merciler tarafından da kullanılacaktır.

Bu Kanunda öngörülen idarî yaptırım kararları Bakanlık merkez teşkilatında genel müdürler, taşra teşkilatında il çevre ve orman müdürlerince verilir.

Bu Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca denetim yetkisi verilen kurum ve merciler tarafından verilen idarî para cezalarının yüzde ellisi, bu Kanun uyarınca yapılacak denetimlerle ilgili harcamaları karşılamak ve diğer çevre hizmetlerinde kullanılmak üzere bu kurumların bütçesine gelir kaydedilir, yüzde ellisi ise genel bütçeye gelir kaydedilir.

Kabahatler Kanununun 1.6.2005 tarihinde uygulamaya başlanmasıyla bütün idari para cezalarının Hazineye ödenmesi gündeme geldiğinde, 26.04.2006 tarihli ve 5491 sayılı Kanunla Çevre Kanununda değişiklik yapılarak, idari para cezalarının % 50'sinin belediye bütçesine gelir kaydedilmesinin sağlanması olumlu bir düzenlemedir. Ancak, Kabahatler Kanununda düzenleme yapılarak, mahalli idare

relere verilen idari para cezalarının kendi bütçelerine gelir kaydedilmeye başlaması karşısında, Çevre Kanunu ile verilen % 50'lik oran olumsuz bir düzenlemedir. Üstelik, bu cezalar tüm belediyelerce değil, sadece yetki devri yapılan belediyelerce uygulanacağından, çevrenin korunmasıyla ilgili olarak tüm belediyeler görevli olduğu halde, idari yaptırım sadece Bakanlıkça ve yetki devri yapılan belediyelerce uygulanabilecektir.

F- ÇEVRE DÜZENİ PLANLARI

Çevre düzeni planları hususunda, uzun zaman boyunca Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Çevre ve Orman Bakanlığı arasında yetki çatışmaları yaşanmış, kısa süreli aralıklarla her iki Bakanlık tarafından yapılan genelgelerde çevre düzeni planının onama yetkisinin kendi bakanlıklarına ait olduğu vurgulanmış, konu yargıya kadar taşınmıştır.

Durum böyle devam ederken, kamu yönetiminde yeniden yapılanma çerçevesinde yeniden hazırlanan 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun, 5538 sayılı Kanunun 26 ncı maddesiyle değişik 6 ncı maddesiyle; "İl Çevre Düzeni Planı; valinin koordinasyonunda, büyükşehirlerde büyükşehir belediyeleri, diğer illerde il belediyesi ve il özel idaresi ile birlikte yapılır. İl çevre düzeni planı belediye meclisi ile il genel meclisi tarafından onaylanır. Belediye sınırları il sınırı olan büyükşehir belediyelerinde il çevre düzeni planı ilgili Büyükşehir Belediyeleri tarafından yapılır veya yaptırılır ve doğrudan Belediye Meclisi tarafından onaylanır" hükmü getirilerek, bu konuda mahalli idarelere yetki verilmiştir.

Ayrıca, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi ile büyükşehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar planını yapma, yaptırma ve onaylama yetkisi büyükşehir belediyelerine verilmiştir. Bu hükümdeki 1/25.000 ölçek büyüklüğü çevre düzeni planlarının yapılmasına ilişkin yönetmelikte çevre düzeni planı için alt sınır olarak öngörülen 1/25.000 ölçek büyüklüğüne eşittir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 18 nci maddesinin (b) bendinde de "Belediyenin imar planlarını görüşmek ve onaylamak, Büyükşehir ve il belediyelerinde il çevre düzeni planını kabul etmek" görevi belediye meclislerine görev olarak verilmiştir. Bu Kanunun "Uygulanmayacak hükümler" başlıklı 84 üncü maddesinde yer alan bazı kanunların arasında 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun da sayılmış olup, anılan Kanunlarda 5393 sayılı Kanun hükümlerine aykırılık bulunması durumunda 5393 sayılı Kanun hüküm-

lerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Ancak, 03.05.2006 tarihinde 5491 sayılı Kanunla 2872 sayılı Çevre Kanununda değişiklik yapılmış olup, bu Kanunun 9/b maddesinde; "Ülke fiziki mekanında, sürdürülebilir kalkınma ilkesi doğrultusunda, koruma-kullanma dengesi gözetilerek kentsel ve kırsal nüfusun barınma, çalışma, dinlenme, ulaşım gibi ihtiyaçların karşılanması sonucu oluşabilecek çevre kirliliğini önlemek amacıyla nazım ve uygulama imar planlarına esas teşkil etmek üzere **bölge ve havza bazında** 1/50.000-1/100.000 ölçekli çevre düzeni planları Bakanlıkça yapılır, yaptırılır ve onaylanır. Bölge ve havza bazında çevre düzeni planlarının yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir" hükmü yer almıştır.

Böylece, bölge ve havza adı altında ve ölçek belirlemek suretiyle çevre düzeni planı yapılmasındaki il özel idare ve belediyelerin yetkileri kısıtlanmıştır. Oysa ki, bölge ve havzaların içerisinde bir veya birkaç il ve belediyenin bulunacağı şühesizdir.

Zaten, imar konusunda 3194 sayılı Kanunla belediye sınırları içinde belediyelere verilen yetkiler, özel bir takım kanunlarla uygulanamaz hale getirilmiş, belediyelerin yetkileri bir hayli kısıtlanmıştır. Bu kapsamda;

- 12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı **Organize Sanayi Bölgeleri Kanununun 4 üncü maddesindeki** ".... OSB sınırları içerisinde yapılacak mevzii imar ve parselasyon planları ve değişiklikleri, OSB tarafından yönetmeliğe uygun olarak hazırlanır ve Bakanlığın onayına sunulur, İl İdare Kurulu kararı ile yürürlüğe girer."

- 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı **Turizmi Teşvik Kanununun 7 nci maddesindeki** "Bakanlık; kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ve turizm merkezleri içinde her ölçekteki plânları yapmaya, yaptırmaya, re'sen onaylamaya ve tadil etmeye yetkilidir..."

- 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı **Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 17 nci maddesindeki** "a) Bir alanın koruma bölge kurulunca sit olarak ilanı, bu alanda her ölçekteki plân uygulamasını durdurur. Sit alanının etkileşim çevresine ilişkin varsa 1/25.000 ölçekli plân kararları ve notları alanın sit statüsü dikkate alınarak yeniden gözden geçirilerek ilgili idarelerce onaylanır.

Koruma amaçlı imar plânı yapılıncaya kadar, koruma bölge kurulu tarafından üç ay içinde geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları belirlenir. Belediyeler, valilikler ve ilgili kurumlar söz konusu alanda ilgili meslek odaları, sivil toplum kuruluşları ve plândan etkilenen hemşerilerin katılımı ile toplantılar düzenleyerek koruma amaçlı imar plânını hazırlatıp,

incelenmek ve sonuçlandırılmak üzere koruma bölge kuruluna vermek zorundadır. İki yıl içinde koruma amaçlı imar plânı yapılmadığı takdirde, geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartlarının uygulanması, koruma amaçlı imar plânı yapıncaya kadar durdurulur.”

- 21/7/1983 tarihli ve 2960 sayılı Boğaziçi Kanununun 7 nci maddesindeki “... Boğaziçi İmar Yüksek Koordinasyon Kurulunun görevleri şunlardır:

a) Boğaziçi imar planlarının yapılmasını kararlaştırmak, imar planlarını ve diğer ilgili planları görüşmek ve kabul etmek.”

- 19/10/1989 tarihli ve 383 sayılı Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı Kurulmasına Dair Kanun un 12 nci maddesindeki “Etüt Plan Proje Uygulama Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Bölgenin, varsa; çevre düzeni, nazım ve uygulama imar planları ile revizyonlarının, tamamen veya kısmen, plan değişiklikleri dahil ada ve parsel bazına kadar imar mevzuatındaki plan yapım ve teknik esaslarına göre yeniden incelenmesini, doğal çevreyi olumsuz yönde etkileyeceği belirlenen projelerin yeniden yapılmasını, yerli ve yabancı kişilere yaptırılmasını veya değiştirilmesini; yoksa; gerekli görülen her ölçekteki yeni plan ve projelerin imar mevzuatındaki teknik esaslara göre yapılmasını veya yaptırılmasını sağlar.”

6/6/1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanununun 5 inci maddesindeki “Serbest bölge ilan edilen yerlerde ihtiyaç duyulacak arazi ve tesisler Kamulaştırma Kanunu hükümlerine göre sağlanabilir.

Yerli veya yabancı gerçek veya tüzelkişiler Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığından ruhsat almak kaydıyla serbest bölgede faaliyette bulunabilir.

Serbest bölgede arazinin kullanımı, yapı ve tesislerin projelendirilmesi, kurulması ve kullanılmasıyla ilgili diğer bütün izinler ve ruhsatlar bölge müdür-lüğünce verilir ve denetlenir.

Serbest bölgelerin asayiş hizmetleri polis tarafından yerine getirilir.”

- 9/1/2002 tarihli ve 4737 sayılı Endüstri Bölgeleri Kanununun 4 üncü maddesindeki “A-(Ek: 22/6/2004-5195/5 md.) Endüstri bölgeleri sınırları içerisinde yapılacak ve hazırlama usul ve esasları Bakanlık tarafından belirlenecek 1/5000 ölçekli nazım imar plânı ve 1/1000 ölçekli uygulama imar plânı ve parselasyon plânları ve değişiklikleri ile alt yapı ile ilgili etüd, harita, plân ve projeler ihale yoluyla hazırlattırılır ve Bakanlık tarafından onaylanarak yürürlüğe girer. İmar plânları hazırlanırken mülkiyet sınırları içinde Sağlık Bakanlığı ile Bakanlık arasında yapılacak pro-

tokol çerçevesinde belirlenen sağlık koruma bandı bırakılır. Onaylı endüstri bölgeleri imar plânları, ilgili kurumlara bilgi için gönderilir.”

- 26/6/2001 tarihli ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun 4 üncü maddesindeki “... Bölgelerdeki plânlama sürecinde imar plânları ve değişiklikleri, parselasyon plânları ve değişiklikleri çıkacak yönetmeliğe uygun olarak Bölgenin yönetici şirketince hazırlanır ve Bakanlık tarafından onaylanarak yürürlüğe girer. Kesinleşen imar plânları ilgili kurumlara bilgi için gönderilir. (İptal üçüncü tümce: Ana.Mah.nin 16/10/2003 tarih ve E.:2001/383, K.:2003/92 sayılı Kararı ile) Arazi temini, plânlama ve projelendirme, alt yapı ve üst yapının inşası ile ilgili harcamalar yönetici şirkete aittir.”

- 9/8/1983 tarihli ve 2873 sayılı Milli Parklar Kanununun 4 üncü maddesindeki “Bu Kanun hükümlerine göre milli park olarak belirlenen yerlerin özellik ve nitelikleri gözönünde tutularak, koruma ve kullanma amaçlarını gerçekleştirmek üzere, kuruluş, geliştirme ve işletilmelerini kapsayan gelişme planı, ilgili bakanlıkların olumlu görüşleri ve gerektiğinde fiili katkılarıyla, Tarım ve Orman Bakanlığınca hazırlanır ve yürürlüğe konur.

Gelişme planı uyarınca iskan ve yapılaşmaya konu olacak yerler için, imar mevzuatına göre imar uygulama planları, milli park gelişme planı hüküm ve kararlarına uygun olarak hazırlanır veya hazırlattırılarak İmar ve İskan Bakanlığının onayı ile yürürlüğe konulur.

Üçüncü madde hükümleri uyarınca tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanı olarak belirlenen yerler için gerekli planlar, Kültür ve Turizm Bakanlığının görüşü alınarak Tarım ve Orman Bakanlığınca hazırlanır ve yürürlüğe konur.

Bu Kanun kapsamına giren yerlerdeki turizm bölge, alan ve merkezlerinde, turizm yatırımlarına ilişkin plan kararları Tarım ve Orman Bakanlığının görüşü alınarak sonuçlandırılır.”

- 27.10.1989 tarihli ve 388 sayılı Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesindeki “Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının görevleri şunlardır;

a) Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak, Batman ve Kilis illerini içine alan GAP bölgesi için gerekli araştırma ve uygulama projelerini yapmak ve yaptırmak,

...

f) (Değişik: 25/1/2006-5449/30 md.) Nazım ve uygulama imar plânlarını yapmak veya yaptırmak.”

hükümleriyle belediyelerin imar konusundaki yetkileri yok denecek kadar azaltılmıştır. Zaten ülkenin her yanı, sanayi bölgesi, endüstri bölgesi, serbest bölge, turizm alanı, özel çevre bölgesi vb. alan ilan edilerek, buralardaki imar yetkileri ya merkezi idare kuruluşlarına ya da buralardaki özel yönetimlere verilmiştir.

G- BELEDİYE GELİRLERİ YASASININ ÇIKARILMAMASI

Yeni yürürlüğe konulan belediye kanunları ile, belediyelere pek çok görev yüklendiği halde, bu görevlerin yerine getirilmesini sağlamak için kaynak aktarılmak üzere yasal düzenleme yapılmamıştır.

Gerçi, “İl Özel İdaresi ve Belediye Gelirleri Kanunu Tasarısı” adı altında Hükümet tarafından hazırlanan bir tasarı bulunmaktadır. Bu Tasarı, Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine getirilmişken, milletvekili genel seçiminin erkene alınması nedeniyle geri çekilmiştir. Ancak, Bu Tasarının incelenmesinden de, bazı belediye gelirlerinin kaldırıldığı görülmektedir. Örneğin; 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan Kaynak Suları Harcı, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcı, Kayıt Suret Harcı, Hayvan Kesimi Muayene-Ruhsat ve Rapor Harcı, Sağlık Belgesi Harcı, Tellallık Harcı, Ölçü ve Tartı Aletleri Harcı gibi harçlar Tasarıda yer almamakta olup bu, belediyeler için ciddi bir gelir kaybı olacaktır.

III- SONUÇ

Mahalli idareler reformu kapsamında yapılan düzenlemelerden sonra; işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesinde havaalanları içerisindeki tesislerin belediyelerin yetkisinden çıkarılması olumsuz bir düzenlemedir.

Şehir içerisinde toplu taşımacılıkta tam yetkili olan belediyelerle ilgili olarak Ulaştırma Bakanlığınca yapılan bir Yönetmelikle, belediye sınırları içerisinde öğrenci taşımacılığı yapacak olan okul servis araçları konusunda belediyelerin yetki alanına giren şehir içi yolcu taşımacılığında güzergah tespit etme yetkisi ile okul servis araçlarına özel izin belge verilmesi yetkisinin trafik denetleme şube veya bürolarına verilmesi ile, okul servis araçları için Esnaf ve Sanatkarlar Kanununa tabi Odalarca ücret tarifi belirlenmesi hususundaki düzenlemeler tereddüt yaratmıştır.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 14 üncü maddesinin gerekçesinde “Yeni kamu yönetimi

anlayışında, mahallî idarelerin görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda çıkarılacak tüzük, yönetmelik ve benzeri düzenlemelerde, mahallî idarelerin yetkilerini kısıtlayıcı, mahallî hizmetleri zayıflatıcı ve yerinden yönetim ilkesine aykırı düzenleme yapılamaması esası benimsenerek merkezî hükümetin kanunlar dışındaki düzenlemelerle belediyelerin görevlerine müdahalesi önlenmektedir.” şeklinde bir vurgulama bulunmaktadır. Oysa, 14 üncü madde gerekçesindeki bu açıklamaya aykırı olarak, bu Kanunla belediyelere açık açık verilen kaynak sularını işletme ve işletme yetkisi İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliği görüşü ile uygulanamaz hale getirilmektedir.

Kabahatler Kanunundaki olumsuz hükümlerin yeniden düzenlenerek, belediyelerce verilen idari para cezalarının kendi bütçelerine gelir kaydedilebilmesi olumludur. Merkezi idarece yapılan bir hata, zamanında fark edilerek mahallî idareler lehine dönüştürülmüştür.

Çevre Kanunu kapsamında yetki devri yapılan belediyelerce uygulanan idari para cezalarının % 50’si belediye bütçesine gelir kaydedilebilmektedir. Çevre Kanununun ilgili maddelerinin mutlaka değiştirilerek, belediyelerce verilen cezaların tamamının bu idarelerin bütçesine gelir kaydedilmesinin sağlanması mahallî idareler reformunun ruhuna da uygun olacaktır.

Çevre düzeni planlarıyla ilgili olarak sonradan düzenleme yapılarak, bölge ve havza bazındaki çevre düzeni planlarının Çevre ve Orman Bakanlığınca yapılması veya yaptırılması mahallî idareler reformunun ruhuna aykırı bir düzenlemedir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun acilen yeniden düzenlenerek belediyelere devredilen görevleri karşılayacak biçimde bu idarelerin gelirlerinin iyileştirilmesi de ayrıca önem taşımaktadır.

Temennimiz; yukarıda verdiğimiz olumsuz örneklerin, siyasi iktidarın yerel yönetimlere yatkın ana yaklaşımı doğrultusunda “düzeltmeleri” ve bundan böyle belediyeler aleyhine benzer olumsuz gelişmelere meydan verilmemesidir.

FAYDALANILAN KAYNAKLAR:

- İlgili mevzuat hükümleri
- İçişleri Bakanlığı görüşleri
- Maliye Bakanlığı görüşleri

SAY2000i VERİ GİRİŞİ DEĞERLENDİRİLMESİNDE TESPİT EDİLEN MUHASEBE HATALARI VE ÇÖZÜMLERİ (IV)

M. Cemal ÖZYARDIMCI
E. İçişleri Bakanlığı Şb.Md.
TBB Yayın Kurulu Üyesi

B- İl Belediyelerinin Mizanlarının Detaylı Olarak Değerlendirilmesi

İl belediyelerinin mizanlarının incelenmesi sonucunda bulunan hata ve noksanlıklar aşağıda belirtilmiştir.

1- İlk Dönem Verilerini Girmeyen İl Belediyeleri Yapılan incelemede; bazı il belediyelerinin ikinci dönem verilerini girdikleri halde 1 Dönem (1-3 aylar) verilerini, bazılarının ise 2. Dönem (1-6 aylar) verilerini sisteme girmedikleri tespit edilmiştir.

2- Verileri Kümülatif Olmayan Belediyeler

Yapılan incelemede; bazı il belediyelerinin verilerini sisteme istenilen şekilde (kümülatif olarak) girmedikleri tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu belediyelerin verileri gerek iki dönemin iç içe karşılaştırılmasında gerekse bir sonraki yıl ile yapılacak olan karşılaştırma ve mali istatistikî bilgilerde olumsuz sonuç doğuracağı kesindir.

3- Hesaplarda Görülen Ters Bakiyeler

Yapılan incelemede; belediyelerin gerek 1. dönem gerekse 2. dönem hesapları içerisinde borç bakiyesi vermemesi gereken bazı hesapların borç bakiyesi verdiği veya alacak bakiyesi vermemesi gereken bazı hesapların alacak bakiyesi verdiği tespit edilmiştir. Söz konusu belediyelerin hesaplarında yaşanan ters bakiye hataları tespit edilmiştir.

4- Faaliyet Alacakları Hesap Grubundaki Hatalar

Yapılan incelemede; 120- Gelirlerden Alacaklar Hesabı ve 121- Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabının toplam 33 ilde doğru kullanılmadığı tespit edilmiştir.

5- Katma Değer Vergisi İle İlgili Hesaplarda Yapılan Hatalar

Yapılan incelemede; 41 belediyede 190- Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı, 191- İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı, 391-Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı ile 360-Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı ile ilgili ay sonlarında doğru muhasebe kaydı yapılmadığı veya hiç ay son u işlemi yapılmadığı tespit edilmiştir.

Diğer önemli bir nokta ise katma değer vergisi tevkifatı uygulaması ile ilgilidir. Belediyeler KDV tevkifatı yapmakta, ancak yapılan tevkifatı zamanında ilgili

vergi dairesine aktarmamaktadır. Bu mizanların incelenmesinden rahatlıkla anlaşılmaktadır. Bu genel bütçe vergi gelirlerinin azalmasına neden olmaktadır. Bu nedenle belediyeler tarafından yapılan tevkifat uygulamasının tekrar gözden geçirilmesi gerekmektedir.

6- Yansıtma Hesaplarında Görülen Hatalar

Yapılan incelemede; gelir yansıtma hesabı ve gider yansıtma hesabının sağlıklı bir şekilde kullanılmadığı tespit edilmiştir. Bütçe gelirleri hesabının bakiyesi ile bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesabının bakiyesi arasındaki fark, gelir yansıtma hesabının bakiyesine eşittir. Aynı eşitlik gider yansıtma hesabı ile bütçe gideri niteliğindeki hesapların bakiyeleri arasında da söz konusudur. Ancak yapılan incelemede 26 il/Büyükşehir belediyesinde bu eşitliklerin olmadığı görülmektedir.

Bazı il belediyelerinde yansıtma hesaplarının hiç kullanılmadığı, bazı belediyelerde ise gider yansıtma hesabı ve bütçe giderleri hesabı ilişkisinin tamamen ters kullanıldığı görülmüştür.

7- Dönem Sonu Hesaplarının Çalışması

Yapılan incelemede; bazı il belediyelerinde dönem sonunda kayıt yapılması gereken hesapların yıl içerisinde de kullanıldığı görülmektedir.

Oysaki 570- Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı, 580- Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları Hesabı, 590- Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı ve 591- Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı dönem sonu ve dönem başında çalışması gereken hesaplar olduğundan 2006 yılı devirlerinde de kullanılması imkânsızdır.

8- Mahsup Dönemine Aktarılan Avans Ve Krediler İle Geçen Yıl Bütçe Mahsupları Hesabında Görülen Hatalar

Yapılan incelemede; 165- Mahsup dönemine aktarılan avans ve krediler hesabının bazı il belediyelerinde yönetim dönemini izleyen ayının ilk iş gününde kapatılmadığı görülmüştür. Belediyelerden birkaçında ise, kapatılmaya çalışılan mahsup dönemine bırakılan avans ve krediler ile ilgili geçen yıl bütçe mahsupları hesaplarında ise hiç gider yansıtma hesabının çalıştırılmadığı, başka bir hesap ile işlemin kapatılmaya çalışıldığı tespit edilmiştir.

9- Başlangıç Ödenek Kayıtlarının Yapılmaması

Mizanların incelenmesinde; bazı il belediyelerinde 900 Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabının karşılığında kayıt yapılması gereken 901 Bütçe Ödenekleri Hesabına kayıt yapılmadığı tespit edilmiştir.

Diğer bir önemli hata ise bazı il belediyelerinde başlangıç ödenek ekleme kayıtlarının 905 Ödenekli Giderler Hesabına borç, 900- Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabına alacak yazılmak suretiyle ters kayıt yapıldığı görülmektedir. Gerek 1. dönemde gerekse 2. dönemde görülen bu hataların düzeltilmesi gerekmektedir. Çünkü 905- Ödenekli giderler hesabı sadece ödenegine dayanılarak tahakkuk ettirilip nakden veya mahsuben ödenen bütçe giderleri ile tahakkukun iptal edilmesi nedeniyle ödenegine iade edilmesi bildirilen tutarların izlenmesi için kullanılmaktadır.

10- Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabının Alacak Bakiyesi Vermesi

Yapılan incelemede, 900- Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabının aşağıda gösterilen il belediyelerinde alacak bakiyesi verdiği tespit edilmiştir. Bu hesap, belediyelerin bütçelerinde öngörülen ödenekler, geçen yıldan devreden ödenekler, ödenek kalemleri arasında yapılan aktarmalar, yılı içinde yapılan ödenek ekleme ve iptalleri, yılı içinde kaydedilen özel ödenekler ve bu ödeneklerden kullanılanlar ile ertesi yıla devreden ödenekler ve iptal edilen ödeneklerin izlenmesi için kullanılmaktadır. Dolayısıyla hesabın başlangıç kaydı borç olacak ve bu hesap yıl içerisinde borç bakiyesi verecektir.

11- Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabının Kullanılması

Yapılan incelemede; bazı il belediyelerinde iki dönem verileri içerisinde giderek artan bir şekilde 511- Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabına kayıt yapıldığı tespit edilmiştir.

Tek bir muhasebe birimi olan tüm il belediyelerinde bu hesap kullanılamaz. Merkez ve taşra ilişkisi olan birimlerde (sadece il özel idarelerinde) kullanılabilir.

Yönetmeliğin "511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı" başlıklı 309'uncu maddesinde; "*Bu hesap, il özel idaresi merkez ve ilçe muhasebe birimlerinin birbirlerine gönderdikleri para ve kıymetler ile birbirleri adına nakden veya mahsuben yaptıkları tahsilat ve ödemelerin izlenmesi için kullanılır.*" şeklinde düzenleme yapılarak bu hesabın sadece il özel idarelerinde kullanılması öngörülmüştür.

12- Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabının Kullanılmaması

Yapılan incelemede; 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik hesabının hiç borç kaydının olmadığı tespit edilmiştir. Böyle bir durumun varlığı ya belediyelerin sorumlu sıfatıyla, sosyal güvenlik mevzuatı hükümlerine göre sosyal güvenlik kurumları adına nakden veya mahsuben tahsil edilen tutarların ilgili sosyal güvenlik kurumuna gönderilmediğini veya başka bir hesap çalıştırılması (mizanlardan bu durumun anlaşılması imkansızdır) şeklinde gönderildiğini göstermektedir. Sosyal güvenlik mevzuatı hükümlerine göre tahsil edilip bu hesaba alacak çalıştırılan tutarlar ilgili sürelerde yine bu hesaba borç ve 103- Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri hesabının alacak çalıştırılması suretiyle gönderilmesi gerekmektedir.

13- Ödenecek Vergi Ve Fonlar Hesabından Gönderme Yapılmaması

Bazı il belediyelerinde 360- Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabına borç kaydı yapılmadığı tespit edilmiştir. Böyle bir durumun varlığı sorumlu veya mükellef sıfatıyla ödenecek her türlü vergi, resim, harç ve benzeri borçları, mevzuatı gereği nakden veya mahsuben tahsil edilip ilgili vergi dairesine ödenmemesi veya başka bir hesaba borç kaydı yapılarak gönderildiğini göstermektedir.

14- Banka - Verilen Çekler Ve Gönderme Emirleri Hesabı İlişkileri

Yapılan incelemede; 102 - Banka Hesabı ile 103- Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı arasında olması gereken ilişkinin bazı il mizanlarında görülmediği tespit edilmiştir.

Bu durum mizan karşılaştırmaları, Nakit akım tabloları gibi diğer mali tabloların karşılaştırılmasına izin vermeyecek olan bir yapıdır.

15- Devirlerin Sağlıklı Yapılmaması

Yapılan incelemede; 2005 yılından yapılan devirlerde önemli hatalar yapıldığı tespit edilmiştir. Tüm il belediyelerinde ocak ayı içerisinde 162-Bütçe Dışı Avans ve Krediler hesabının çalışması gerekmektedir. Çünkü bir önceki yıl Aralık ayı maaşlarının memurlar açısından yarısı bütçe dışı işlemdir ve bu tutarlar bütçe dışı avans ve kredi olarak bir sonraki yıla devrederek ocak ayı mizanlarında görülmesi gerekmektedir. Oysaki verileri sisteme giren toplam 75 il belediyesinden sadece 33'ünde 162- Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı bulunmaktadır. Bu işlem bize 42 il belediyesinde devirlerinin sağlıklı yapılmadığını göstermektedir.

Diğer önemli bir nokta ise 260- Haklar Hesabının sadece 3 belediyede küçük tutarlarda çalıştırıldığı,

ikinci dönemde ise bu hesabı sadece 10 il belediyesinde kullanıldığı tespit edilmiştir. 260- Haklar Hesabını belediyenin kullanmaması o belediyede hiçbir bilgisayar yazılımının alınmadığı anlamına da gelmektedir ki günümüz koşullarında böyle bir durumun olması bir il belediyesi açısından imkânsızdır.

16- Payların Sağlıklı Muhasebeleştirilmemesi

Yapılan incelemede; payların sağlıklı olarak muhasebeleştirilmediği tespit edilmiştir. (Aşağıda gösterilen) Büyükşehir Belediyelerinin 363-Kamu İdareleri Payları Hesabını kullanmadığı tespit edilmiştir.

17- Gider Taahhütleri Ve Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı

Yapılan incelemede; 18 il belediyesinde 258 - Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı; 17 il belediyesinde ise 920 - Gider Taahhütleri Hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Oysaki verileri sisteme giren toplam 75 il belediyesi içerisinde sadece 17 il belediyesinde bu hesabın çalışması diğer bir ifade ile 58 belediyede hesabın çalışmaması bu 58 belediyede hiçbir yatırım faaliyetinin bulunmadığı anlamına gelir ki, yatırımcı kuruluşlar olan belediyeler açısından da böyle bir durum söz konusu değildir. Özellikle bütçe giderleri hesaplarının detaylarının incelenmesi sırasında bütçenin 6-Sermaye Giderleri ekonomik kodundan yapılan harcamaların varlığına rağmen bu durumun olması ifademizi doğrular niteliktedir.

C- Bütçe Raporlarında Görülen Önemli Hatalar

Mahalli idarelerin say2000i sistemine girilen 2006 yılının birinci 3 aylık (Ocak-Mart 2006) ve ikinci 3 aylık (Nisan-Haziran 2006) dönemine ait aylık mizan (hesap bazında), bütçe gelirleri hesabı (detay bazında), bütçe giderleri hesabı (detay bazında) ve bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesabına ait veriler (detay bazında) konsolide bazda elde edilmiş ve genel bir yaklaşım çerçevesinde kontrol edilmiştir.

Öncelikle tablolar genel muhasebe kuralları bazında kontrol edilmiş ve mahalli idarelerin mali verilerinde eksikler ve muhasebe kurallarındaki uygulama noksanlıkları tespit edilmiştir. Bütçe giderleri, bütçe gelirleri ve bütçe gelirlerinden ret ve iadeler detay bazında kontrol edilerek yapılan hatalar ve uygulama noksanlıkları ortaya konmuştur.

1- Bütçe Giderleri Hesabının Detayında Tespit Edilen Hata ve Uygulama Eksiklikleri

1.1- Mahalli idarelerin il bazında mizanlarının kontrol edilmesinde say2000i sistemine girilen bütçe hesaplarına ilişkin aylık mizan verileri ile detay bazında girilen veriler arasında uyumsuzluk olduğu ve bu

durumun bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin verilerinin raporlanmasında olumsuzluklara neden olabileceği tespit edilmiştir.

1.2- Birçok il belediyesi mizanında ekonomik kodun "6-Sermaye Giderleri" detayından harcamalar gerçekleştirildiği halde varlık hesaplarının ve yapmakta olan yatırımlar hesabının kullanılmadığı görülmüştür.

1.3- Bütçe giderleri hesabının detayları Türkiye bazında raporlanmış ve gerekli incelemeler yapılarak aşağıda belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır;

a. Türkiye bazında mahalli idarelerin bütçe giderleri hesabının dökümünde aşağıdaki yardımcı hesapların alacak kalanı verdiği tespit edilmiştir. Yapılan kayıt yanlışlıklarının düzeltilmesi ve bütçe giderleri hesabının yardımcı hesap bazında alacak kalanı vermemesinin sağlanması gerekmektedir.

b. Bütçe gideri hesabına ilişkin detay girişlerinde bütçe giderlerinin detay bazında alacak tutarlı olarak girildiği ve raporlandığı tespit edilmiştir. Oysa aynı mahalli idarelerin aylık mizanlarına bakıldığında bütçe giderleri hesabının aynı tutarda borç kalanı verdiği tespit edilmiştir.

Buradaki bütçe giderleri hesabının alacak tutarı olarak girilmesi yukarıda açıklandığı üzere, konsolide bazda alacak bakiyesi veren detayların oluşmasına ve verilerin yanlış raporlanmasına neden olacaktır. Veri girişinden kaynaklanan hataların düzeltilmesi gerekmektedir.

c. Bazı mahalli idare mizanlarında bütçe giderleri hesabının detay kodu bazında geneli doğru olmakla birlikte, bazı yardımcı hesapların alacak bakiyesi verdiği tespit edilmiştir.

d. Bazı mahalli idarelerde bütçe ödeneklerinin bütçe giderleri hesabının borcuna kaydedildiği ve bu ödeneklerden gerçekleştirilen bütçe giderlerinin hesabın detayında ekonomik kod bazında alacağına kaydedilerek muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

1.4- Türkiye bazında mahalli idarelerin bütçe giderlerine ilişkin yardımcı hesapların incelenmesinde "1.5.1.51.Belediye başkanına yapılan ödemeler", "1.5.1.52. Belediye meclis üyelerine yapılan ödemeler" ekonomik koduna ilişkin bütçe giderleri "1.1.1. Yasama ve yürütme organları hizmetleri" fonksiyon kodundan yapılması gerekirken değişik fonksiyon kodlarından yapıldığı tespit edilmiştir.

1.5- Bazı il belediyelerinde, bütçe giderleri hesabının yardımcı hesaplarında hataların yapıldığı tespit edilmiş ve hatalara ilişkin örnekler aşağıda yer verilmiştir.

a. Bazı belediyelerde "01.Personel Giderleri" ekonomik kodundan harcamalar yapıldığı halde,

bütçe giderleri hesabının detaylarında "02.Sosyal Güvenlik Primine Devlet Giderleri" ekonomik kodu kullanılmamıştır.

b. Bazı belediyelerde sözleşmeli personele ücret ödemesinde bulunulmuş, ancak bu ödemelere ilişkin olarak "02.Sosyal Güvenlik Primine Devlet Giderleri" ekonomik kodu kullanılmamıştır.

c. Belediye il belediyelerinde bütçe giderlerinin tamamını "1.9.9. Sınıflandırmaya Girmeyen Genel Kamu Hizmetleri" fonksiyon kodundan gerçekleştirmiştir. Kullanılan ve veri girişi yapılan fonksiyon kodu yanlış olup, fonksiyon bazında mali raporların üretilmesinde bu tür yanlış kullanımlar yanlış mali raporlar üretilmesine ve gerçeğe uygun olmayan verilerin yayımlanmasına neden olacaktır.

d. Bazı il belediyelerinde bütçe giderlerinin detaylarında "1.Personel Giderleri" ekonomik kodundan ödenen maaş ve ücret ödemelerinin birçok fonksiyon kodundan ödenmesine karşın, ilgililer hakkında belediyece ödenmesi gereken "2. Sosyal Güvenlik Primine Devlet Giderleri" aynı fonksiyon kodlarından ödenmediği tespit edilmiştir. Fonksiyon bazında yapılacak raporlamalarda, doğru veri elde edebilmek için aynı fonksiyon kodunun kullanılmasının sağlanması gerekmektedir.

e. Bazı il belediyelerinde "1.3. İşçiler" ekonomik kodundan ücret ödemesi yapıldığı halde, "02.03. Sosyal Güvenlik Primine Devlet Giderleri (İşçiler)" ekonomik kodu kullanılmamıştır.

f. Bazı il belediyelerinde bütçe giderlerinin detaylarında belediye hizmetlerine ilişkin olarak analitik bütçe sınıflandırmasında tanımlanmış olan fonksiyon kodlarından belediye faaliyetleri ile ilgili olan kodlar kullanılması gerekirken, sadece "1.1.1.Yasama ve Yürütme Organları Hizmetleri" ve "1.1.2.Finansal ve Mali İşler ve Hizmetler" fonksiyon kodlarının kullanıldığı tespit edilmiştir.

g. Bazı il belediyelerinde bütçe giderlerinin tamamını "1.1.1. Yasama ve Yürütme Organları Hizmetleri" fonksiyon kodundan gerçekleştirmiştir.

2- Bütçe Gelirleri ve Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesaplarının Detayında Tespit Edilen Hatalar ve Uygulama Eksiklikleri

Mahalli idare verilerin arasında il belediyeleri örnek olarak alınmış ve il belediyelerinin mizan ve bütçe gelirleri hesabının detaylarının kontrolünde aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

2.1- Belediyelerin bazılarının say2000i sistemine girilen birinci 3 aylık ve ikinci 3 aylık mizandaki bütçe gelirleri hesabının toplamaları ile bütçe gelirleri hesabının detaylarının toplamaları arasında farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

2.2- Bazı il belediyelerinin mizan verileri girildiği halde, bütçe gelirleri hesabına ilişkin detayların girilmediği tespit edilmiştir.

2.3- Yasal mevzuatı gereğince belediyelerde kullanılmaması gereken detayların kullanıldığı tespit edilmiştir.

Örneğin, (A) Büyükşehir Belediyesinin bütçe gelirleri hesabına ilişkin verilerinde 1.3.1.51. Emlak Vergisi detayının bulunduğu tespit edilmiştir. Oysa ki, Emlak Vergisi Kanununa göre emlak vergisi ilgili belediyeler tarafından tarh, tahakkuk, takip ve tahsil edilir. Büyükşehir belediyelerinin mücavir alan sınırlarında ise mücavir alan sınırları içindeki belediyeler emlak vergilerini tahsil etmek ve belirlenen oranda büyükşehir belediyesine ya da il özel idaresine pay vermekle yükümlüdürler.

d. İl belediyelerinin bütçe gelirleri hesabının detaylarının incelenmesi sırasında bazı gelir yardımcı hesaplarının borç kalanı verdiği tespit edilmiştir.

Bütçe gelirleri hesabının detaylarına bakıldığında, standart bir belediye içinde olması gereken emlak vergileri, harcamalara katılma payları ya da sağlanan hizmetlerle ilgili hasılat (su, ulaştırma v.b.) rakamlarının bulunmadığı görülmektedir.

2.6- Bazı il belediyelerince 1.3 aylık ve 2. 3 aylık döneme ilişkin veriler ayrı ayrı girilmiştir. Farklı formatta ve dönemler itibarıyla kümülatif olarak girilmeyen veriler, mahalli idarelere ilişkin verilerin konsolide edilmesi açısından sakıncalar taşımakta ve doğru ve güvenilir veri elde edilmesi engellemektedir.

2.7- Bazı il belediyelerinin mizanlarında bütçe gelirleri hesabı, bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesabı ve gelir yansıtma hesabı arasındaki uygunluk ilişkisinin bulunmadığı tespit edilmiştir. "Mahalli İdareler Bütçe Muhasebe Yönetmeliğinin" 342 nci maddesinde hesap grubuna ilişkin işlemler başlığı altında gelir yansıtma işlemleri olarak;

"c) Gelir yansıtma işlemleri

Bütçe gelirleri hesabı veya bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesabına kaydedilen tutarlar karşılığında gelir yansıtma hesabı kullanılır. Bütçe gelirleri hesabının bakiyesi ile bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesabının bakiyesi arasındaki fark, gelir yansıtma hesabının bakiyesine eşittir."

Bütçe gelirleri hesabı ile bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesabına kaydedilen tutarlar karşılığında, gelir yansıtma hesabının kullanılması gerekmektedir.

Muhasebe sisteminde gelir yansıtma hesabının, bütçe gelirleri ve bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesabı karşılığında kullanım zorunluluğu, hesapların tutarlar ve bakiyeler olarak birbirine uygunluğu sonucunu doğurmaktadır.

Belirtilen hesapların mizanda gösterilen borç ve alacak tutarları ile hesapların bakiyeleri arasındaki tutarlığının sağlanacak şekilde düzeltilmesi gerekir.

- Bazı il belediyelerince bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesaplarına kaydedilen tutarlar karşılığında gelir yansıtma hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

- Bazı il belediyelerinin bütçe gelirleri hesabı, bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesabı ve gelir yansıtma hesabı arasında toplam ve bakiye bazında uyumsuzluk olduğu tespit edilmiştir.

2.8- Bütçe gelirlerinden ret ve iadeler hesabına ilişkin veri girişini gerçekleştiren bazı il belediyelerinin detay bazında bazı yardımcı hesaplarının borç kalanı vermesi gerekirken alacak kalanı verdiği tespit edilmiştir...”

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 19.4.2007 tarih ve 2007/01 sayılı Duyurusu:

“...İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Belediye Bağlı İdarelerine ilişkin verilerin, 2006 yılında olduğu gibi mizan, bütçe gelirleri, bütçe giderleri ve ret ve iadeler menülerinden Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü tarafından 2007 yılı için hazırlanmış olan belediyeler detaylı hesap planı ve il özel idareleri detaylı hesap planları baz alınarak oluşturulan referans hesap tablolarına uygun olarak girilmesi gerekmektedir.

Bütçe gelirleri verileri ile ret ve iade verileri ekonomik kodlamanın dördüncü düzeyinde, bütçe giderleri verileri ise fonksiyonel kodlamanın üçüncü ve ekonomik kodlamanın dördüncü düzeyinde girilecektir.

Mizan verileri 2006 yılından farklı olarak 120, 121, 122, 132, 137, 220, 222, 232, 300, 303, 360, 361, 368, 400, 403, 438, 500, 600, 630, 834, 900, 901, 905 nolu hesapların belirli dereceye kadar alt kodları, diğer hesaplarda ise ana hesap bazında tutarları sisteme girilecektir.

Veri girişleri yapılırken sistem tarafından bir takım kontroller yapılacak ve hesapların işleyiş esasına aykırı olarak girilmesi önlenecektir. Bu kapsamda olmak üzere;

- 103, 257, 268 ve 299 nolu hesaplar hariç 1 ve 2 ile başlayan varlık hesaplarının her birinin borç tutarları, alacak tutarından büyük olacak,

- 3 ve 4 ile başlayan yükümlülük hesaplarının her birinin alacak tutarları, borç tutarından büyük olacak,

- 600 Gelirler Hesabının her bir alt detayının alacak tutarı, borç tutarından büyük olacak,

- 630 Giderler Hesabının her bir alt detayının borç tutarı, alacak tutarından büyük olacak,

- 800 Bütçe Gelirleri Hesabının alacak tutarı, borç tutarından büyük olacak,

- 810 Bütçe Gelirlerinden Ret ve İadeler Hesabı, 834 Geçen Yıl Bütçe Mahsupları Hesabı ve 830 Bütçe Giderleri Hesaplarının her birinin borç tutarı, alacak tutarından büyük olacak,

- 590 ve 591 nolu hesapların bakiyeleri Ocak ayında ilgisine göre 570 veya 580 nolu hesaplara aktarılmış olması gerektiğinden, 590 ve 591 nolu hesapların her birinin borç ve alacak tutarları eşit olacak,

- 690 Dönem Faaliyet Sonuçları Hesabı ancak yıl sonunda kullanılabileceğinden bu hesaba herhangi bir tutar kaydedilmeyecek,

- 910-911, 912-913, 920-921 hesapların karşılıklı borç alacak tutarları eşit olacak

Şekilde girişler yapılacak, aksi halde sistem tarafından uyarı verilecektir.

Mizan girişi yapılırken 100 Kasa Hesabından 690 Dönem Faaliyet Sonuçları Hesabına kadar olan veri girişleri sonucunda bu hesaplar borç ve alacak toplamaları birbirine eşit olacak; 8 ile başlayan hesap grupları girişleri toplam borç alacak tutarları eşit olacak ve yine 9 ile başlayan hesap grupları girişleri toplam borç ve alacak tutarları eşit olacaktır. Veri giriş ekranında her bir grup toplamalarını görmek mümkündür...”

SONUÇ

1927 yılından beri uygulanmakta olan 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanununu yürürlükten kaldıran ve mali yönetimde önemli değişiklikler getiren 10.12.2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu 24.12.2003 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Anılan Kanun mahalli idarelerimizde 1.1.2006 tarihinden itibaren uygulamaya başlanmıştır. Mali Yönetimin temel yasası olan bu kanunun hedeflerinden en önemlisi hesap verilebilirlik ve mali saydamlığı sağlamaktır. Önemli hususlardan bazıları da kamu kaynaklarının elde edilmesi ve kullanılmasında sorumluluk, şeffaflık, hesap verme gibi unsurların işlerlik kazandırılmasıdır.

Konumuz itibarıyla mahalli idarelerde belediye ve il özel idareleri ile bağlı kuruluşların say2000i veri girişinde tespit edilen hesap hataları ile bu hataların giderilmesidir. Belki de verilerin girişi yapılmamış ve incelemeye alınmamış olsaydı bu hatalar devam edip gidecekti. Ancak hataların tek kaynaktan tespiti ile çözüm önerileri yetmemekte çözüm için en önemli husus nitelikli eleman tercihi ile hesap iş ve işlerini yürütenlerin sağlıklı bir eğitimden geçirilmesidir.

5018 sayılı Kanun uygulamasında ikincil mevzuat

dediğimiz 18 adet Yönetmelik hazırlanarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Bütün bunları takip etmek elbette zordur. Ancak takip ve uygulamadaki ihmali-mizin de bizi birtakım yanlışlara götüreceği ve ileride telafisi mümkün olmayan sorunlarla karşı karşıya kalmamıza neden olacaktır.

Takip edilmesi gereken ikincil mevzuatın başında 8 Haziran 2005 tarih ve 25839 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği” arkasından 10 Mart 2006 tarih ve 26104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği” gelmektedir. Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünce hazırlanan ve yürürlükte olan detaylı hesap planları ile hesapların çalıştırılması özel önem arz etmektedir. Bu konuda başta bahsi geçen Yönetmelikler olmak üzere, ilgili Bakanlıkların, Mahalli İdare Birliklerinin, uzman kişi ve kuruluşların eğitimlerine katılmanın veya yayımlanmış kitap, CD veya diğer yayınlardan ve yazılımcılardan faydalanmanın elbette yararı bulunmaktadır.

Mali Hizmetler birimi olarak ihtiyaç duyulacak ve uygulamada rehberimiz olacak temel kanun ve ikincil mevzuat (Yönetmelikler) şunlardır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
24 Aralık 2003 tarih ve 25326 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

5436 sayılı Kamu Mali Yönetimi Ve Kontrol Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
24 Aralık 2005 tarih ve 26033 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

5538 sayılı Bütçe Kanunlarında Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelere Eklenmesi Ve Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
12 Temmuz 2006 tarih ve 26226 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

5628 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
4 Mayıs 2007 tarih ve 26512 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği
8 Haziran 2005 tarih ve 25839 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği
10 Mart 2006 tarih ve 26104 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Muhasebe Yetkililerinin Eğitimi, Sertifika Verilmesi İle Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik
21.01.2006 tarih ve 26056 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Muhasebe Yetkilisi Mutemetlerinin Görevlendirilmeleri, Yetkileri, Denetimi Ve Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik
31.12.2005 tarih ve 26040 3. mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Ön Ödeme Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik

21.01.2006 tarih ve 26056 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

26.05.2006 tarih ve 26179 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Strateji Geliştirme Birimlerinin Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik

18.02.2006 tarih ve 26084 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik

17.03.2006 tarih ve 26111 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

31.12.2005 tarih ve 26040 3. mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

İç Denetçi Adayları Belirleme, Eğitim Ve Sertifika Yönetmeliği İç Denetim Koordinasyon Kurulunun Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik

08. 10.2005 T. 25960 T. R.G. Yayımlanmıştır.

Devlete Ve Kişilere Memurlarca Verilen Zararların Nevi Ve Miktarlarının Tespiti, Takibi, Amirlerinin Sorumlulukları, Yapılacak Diğer İşlemler Hakkında Yönetmelik

13.8.1983 tarih ve 18134 s. Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik

19 Ekim 2006 tarih ve 26324 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Tahsis Ve Devri Hakkında Yönetmelik

10 Ekim 2006 tarih ve 26315 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Taşınır Mal Yönetmeliği

18 Ocak 2007 tarih ve 26407 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Mali Hizmetler Uzmanlığı Yönetmeliği

25 Ağustos 2007 tarih ve 26624 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Mahalli İdareler Harcama Belgeleri Yönetmeliği

15 Ağustos 2007 tarih ve 26614 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik

2 Ekim 2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Mali Hizmetler Biriminin Çalışma Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik (TASLAK)

Yürürlükteki ve çıkacak olan yönetmeliklerin eksiksiz ve tavizsiz uygulanması, ilgili bakanlıkların genelge ve tebliğlerine uyulması halinde başarılı olmamak için hiçbir neden bulunmamaktadır.

Başarı dilekleriyle.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

www.basbakanlik.gov.tr.

www.muhasabat.gov.tr.

www.bumko.gov.tr

www.mahalli-idareler.gov.tr.

SORU - CEVAP HATTI

Belediye Mevzuatı, Personel, İmar, İhale, Bütçe ve Muhasebe konularındaki sorularınıza fahri danışmanlık hizmeti veren Yerel Yönetim Uzmanlarımız anında cevap veriyor...

Türkiye Belediyeler Birliği, Soru - Cevap Hattından yararlanarak cevaplanmasını istediğiniz sorularınızı gönderebileceğiniz adres ve telefonlar:

Adres : Tunus Cad. No:12 06680 Kavaklıdere/ANKARA
Telefon : 0 312 419 21 00 (PBX) Faks: 0 312 419 21 30
e-posta : illerbelediyeler@gmail.com
Yöneten : Mustafa DÖNMEZ - İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Genel Müdürlüğü Şube Müdürü

ÖĞRENMEK İSTEDİKLERİNİZ

PERSONEL MEVZUATI

SORU

Sayın Hocam,

Belediyemizde muhasebe yetkilisi sertifikalı memurumuz bulunmamaktadır. 2008 yılı itibariyle mali hizmetler bürosu işi nasıl yürütülecektir?

Ali KARTÇI

Başmakçı Belediye Başkanı

CEVAP

Sayın Kartçı,

Gerek 5018 sayılı Kanun ve gerekse bu kanuna dayanılarak çıkarılan yönetmelik gereği esas olan, usulüne göre atanmış sertifikalı yöneticinin, muhasebe hizmetlerinin yürütülmesinden ve muhasebe biriminin yönetiminden sorumlu olmasıdır.

Muhasebe Yetkililerinin Eğitimi, Sertifika verilmesi ile çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesinde "31/12/2005 tarihi itibarıyla kamu idarelerinin muhasebe hizmetlerini birinci derecede sorumlu olarak yürütmekte olanlar, 1/1/2006 tarihinden itibaren, bulundukları kamu idarelerinin muhasebe yetkililiği görevini sertifikalı muhasebe yetkilisi atanıncaya kadar yürütürler...."denilmektedir.

Ayrıca, başka kurumlardan da muhasebe yetkilisinin Belediyenizde görevlendirilebileceği, buna rağmen, muhasebe yetkilisi bulunmaması durumunda idarenin işlerinin aksayacağı dikkate alınarak, sertifikalı muhasebe yetkilisi atanıncaya kadar, öncelikli olarak 5018 sayılı Yasa yürürlüğe girmeden önce bu görevi yürütmekte olan personelin ya da üst yöneticinin uygun göreceği başka bir personelin muhasebe yetkilisi olarak görevlendirebileceği değerlendirilmektedir.

Cevaplayan: **Neşe BALCI**

İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşaviri

SORU

Sayın Hocam,

Belediyemize norm kadro ile 107 memur kadrosu verilmiştir. Bu kadro sayısına dayanılarak memur sayımızın % 40'ı kadar mevsimlik işçi çalıştırabiliyoruz. 07.01.2008 tarihli ve 6 sayılı meclis kararıyla da % 40 oranında mevsimlik işçi çalıştırmak için karar aldık. Bu oran Yönetmelik değişikliği ile % 20'ye inmiş durumdadır.

Bu konuda alınan meclis kararımız geçerli midir? Kaç adet mevsimlik işçiyi ne kadar süreyle çalıştırabiliriz? Şu anda çalıştırdığımız 19 adet mevsimlik işçiyi süre sonunda yeniden çalıştırabilir miyiz? Alınan işçiler mevsimlik işçi mi yoksa geçici işçi mi sayılacaktır?

Nurhayat DAYMAZ

Çatalca Belediyesi

İnsan Kaynakları ve Eği.Md.V.

CEVAP

Sayın Daymaz,

07.01.2008 tarih ve 6 sayılı meclis kararınız başka bir kararla iptal edilmediği sürece geçerlidir. Bu meclis kararında belirtilen kadro sayınızın % 40'ı oranında geçici (mevsimlik) işçinin çalıştırmaya başlatılıp başlatılmadığı sorunuzdan anlaşılmamıştır. Ancak, memur sayınızın % 40 'ına tekabül eden mevsimlik işçilerin tamamını Yönetmelik değişikliğinden önce işe başlatmışsanız devam ettirmeniz gerektiği düşünülmektedir.

Eğer sadece %40 oranında mevsimlik işçi çalıştırılacak şeklinde bir karar alınıp da bu karar henüz uygulamaya konulmamışsa, Yönetmelik değişikliği uyarınca sadece memur kadro sayınızın % 20'si kadar mevsimlik işçi çalıştırabilirsiniz. Meclis kararının % 40 olarak alınmış olması, mutlaka % 40'nın tamamının kullanılacağı anlamına gelmez. Daha aşağıda bir oran veya miktarda mevsimlik (geçici) işçi çalıştırılması mümkündür.

Bu bağlamda, Belediyenize norm kadro ile verilen memur kadro sayısının % 20'si kadar mevsimlik işçiyi en fazla 5 ay 29 gün çalıştırabilirsiniz.

Halihazırda çalıştırdığınız 19 mevsimlik işçinin 5 ay 29 günden daha fazla çalıştırılması 5620 sayılı kanun uyarınca mümkün değildir. 5620 sayılı Kanunun Geçici 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrası uyarınca geçici iş işçi çalıştırılmayacağı, aynı maddenin 2 inci fıkrasında da mevsimlik ve kampanya işleri ile orman yangınlarıyla mücadele hizmetlerinde bir mali yılda 6 aydan az olmak üzere vize edilecek geçici iş pozisyonlarında işçi çalıştırılabileceği hüküm altına alındığından, bu işçiler mevsimlik işçi statüsündedir.

Cevaplayan: **Neşe BALCI**

İşçileri Bakanlığı Hukuk Müşaviri

SORU

Sayın Hocam,

Mülkiyeti Çevre ve Orman Bakanlığına ait Abant Büyük Otel, turizm İşletme belgesi olan bir şirkete 29 yıllığına kiraya verilmiştir. Anılan şirket Emlak vergisinden muaf olup olmadığı ve 2000 yılından buyana alınan emlak vergisi tahakkukunun kaldırılması için belediye meclisinden karar alınmasına gerek olup olmadığı hususlarında bilgi verilmesini rica ederiz.

Yılmaz AKÇADAĞ

Yazı İş.Md.V.

Mudurnu/BOLU

CEVAP

Sayın Akçadağ,

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanununun 3 üncü maddesinde emlak vergisinin mükellefi sayılmış ve birinci fıkrasında, bina vergisinin binanın maliki, varsa intifa hakkı sahibi, her ikisi de yoksa binaya malik gibi tasarruf edenler tarafından ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

Kanunun 4 üncü maddesi ise emlak vergisinden muafiyeti düzenlemiştir. Maddenin birinci fıkrasında "Aşağıda yazılı binalar, kiraya verilmemek (24.11.1994 tarihli ve 4046 sayılı Kanun kapsamında yapılan işletme hakkı devirleri hariç) şartıyla Bina Vergisinden daimi olarak muaftır.((a), (b), (s) ve (y) fıkraları için kiraya verilmeme şartı aranmaz.)" hükmü yer almaktadır.

Maddenin (a) fıkrasında ise "Katma bütçeli idarelere (Mazbut vakıflar dahil), il özel idarelerine, belediyelere, köy tüzel kişiliğine, kanunla kurulan üniversitelere ve Devlete ait binalar;" denilmektedir.

Bu itibarla; Devlete(Çevre ve Orman Bakanlığı) ait binaların Emlak vergisinden daimi olarak muaf olduğu ve bu binalar için kiraya verilmeme şartının aranmayacağı anlaşılmaktadır.

Anılan turizm işletmesine kiralanan Çevre ve

Orman Bakanlığına ait binanın da bu kapsam içinde kaldığı, bu nedenle Emlak vergisinden muaf olduğu,

Ayrıca, 2000 yılından bu yana sehven tahakkuku yapılan Emlak vergisine ilişkin işlemin kaldırılması için yasal gerekçeler ortaya konulmak suretiyle (Emlak Vergisi Kanununun 4 üncü maddesi) belediye meclisinden bir karar alınmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Cevaplayan: **Neşe BALCI**

İşçileri Bakanlığı Hukuk Müşaviri

SORU

Sayın Hocam,

5620 sayılı Yasanın uygulanması ile ilgili olarak,

1-Vizeli çalışıyor olmakla birlikte 2006 yılında çalışma süreleri 6 aydan az olan az geçici işçilerin nasıl çalıştırılacağı,

2-5620 sayılı Yasadan yararlanamayan geçici işçilere 2008 yılında ne kadar ücret verileceği;

3-2008 yılında geçici işçi istihdamının ve vize işlemlerinin nasıl yapılacağı;

4-Şartları 5620 sayılı Yasaya uymakla beraber sözleşmeli personel statüsüne geçmeyip geçici işçi olarak devam edeceklerin nasıl çalıştırılacakları ve maaşlarının nasıl belirleneceği;

5-2008 yılında alınacak sözleşmeli personel ile geçici işçilerin nasıl çalıştırılacağı ve bu kişilere verilecek ücretin hangi şekilde belirleneceği;

6-Belediyemiz bünyesinde çalışmakta iken 5620 sayılı Yasadan yararlanmayanların bir yılda kaç sefer çalıştırılacağı;

7-Belediyemiz bünyesinde çalışmakta iken 5620 sayılı Yasadan yararlanamayan bir işçinin bir mali yılda birden fazla geçici işçi pozisyonu ile çalıştırılıp çalıştırılmayacağı; konularında bilgi verilmesini rica ederiz.

Fahrettin AKTAŞ

Yazı İşleri Müdürü

Nusaybin/MARDİN

CEVAP

Sayın Aktaş,

1- 2006 yılında 6 aydan daha az çalışan geçici işçiler 2007 ve izleyen yıllarda, 2006 yılında çalıştığı süre kadar çalışmaya devam edecektir. Çalıştığı iş günü süresi 5 ay 29 günü aşamayacaktır.

2- Bu kişilere de belediye meclisince belirlenecek oranda ücret ödenebileceği, bu ücretin belirli bir sınırının bulunmadığı, ancak asgari ücretten daha düşük bir ücret belirlenmesinin mümkün olmadığı, **(ancak bir önceki yıldan daha az ücret verilmesinin de yerinde olmayacağı, bu itibarla kamuda çalışan işçilere verilen ücret artışları kadar bir ücret artışının yapılmasının uygun olacağı)** değerlendirilmektedir.

3- Belediyelerde çalıştırılacak mevsimlik veya kampanya işçilerin sayısı, Belediyelere norm kadro yönetmeliği ile verilen memur sayısının % 20'sini geçmemek üzere belediye meclisince belirlenerek vize edilir.

4- Şartları tuttuğu halde, geçici işçi olarak devam etmek isteyenlerin mevcut maaşlarında bir artış olmayacağı, maaşlarının her yıl ocak ve temmuz dönemlerinde işverence tespit edileceği, ancak, sendikali ise toplu iş sözleşmesinden doğacak ücret artışlarının aldıkları ücrete ayrıca yansıtılacağı,

Şartları tuttuğu halde sözleşmeli personel statüsüne geçmeyen geçici işçilerin 2006 yılında çalıştığı süre dikkate alınarak bundan sonraki yıllarda da aynı süre ile çalıştırılmaya devam edebileceği değerlendirilmektedir.

5- 5393 sayılı Kanunun 49 uncu maddesinde sayılan kadrolar için sözleşmeli personel çalıştırılabileceği, sözleşmeli personel hangi unvan ve derecede çalıştırılacaksa, ücretin, bu unvan ve derecenin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre tespit edilecek her türlü ödemeler toplamının net tutarının yüzde 25 fazlasını geçmemek üzere belediye meclisince kararlaştırılacağı; Maliye Bakanlığınca Ocak ve Temmuz aylarında olmak üzere iki kez Sözleşmeli personele verilecek ücretlerin belirlendiği, bu ücret tablosunun uygulamada kurumlara kolaylık sağladığı,

2008 yılında çalışacak geçici işçilere Belediye meclisince belirlenecek oranda ücret ödenebileceği, bu ücretin belirli bir sınırının bulunmadığı, ancak asgari ücretten daha düşük bir ücret belirlenmesinin mümkün olmadığı düşünülmektedir.

6-Bu işçiler 2006 yılında çalıştıkları süre kadar 2008 ve devam eden yıllarda çalıştırılacaklardır. Bu süre, 5 ay 29 gün aşamayacaktır. Bu süre aşılmamak şartıyla, aynı kişinin bir yılda birkaç kez çalıştırılmasında bir mahzur olmadığı değerlendirilmektedir.

7-Anılan Yasadan yararlanamayan işçilerin 2006 yılında çalıştıkları süre kadar 2008 yılında da çalıştırılabileceği, bir işçinin birden fazla geçici işçi pozisyonunda çalıştırılmayacağı;

5393 sayılı Yasanın 49 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında "Belediye ve bağlı kuruluşlarında, norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, planlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plancısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personel yıllık sözleşme ile çalıştırılabilir....." denilmektedir. Bu sayılanlar dışında bir kadroda sözleşmeli personel çalıştırılması mümkün görülmemektedir. İlgili kişinin durumu, bu kadrolardan herhangi birine uymuyorsa sözleşmeli

personel olarak çalıştırılmayacağı değerlendirilmektedir.

Cevaplayan: **Neşe BALCI**

İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşaviri

SORU

Sayın Hocam,

Bizler 10 geçici personel olup, 7 kişimiz 2005-2006 yıllarında vizeye uygun 6 ayı doldurarak çalışmış bulunmaktayız. Kadromuzda bu şartlara göre onaylanıp İŞKUR tescili yapılmıştır. Ancak belediye başkanı maddi durumumuz yetersiz diyerek kadromuzu vermiyor bu konuda nasıl bir yol izlemeliyiz?

İbrahim ÜNAL

CEVAP

Sayın Ünal,

Belediyenizdeki 10 geçici personelden 7'sinin 2005 ve 2006 yıllarında vizeye uygun olarak 6 aydan fazla süreyle geçici işçi olarak çalışmış olduğunu, kadro tekliflerinizin Bakanlık'tan da onaylanarak geldiği, İŞKUR'a tescilinin yapıldığı, ancak Belediye Başkanınızın Belediyenin maddi durumunun yetersiz olduğundan bahisle, kadrolarınıza atamadığını konu alan yazınız incelenmiştir.

Bilindiği üzere, Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki 5620 sayılı Kanun, 11.04.2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu Yasa, aralarında belediyeler ile bunların müessesesi ve işletmeleri ve belediyelerin bağlı kuruluşlarının da yer aldığı kamu kuruluşlarında **2006 yılı içerisinde usulüne uygun olarak vizesi yapılmış geçici iş pozisyonlarında toplam 6 ay ve daha fazla süreyle çalışmış olan geçici işçilerin sürekli işçi kadrolarına veya sözleşmeli personel statüsüne geçirilmesi** hükme bağlanmıştır.

Yazınızdan 2006 yılı içerisinde usulüne uygun olarak vizesi yapılmış geçici iş pozisyonlarında toplam 6 ay ve daha fazla süreyle çalışmış olduğunuz anlaşıldığından, sürekli işçi kadrosuna geçirilmeniz 5620 sayılı Kanun gereğidir. Bu nedenle, kadroya geçirilmemeniz söz konusu olamaz.

Kanaatimizce Başkanınız belediyenizin içinde bulunduğu mali sıkıntıdan böyle düşünmüş olabilir. Ancak, Başkanınıza yasa gereği kadrolara atanmanız gerektiğini izah ettiğinizde, anlayış gösterecektir. Aksi takdirde, kanuna muhalefet edilmiş olur ki, sizin için yargı hakkı doğacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Cevaplayan: **Mustafa DÖNMEZ**

İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn. Md.lüğü Şube Md.

ÇEŞİTLİ MEVZUATI

SORU

Sayın Hocam,

Beldemizdeki tarım arazilerinin sulanması için Belediyemizce 2 adet havuz yapılmış ve 2 adet derin kuyu pompası açılmıştır. Buralarda toplanan suyun üreticilere kullanılması ise Çiftçi Malları Koruma Başkanlığı tarafından yürütülmekte, sağlanan gelirle korucu vs. maaşları ödenmektedir.

Belediyemize S.S. Küçükkuşla Tarımsal Kalkınma Kooperatifi tarafından verilen dilekçede, söz konusu suların adı geçen kooperatife devredilmesi talep edilmektedir.

Tarımsal amaçlı arazi sulanmasında kullanılan mevcut suların Koruma Başkanlığından alınıp, adı geçen kooperatife verilmesi mümkün müdür? Bu yetki belediye meclisinde midir?

İlknur SERT

K.Kuşla Belediyesi

Yazı İşleri Müdürü

CEVAP

Sayın Sert,

4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca çiftçi malları koruma meclislerine, sanayi ve ziraat odaları bulunan yerlerde bunların da iştirakiyle toplanan belediye meclisi tarafından 4 yıl süreyle üye seçilmektedir.

Bu Kanunla belediye meclislerine başka bir görev verilmemiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 14 üncü maddesi su ve kanalizasyon hizmetlerinin yürütülmesi belediyeye vermiş, 15 inci maddesinin (e) bendi de, "Müktesep haklar saklı kalmak üzere; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işletirmek; kaynak sularını işletmek veya işlettmek.", yetki ve imtiyazını belediyeye tanımıştır.

Kanunun 18 inci maddesinin (f) bendi, kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifelerini belirlemek yetkisini belediye meclisine vermiştir.

Belediye Gelirlerine dair 59 uncu maddenin (e) bendinde de, belediye meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler yer almıştır.

1163 sayılı Kooperatifler Kanununa göre, koopera-tifler, (amacı ne olursa olsun, tarımsal veya kalkınma amaçlı) tüzel kişiliği haiz olmak üzere ortaklarının belirli ekonomik menfaatlerini ve özellikle meslek veya geçimlerine ait ihtiyaçlarını işgücü ve parasal katkılarıyla karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle sağlayıp korumak amacıyla gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulan değişir ortaklı ve değişir sermayeli ortaklıklardır. Kuruluş şartları, sermayeleri, hangi merciden izin alınacağı vb. hususlar yine bu Kanunda düzenlenmiştir.

Bu Kanunun 19 uncu maddesi, tarımsal amaçlı kooperatiflerin yatırım faaliyetlerinin, ilgili bakanlıkça (Tarım ve Köy İşleri) düzenlenen yönetmelik esasları dahilinde, bütçeden ayrılacak ödenekler yoluyla verilecek düşük faizli kredilerle desteklenmesini hüküm altına almıştır.

Yukarıdaki mevzuat hükümleri çerçevesinde, belediyece tarımsal arazilerin sulanması amacıyla yapılan havuz ve derin kuyu pompaları vasıtasıyla elde edilen suların (kanunlarda, vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmadığından), belediye meclisi tarafından belirlenecek ücret mukabilinde kullanıcılara satılması gerekmektedir.

Çiftçi Mallarının Koruma Başkanlığının ise, koruduğu yerlerle ilgili ücretlerin 4081 sayılı Kanunun 16 ve 17 nci maddesinde gösterilen gelirlerden teşkil edilecek koruma sandığından karşılanması gerektiği değerlendirilmektedir.

Sorunuzdan, sözü edilen havuz ve pompaların Çiftçi Malları Koruma Başkanlığına ne şekilde kullanıldığı anlaşılmamaktadır. Ancak, belediyece temin edilen kullanma suları belediye tarafından işletilmeyip, üçüncü kişilere işlettirilecekse, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu çerçevesinde ihale edilmesi gündeme gelmektedir. Bu ihaleye, Çiftçi Malları Koruma Başkanlığı ile tarımsal kalkınma kooperatifleri de katılabilecektir.

Cevaplayan: **Hafize ZÜLÜFLÜ**

İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn. Md.lüğü Şube Md.

PRATİK BİLGİLER

Hazırlayan: Mustafa DÖNMEZ -İçişleri Bakanlığı Mah. İd. Gn. Md. Şb. Md.

MEMUR AYLIK KATSAYILARI VE SOSYAL YARDIMLAR (1.1.2008 - 30.6.2008)	
Aylık Katsayılar	
Aylık (Maaş) Katsayı	0,049486
Kıdem Aylığı Göstergesi (20 x Kıdem Yılı x Aylık Katsayı)	20
Taban Aylığı Katsayısı	0,65283
Yan Ödeme Katsayısı	0,01569
Özel Hizmet Tazminat Tavanı (8.000 + 1.500) x 0,049486	470,12
Sosyal Yardımlar	
Aile Yardımı (1500 x Aylık Katsayı).	74,23
Çocuk Yardımı (250 Puan x Aylık Katsayı)	12,37
Çocuk Yardımı (0-6 yaş) : (500 Puan x Aylık Katsayı)	24,74
Doğum Yardımı (2500 Aylık x Katsayı)	123,72
Ölüm Yardımı	
Eş ve Çocuğun Ölümü : (8.000 + 1.500) x Aylık Katsayı)	470,12
Memurun Ölümü : (8.000 + 1.500) x Aylık Katsayı x 2)	940,23

YÜRTİÇİ HARCIRAHLARI (1.1.2008 - 31.12.2008)	
Memur ve Hizmetlilerden;	
Ek göstergesi 8000 ve daha yukarı olanlar.	29,50
Ek göstergesi 5800 (dahil) - 8000 (hariç) olanlar.	26,50
Ek göstergesi 3000 (dahil) - 5800 (hariç) olanlar	24,00
Kadro derecesi 1 - 4 olanlar	21,50
Kadro derecesi 5 - 15 olanlar	20,50

FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİ (01.01.2008 - 31.12.2008)		
	Konusu	Tutarı
Fazla Çalışma Saat Ücreti 657 s.K md 178	Genel	0,90
	Büyükşehir ve İl Belediye Başkanı ile birlikte çalışanlar (Ayda 90 saati geçemez)	1,10
	Nüfusu 250 bin ve daha yukarı olan belediyeler (Byş. Belediye sınırları içindeki ilçe belediyeleri dahil) gelirden fiilen çalışanlara (yılda 300 saati geçemez)	2,15
Fazla Çalışma Saat Ücreti 657 s.K md 178	Nüfusu 10 bine kadar olan belediyelerde	141,00
	Nüfusu 10.001-50.000 arasında olan belediyelerde	151,50
	Nüfusu 50.001-100.000 arasında olan belediyelerde	167,00
	Nüfusu 100.001-250.000 arasında olan belediyelerde	188,00
	250.001-1.000.000 arasında olan belediyelerde	224,50
	1.000.000'dan fazla olan belediyelerde	261,00
	Ankara, İstanbul ve İzmir büyükşehir belediyeleri dışındaki büyükşehir itfaiye personeli için	261,00
	Ankara, İstanbul ve İzmir büyükşehir sınırları içerisindekilere için	350,00

YILLIK İZİNLER (Memurlar İçin)	
1 Yılda 10 yıla kadar olanlar (10 yıl dahil)	20 Gün
10 Yılda fazla olanlar	30 Gün
Doğum izni	3 Gün
Evlilik ve ölüm hallerinde izin	5 Gün
Mazeret izni	10 Gün

ÜCRETLİ YILLIK İZİNLER

(İşçiler İçin)

1 Yılda 5 yıla kadar olanlar (5 yıl dahil)	14 iş günü
5 Yılda fazla 15 yıldan az olanlar	20 iş günü
15 Yıl (dahil) ve daha fazla olanlar	26 iş günü
18 ve daha küçük yaştaki işçiler ile 50 ve daha yukarı yaştakiler	en az 20 iş günü

SAKATLIK İNDİRİM TUTARLARI

(2008 yılı için)

1. Derece Sakatlar (çalışma gücünün en az % 80'ini kaybetmiş olanlar)	600,00
2. Derece Sakatlar (çalışma gücünün en az % 60'ını kaybetmiş olanlar)	300,00
3. Derece Sakatlar (çalışma gücünün en az % 40'ını kaybetmiş olanlar)	150,00

İŞÇİ ÖDEMELERİ

(1.1.2008 - 30.6.2008)

Yıllık Kıdem Tazminatı Tavanı		2,080,83
Asgari Ücret	Brüt	Net
16 Yaşından küçükler için	515,40	435,92
16 Yaşından büyükler için	608,40	369,29
SSK Primi Tavan Ücreti		3.954,60
Sözleşmeli Personel Ücret Tavanı		2.598,00

ÖZÜRLÜ VE ESKİ HÜKÜMLÜ İSTİHDAM ETME ZORUNLULUĞU**50 ve Daha Fazla İşçi Çalıştırılan İşyerlerinde Çalıştırılması Zorunlu Olan;**

- Özürlü işçi çalıştırma oranı (4857 sayılı İş Kanunu, Geçici md.5)	% 4
- Eski hükümlü çalıştırma oranı (4857 sayılı İş Kanunu, Geçici md. 5)	% 2
- Terör mağduru çalıştırma oranı (3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, Ek md. 1)	% 0,7

HİZMET SÖZLEŞMESİNİN FESHİNDE BİLDİRİM SÜRELERİ VE İHBAR TAZMİNATI TUTARLARI

Hizmet Süresi	Bildirim Süresi	İhbar Tazminat Tutarı
İş 6 aydan az sürmüş işçi için	2 Hafta	2 Haftalık Ücret
İş 6 aydan 1.5 yıla kadar sürmüş işçi için	4 Hafta	4 Haftalık Ücret
İş 1.5 yıldan 3 yıla kadar sürmüş işçi için	6 Hafta	6 Haftalık Ücret
İş 3 yıldan fazla sürmüş olan işçi için	8 Hafta	8 Haftalık Ücret

İŞSİZLİK SİGORTASI PRİM ORANLARI

(1.1.2002'den itibaren)

İşçi Payı	% 1
İşveren Payı	% 2
Devlet Katkı Payı	% 1

TAHSİLDARLARIN ÜZERLERİNDE BULUNDURABİLECEKLERİ PARALİMİTİ

(2008 yılı içinde)

Nüfusu 10 Bine Kadar Olan Belediyelerde	1.500
Nüfusu 10 Binden Fazla Olan Belediyelerde	3.000

(Not: Bu miktarları geçen durumlarda 15 günlük süre beklenmeden vezneye veya bankaya yatırılması zorunludur.)

GELİR VERGİSİ ORANLARI (1.1.2008 - 31.12.2008)

Gelir Vergisi Kanunu md. 103 (20.12.2006 - 26382 s. R.G.)

7800 YTL'ye kadar	% 15
19.800 YTL'nin, 7800 YTL'si için, 1.170 YTL fazlası için	% 20
44.700 YTL'nin 19.800 YTL'si için, 3.570 YTL fazlası için	% 27
44.700 YTL'den fazlasının 44.700 YTL'si için, 10.293 YTL, fazlası için	% 35

DAMGA VERGİSİ ORANLARI VE MAKTU TUTARLAR

(2008 Yılı)

İhale kararları (Karar pulu)	Binde 4,5
Ücretlerde	Binde 6
Sözleşmeler (belli parayı ihtiva edenler)	Binde 7,5
Kira Sözleşmeleri	Binde 1,5
Avans (mutemetlere verilenler hariç)	Binde 7,5
SSK'ya verilen sigorta prim bildireleri	Binde 10,50
Bilançolar	Binde 16,40
Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi	Binde 21,20
Kurumlar Vergisi Beyannamesi	Binde 28,30
Muhtasar beyannamesi	Binde 14,10
Diğer beyannameler	Binde 14,10
Belediyelere verilen beyannameler	Binde 10,50

YENİDEN DEĞERLEME ORANLARI

Yıllar	Oran (%)
2007 (V.Ü.K. Genel Tebliği No: 333)	%7,2
2006 (V.Ü.K. Genel Tebliği No: 353)	%7,8
2005 (V.Ü.K. Genel Tebliği No: 341)	%9,8
2004 (V.Ü.K. Genel Tebliği No: 325)	%11,2
2003 (V.Ü.K. Genel Tebliği No: 310)	%28,5
2002 (V.Ü.K. Genel Tebliği No: 301)	%59,0
2001 (V.Ü.K. Genel Tebliği No: 288)	%53,2
2000 (V.Ü.K. Genel Tebliği No: 279)	% 56,0

VERGİ USULSÜZLÜK CEZALARI (213 s. Kanun)

(01.01.2008 - 31.12.2008)

Mükellef Grupları	1. Derece Usulsüzlük	2. Derece Usulsüzlük
1. Sermaye Şirketleri	80,00	46,00
2. Sermaye Şirketleri Dışında Kalan: 1 inci Sınıf Tüccar ve Serbest Meslek Erbabı	50,00	25,00
3. 2 nci Sınıf Tüccarlar	25,00	13,00
4. Yukarıdakiler Dışında Kalıp Beyanname Usulüyle Gelir Vergisine Tabi Olanlar	13,00	6,80
5. Götürü Usulde Gelir Vergisine Tabi Olanlar	6,80	3,20
6. Gelir Vergisinden Muaf Esnaf	3,20	1,80

ÇEVRE TEMİZLİK VERGİSİ

2008 yılı için iş yerleri ve diğer şekilde kullanılan binalara ait vergi, aşağıdaki tarifeye göre alınır:

Bina Grupları	1. Derece	2. Derece	3. Derece	4. Derece	5. Derece
1. Grup	1.700	1.390	1.060	850	700
2. Grup	1.070	840	630	500	420
3. Grup	700	560	420	350	270
4. Grup	350	270	210	170	139
5. Grup	210	170	117	107	85
6. Grup	107	85	60	49	36
7. Grup	36	30	21	18	15

4734 SAYILI KAMU İHALE KANUNU PARASAL LİMİTLERİ
(2007/1 s. K.İ.Tebliği, RG : 25.1.2007 - 26414)

(1.2.2007 - 31.01.2008 döneminde geçerlidir)

Eşik Değer	Mal ve hizmet alımları Md. 8/b	934.763
	Yapım işleri Md. 8/c	20.564.840
Açık İhale Kamu İhale Bülteni İlan Limiti (İhalede en az 40 gün önce)	Mal ve hizmet alımları Md. 13/a-1	934.763
	Yapım işleri Md. 13/a-1	20.564.840
Belli İstek. İha.Kamu İhale Bülteni İlan Limiti (Son başvuru tarihinden en az 14 gün önce)	Mal ve hizmet alımları Md. 13/a-2	934.763
	Yapım işleri Md. 13/a-2	20.564.840
Pazarlık usu. Res. Gaz. İlan Limiti (İhalede en az 25 gün önce)	Mal ve hizmet alımları Md 13/a-3	934.763
	Yapım işleri Md. 13/a-3	20.564.840
Yerel Gazete İlan Limiti (İhal. en az 7 gün önce en az 2 gazetede)	Mal ve hizmet alımları Md. 13/b-1	61.192
	Yapım işleri Md. 13/b-1	122.386
Kamu İhale Bülteni İlan Limiti İhalede en az 14 gün önce yapılır (milyon)	Mal ve hizmet alımları Md. 13/b-2	61.192-122.386
	Yapım işleri Md. 13/b-2	122.386 - 1.019.908
Kamu İhale Bülteni İlan Limiti (İhalede en az 21 gün önce)	Mal ve hizmet alımları Md. 13/b-3	122.386 - 1.019.908
	Yapım işleri Md. 13/b-3	1.019.908 - 20.564.840
İhale Sonucunun Kamu İhale Büteneinde İlan Edilmesi	Mal ve hizmet alımları Md. 47	2.039.822
	Yapım işleri Md. 47	4.079.646
Doğrudan Temin Usulü ile Alımlar	Büyükşehirlerde Md. 22/d	30.595
	Diğerlerinde Md. 22/d	10.195
Pazarlık Usulü ile Alımlar	Madde 21/f	101.986
Şikayette Bulunmada Yatacak Tutar	Madde 53/j-2	301
İhalelerden Kamu İhale Kurumu Payı	Madde 53/j-1(sözleşmenin %005'i)	203.978
İstisna Sınırı	Madde 3/g	4.691.592
Mimar - Mühendislerin Yapım İhalelerine Katılmada Yeterlik Şartı Yıllık Limiti	Madde 62/h	122.387

KABAHAHLER KANUNU'NA GÖRE VERİLECEK PARA CEZALARI

(1.1.2008 - 31.12.2008)

Cezanın Türü	Yasal Dayanağı	Tutarı (YTL)	
		En Az (*)	En Çok (*)
Emre aykırı davranış (Belediye Zabıtası)	5326 s. K. md.32	125,00	125,00
Dilencilik (Belediye Zabıtası)	5326 s. K. md.33	62,00	62,00
Gürültü (Belediye Zabıtası)	5326 s. K. md.36/1	62,00	62,00
	5326 s. K. md.36/2 (Tic. işl. sah.)	1.268,00	6.344,00
Rahatsız etme (Belediye Zabıtası)	5326 s. K. md.37	62,00	62,00
İşgal (Belediye Zabıtası)	5326 s. K. md.38/1	62,00	62,00
	5326 s. K. md.38/2	125,00	633,00
Çevreyi Kirlletme (Belediye Zabıtası)	5326 s. K. md.41/1	23,00	23,00
	5326 s. K. md.41/2	633,00	6.344,00
	5326 s. K. md.41/3	62,00	62,00
	5326 s. K. md.41/4	125,00	3.805,00
	5326 s. K. md.41/4 (Tüz. kişi için)	125,00	6.344,00
	5326 s. K. md.41/5	62,00	62,00
	5326 s. K. md.41/6	316,00	316,00
Afiş Asma (Belediye Zabıtası)	5326 s. K. md.42	125,00	3.805,00

(*) 5326 s.K. 17/7.md. uyarınca; idari para cezasının hesabında bir Türk Lirasının küsuru dikkate alınmaz.

BELEDİYE PARA CEZALARI			
(1.1.2008 - 31.12.2008)			
Ceza Türü ve Ceza Mercii	Yasal Dayanağı	Tutarı (YTL)	
		En Az (*)	En Çok(*)
Belediye cezaları (Belediye Encümeni)	1608 s. K. md.1	4,00	4,00
Toptancı Hal Kanunu'na göre ceza (Belediye Başkanı)	80 s. K. md. 4/6	109,00	109,00
Toptancı Hal Kanununa göre ceza (Belediye Encümeni)	80 s. K. md. 4/1	183,00	1.839,00
Ruhsat alınmadan veya ruhsat veya eklerine veya imar mevzuatına aykırı yapılan yapıların yapı sahibine ve müteahhidine (Belediye Encümeni)	3194 s. K. md. 42/1	906,00	45.360,00
Kaçak inşaat (Fenni mesule)	3194 s. K. md. 42/1	181,00	9.072,00
İmar Kanunu'nun 28, 33, 34, 39, 40 ıncı md.lerine uymayanlara (Mal sahibi, fenni mesul, müteahhide)	3194 s. K. md. 42/2	906,00	18.142,00
Öğretici ve Teknik Filmler Hk.Kanuna göre ceza (Belediye Encümeni)	3122 s. K. md. 4	1,00	4,00
Yazılı ve Basılı Kağıtların Kese Kağıdı Olarak Kullanılması (Belediye Encümeni)	3517 s. K. md. 1 ve 2	1,00	1,00
Kıyı Kanunu cezaları (Belediye Başkanı)	3621 s. K. md.15/a-1	277,00	277,00
	3621 s. K. md.15/a-2	577,00	577,00
	3621 s. K. md.15/a-3	2.790,00	2.790,00
	3621 s. K. md.15/b ve 3194 s.K. md.42/1	1.812,00	90.720,00
	3621 s. K. md.15/b ve 3194 s.K. md.42/2	1.812,00	36.284,00
Yaş Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi ve Toptancı Halleri Hk. KHK'ya göre ceza (Belediye Encümeni)	552 s. KHK md.5/1, 2, 3; md. 7/2	3.679,00	3.432,00
	552 s. KHK md. 6/2,3; md.10/1,2	1.103,00	1.103,00
	552 s.KHK md.8/2; md.10/3; md.26/1	1.470,00	1.470,00
	552 s. KHK md.26/1d	7.358,00	7.358,00
Sular Kanunu'na göre ceza (Belediye Encümeni)	831 s. K. ekl. 2659 s. K. md.7	4,00	4,00
Hafta Tatili Hakkında Kanun'a göre ceza (Belediye Başkanı veya Encümen)	394 s. K. md.10	109,00	109,00
Öğle Dinlenmesi Hakkında K. göre ceza (Belediye Encümeni veya Başkan)	6301 s. K. md.7	109,00	109,00
Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine uygulanacak ceza (Belediye Encümeni)	2559 s.K. md.6	633,00	1.263,00

5326 s.K. 17/7.md. uyarınca; idarî para cezasının hesabında bir Türk Lirasının küsuru dikkate alınmaz.

2886 Sayılı DEVLET İHALE KANUNU MİKTAR VE LİMİTLERİ

Madde 17/2 : Günlük Gazetede ilan sınırı		330.000
Madde 17/3 : Resmi Gazetede ilan sınırı		970.000
Madde 45 : Açık Teklif Sınırı		970.000
Madde 51/a : Pazarlık Sınırı	İllerde, kuruluş merkezlerinde, büyükşehir belediyesi sınırları içindeki ilçelerde ve nüfusu 50 bini geçen ilçelerde	30.000
	Diğer ilçelerde	15.000
Madde 76 : Komisyon Yetkisi	İstanbul, Ankara ve İzmir büyükşehir il merkezleri	205.000
	Diğer büyükşehir belediyesi olan il merkezleri	105.000
	Diğer il merkezleri büyükşehir belediyesi sınırları içindeki ilçeler ve nüfusu 50 bini geçen ilçelerde	70.500
	Diğer ilçeler	57.500

BELEDİYE BAŞKAN ÖDENEKLERİ
(1.1.2008 - 30.06.2008)

Nüfusuna Göre Belediyeler	Gösterge	Azami Tutarı
Nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelerde	70.000	3.464,02
Nüfusu 10.001-50.000 arasında olanlar	80.000	3.958,88
Nüfusu 50.001-100.000 arasında olanlar	100.000	4.948,60
Nüfusu 100.001-250.000 arasında olanlar	115.000	5.690,89
Nüfusu 250.001-500.000 arasında olanlar	135.000	6.680,61
Nüfusu 500.001-1.000.000 arasında olanlar	155.000	7.670,33
Nüfusu 1.000.001-2.000.000 arasında olanlar	190.000	9.402,34
Nüfusu 2.000.001'den fazla olanlar	230.000	11.381,78

BELEDİYE MECLİS ÜYESİ HUZUR HAKLARI
(1.1.2008 - 30.06.2008)

Nüfusuna Göre Belediyeler	Azami Tutarı
Nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelerde	38,49
Nüfusu 10.001-50.000 arasında olanlar	43,99
Nüfusu 50.001-100.000 arasında olanlar	54,98
Nüfusu 100.001-250.000 arasında olanlar	63,23
Nüfusu 250.001-500.000 arasında olanlar	74,23
Nüfusu 500.001-1.000.000 arasında olanlar	85,23
Nüfusu 1.000.001-2.000.000 arasında olanlar	104,47
Nüfusu 2.000.001'den fazla olanlar	126,46

BELEDİYE ENCÜMEN ÜYESİ HUZUR HAKLARI
(1.1.2008 - 30.06.2008)

Nüfusuna Göre Belediyeler	Gösterge	Azami Tutarı
Nüfusu 10.000'e kadar olan belediyelerde	3500	173,20
Nüfusu 10.001-50.000 arasında olanlar	4500	222,69
Nüfusu 50.001-200.000 arasında olanlar	6000	296,22
Nüfusu 200.001'den fazla olanlar	7500	371,15
Büyükşehir belediyelerinde	12000	593,83

(*) Belediye encümeninin memur üyelerine bu tutarların yarısı ödenir.

RESMÎ GAZETE

OCAK

BAKANLAR KURULU KARARI

BAKANLAR KURULU KARARI: Bazı Mahalli İdari Birliklerinin Kurulmasına İzin Verilmesi Hakkında Karar

İçerik: Ekli listede adları yazılı mahalli idari birliklerinin kurulmasına izin verilmesi; İçişleri Bakanlığının 13/12/2007 tarihli ve 62257 sayılı yazısı üzerine, 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun 4 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 24/12/2007 tarihinde kararlaştırılmıştır. **Karar Sayısı:** 2007/13030
3 Ocak 2008 tarih ve 26745 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

24/12/2007 TARİHLİ VE 2007/13030 SAYILI KARARNAMENİN EKİ LİSTE			
SIRA NO	İLİ	MERKEZİ	BİRLİĞİN ADI
1	AFYONKARAHİSAR	Afyon İli Başmakçı İlçesi	Acıgöl Kapalı Havzası (Afyonkarahisar) Kanalizasyon Projesi ve Atıksu Arıtma Tesisi Yapma ve İşletme Birliği
2	ANTALYA	Antalya İli Gazipaşa İlçesi	Antalya Gazipaşa Turizm Merkezi Turizm Altyapı Hizmet Birliği (GAZ-ITAB)
3	ANTALYA	Antalya İli Kaş İlçesi	Antalya Kaş Kalkan Kıyı Bandı Turizm Altyapı Hizmet Birliği
4	EDİRNE	Edirne İl Merkezi	Edirne Turizm Merkezi Turizm Altyapı Hizmet Birliği (ETAB)
5	KOCAELİ	Kocaeli İli Gölcük İlçesi	Kocaeli Gölcük Yazlık Termal Turizm Merkezi
6	KOCAELİ	Kocaeli İl Merkezi	Kocaeli-Kartepe (Keltepe) Turizm Merkezi Birliği
7	KOCAELİ	Kocaeli İli Kandıra İlçesi	Kocaeli-Sakarya Kıyı Bandı Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi Birliği
8	MANİSA	Manisa İli Soma İlçesi	Manisa İl Özel İdaresi, Soma, Kırkağaç İlçe ve Belde Belediyeleri Çevre Hizmetleri Birliği (SOMKIRÇEB)
9	MERSİN	Mersin İli Tarsus İlçesi	Kaklıktaş Belen İçmesuyu Birliği
10	MERSİN	Mersin İli Tarsus İlçesi Nemiroğlu Köyü	Ova Köyleri İçme Su Birliği
11	MUĞLA	Muğla İli Dalaman İlçesi	Dalaman Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi Altyapı Hizmet Birliği (DALTAB)
12	MUĞLA	Muğla İli Marmaris İlçesi	Marmaris ve Çevresi Turizm Alanı Altyapı Hizmet Birliği (MARTAB)

BAKANLAR KURULU KARARI: Kamu Personelinin Maaşlarının Hesabına Esas Tutulan Katsayıların Yeniden Tespiti ve İlgili Mevzuatı Uyarınca İstihdam Edilen Sözleşmeli Personelin Ücretlerinin Artırılması, Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlar İle Bazı Kararlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar

İçerik: Ekli "Kamu Personelinin Maaşlarının Hesabına Esas Tutulan Katsayıların Yeniden Tespiti ve İlgili

Mevzuatı Uyarınca İstihdam Edilen Sözleşmeli Personelin Ücretlerinin Artırılması, Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlar İle Bazı Kararlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Karar"ın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığının 3/1/2008 tarihli ve 80 sayılı yazısı üzerine, 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 21 inci maddesi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası ve 152 nci maddesi, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 3 üncü maddesi ile muhtelif statülerde sözleşmeli personel istihdamına imkân sağlayan mevzuat hükümlerine göre, Bakanlar Kurulu'nca 3/1/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır. **Karar Sayısı:** 2008/13055
5 Ocak 2008 tarih ve 26747 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK

YÖNETMELİK: Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
İçerik: Ekli "Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in yürürlüğe konulması; Devlet Bakanlığının 16/11/2007 tarihli ve 17459 sayılı yazısı üzerine, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 217 sayılı Devlet Personel Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre, Bakanlar Kurulu'nca 30/11/2007 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Karar Sayısı: 2007/12991

9 Ocak 2008 tarih ve 26751 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

YÖNETMELİK: İÇİŞLERİ BAKANLIĞINDAN: Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
İçerik: 22/2/2007 tarihli ve 26442 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konulan Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmeliğin bazı maddelerinin bazı fıkraları değiştirilmiştir.

12 Ocak 2008 tarih ve 26754 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

TEBLİĞ

TEBLİĞ: MALİYE BAKANLIĞINDAN: Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği Genel Tebliği (Sayı: 1), 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Uygulama Tebliği
10 Ocak 2008 tarih ve 26752 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

GENELGELER - TEBLİĞLER

T.C.

BAŞBAKANLIK

Kamu Görevlileri Etik Kurulu

Sayı : B.02.0.PPG.0.12-921-14854

3 ARALIK 2007

Konu:

İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA

Bilindiği üzere. Mevzuatımızda kamu görevlilerinin doğrudan doğruya veya aracı eliyle hediye istemeleri veya almaları, görevleri sırasında olmasa dahi menfaat sağlama amacı ile hediye kabul etmeleri yasaklanmış bulunmaktadır.

25.5.2004 tarih ve 5176 sayılı Kanuna istinaden çıkarılan Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in 15. maddesinde "Kamu görevlisinin tarafsızlığını, performansını, kararını veya görevini yapmasını etkileyen veya etkileme ihtimali bulunan, ekonomik değeri olan ya da olmayan, doğrudan ya da dolaylı olarak kabul edilen her türlü eşya ve menfaat hediye olarak tanımlanarak, kamu görevlilerinin hediye almaması, kamu görevlisine hediye verilmemesi ve görev sebebiyle çıkar sağlanmaması temel ilke olarak kabul edilmiş ve kamu görevlilerinin yürüttükleri görevle ilgili bir iş, hizmet veya menfaat ilişkisi olan gerçek veya tüzel kişilerden kendileri, yakınları veya üçüncü kişi veya kuruluşlar için doğrudan doğruya veya aracı eliyle herhangi bir hediye alamayacakları ve menfaat sağlayamayacakları" belirtilmiştir.

Ancak, ilgili mevzuatındaki bu yasaklara rağmen kamu görevlilerine bazı özel kişi ve firmalar ile denetimi altında bulunan kuruluşlarca özellikle yılbaşı, bayram ve diğer özel günler bahane edilerek çeşitli hediyeler verildiği görülmektedir.

Kamu görevlilerine verilen veya kamu görevlilerince alınan bu tür hediyeler, kamuoyu nezdinde etik tartışmalara yol açmakta, kamuda yozlaşmaya, kamu görevlilerinin eleştirilmesine, yolsuzlukla ilgili algılamaların artmasına, kamu yönetimi ve yöneticilerine duyulan itibar ve güvenin sarsılmasına neden olmaktadır.

Bu çerçevede, kamu görevlilerinin hediye ile ilgili bu kurallara titizlikle uymaları, özel şahıs veya şirketlerce çeşitli vesilelerle sunulan bu hediyeleri iade etmeleri ve bu hususta yöneticiler tarafından personele gereken uyarıların yapılması önem taşımaktadır. Ayrıca, hediye alınması halinde ilgililer hakkında, etik açıdan (genel müdür ve üstü düzeydeki kamu görevlileri için Kurulumuzca-diğer görevliler için yetkili disiplin kurullarınca) 5176 sayılı Kanun ve mezkur Yönetmelik gereğince gereken incelemenin yapılması öngörülmektedir.

Bu itibarla, konuyla ilgili olarak her unvandaki personele gerekli bilgilendirmenin yapılması hususunda bilgilerini ve gereğini arz/rica ederim.

Prof. Dr. Bilal ERYILMAZ

Başkan

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B050MAH074000I/917-45062

11/01/2008

Konu: İhale Yasakları

2008/4

.....VALİLİĞİNE

İl Mahalli İdareler Müdürlüğü

2886 sayılı Devlet İhale Kanunu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu hükümlerine göre, mahalli idarelerin ihale işlemlerindeki fiil ve davranışlardan ötürü gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanacak ihaleden yasaklama kararları Bakanlığımız tarafından verilmektedir.

Resmi Gazete'de yayımlanan ihaleden yasaklama ilanları ve mahkemelerden Bakanlığımıza intikal eden yazılardan, ihaleden yasaklama kararları konusunda yanlış işlemler yapıldığı ve encümen ya da birim başkanlığı kararıyla ihaleden yasaklama işlemi tesis edilerek yayımlanmak üzere Resmi Gazeteye gönderildiği tespit edilmiştir.

Ayrıca ilgili idarelerce, yasaklamayı gerektiren fiil veya davranışa ilişkin gerekli belgelerin Bakanlığımıza zamanında gönderilmemesinden dolayı yasaklamalar süresi içinde verilemekte ve talep sahibi idarelerle gereksiz yazışmalar yapılmaktadır. İhale yasakları konusunda uygulama birliğinin sağlanması amacıyla, mahalli idarelerin Kamu ihalelerinden yasaklama kararlarına ilişkin işlemlerinin aşağıdaki şekilde yürütülmesi uygun bulunmuştur.

1- İl özel idareleri ve belediyeler tarafından yapılacak ihaleden yasaklama talepleri valiliğin görüşü de belirtilerek vali imzası ile Bakanlığa gönderilecektir.

2-İhaleden yasaklama taleplerine ilişkin dosyalar, kanunlardaki süre dikkate alınarak ihaleden yasaklama gerektiren eylem veya işlemin tespitini müteakip süre geçirilmeden Bakanlığa intikal ettirilecektir.

3- İl özel idareleri ve belediyelerin ihaleden yasaklamaya ilişkin taleplerinde bulunması gereken belgeler ekte belirtilmiş olup, bilgi edinilmesini ve iliniz özel idaresine ve belediyelere duyurulmasını rica ederim.

Osman GÜNEŞ
Vali
Bakan a.
Müsteşar

EKLER:

EK 1-İhale yasağı istenen talep dosyasında
bulunacak belgeler (2 Sayfa.)

DAĞITIM:

Gereği:

81 İl Valiliğine

Bilgi:

Teftiş Kurulu Başkanlığı

Kontrolörler Başkanlığı

İHALE YASAĞI İSTENEN TALEP DOSYASINDA BULUNACAK BELGELER:

1) Belediye Ve İl Özel İdarelerinin 2886 Sayılı Devlet İhale Kanununa Göre İhaleden Yasaklama Taleplerinde Bulunması Gereken Zorunlu Belgeler:

1) Üzerine ihale yapıldığı halde usulüne göre sözleşmenin imzalanmaması durumunda;

a) Yasaklama gerekçesi

b) İhale komisyon kararı

c) Sözleşmeye davet yazısı ve bu yazının tebliğine dair belge

d) Geçici teminatın irat kaydedildiğine dair belge

d) İhalelerden yasaklanması istenilen gerçek kişi ve tüzel kişiye ait bilgilerin doldurulduğu ihaleden yasaklama formu

2) İhale işlemlerinin hazırlanması, yürütülmesi ve sonuçlandırılması sırasında 83 üncü maddede sayılan yasa fiil veya davranışlarda bulunduğu tespit edilmesi durumunda;

a) Yasaklama gerekçesi

b) İhale komisyon kararı

- c) İdari şartnamenin bir örneği
- d) İdari sözleşmenin bir örneği
- e) Şirketin sermaye dağılımını gösteren ticaret sicili gazetesini
- f) İhalelerden yasaklanması istenilen gerçek kişi ve tüzel kişiye ait bilgilerin doldurulduğu ihaleden yasaklama formu
- g) İhaleye teklif sunan gerçek kişi ise (e) bendinde belirtilen belgeye gerek bulunmamaktadır.

3) Sözleşme yapıldıktan sonra taahhütten vazgeçilmesi ve mücbir sebepler dışında taahhüdün sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmemesi durumunda;

- a) Yasaklama gerekçesi
- b) İhale komisyon kararı
- c) İdari şartnamenin bir örneği
- d) İdari sözleşmenin bir örneği
- d) Müteahhit veya müşterinin taahhüdünden vazgeçmesi veya taahhüdünü, şartname ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi halinde; idarece en az 10 gün süreli ve nedenleri açıkça belirtilen ihtarın çekildiğine ve ihtarın tebliğine dair belge
- e) Kesin teminatın irat kaydedildiğine ilişkin belge
- f) İhalelerden yasaklanması istenilen gerçek kişi ve tüzel kişiye ait bilgilerin doldurulduğu ihaleden yasaklama formu

II) Belediye Ve İl Özel İdarelerinin 4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhaleden Yasaklama Taleplerinde Bulunması Gereken Zorunlu Belgeler:

1) Mücbir sebepler dışında sözleşmenin imzalanmaması durumunda;

- a) Yasaklama gerekçesi
- b) İhale komisyon kararı
- c) Sözleşmeye davet yazısı ve bu yazının tebliğine dair belge veya sözleşmeye davet yazısının iadeli taahhütlü mektupla tebligat adresine postalandığını gösteren belge
- d) Geçici teminatın irat kaydedildiğine dair belge
- e) Şirketin sermaye dağılımını gösteren ticaret sicili gazetesini
- f) İhaleye teklif sunulurken verilmesi gereken ortaklık hisse beyanı (KİK Standart 27 nolu form)
- g) İhalelerden yasaklanması istenilen gerçek kişi ve tüzel kişiye ait bilgilerin doldurulduğu ihaleden yasaklama formu
- h) İhaleye teklif sunan gerçek kişi ise (e) bendinde belirtilen belgeye gerek bulunmamaktadır.

2) İhaleye teklif verenlerin 17 inci maddede sayılan yasak fiil veya davranışlarda bulunduğu tespit edilmesi durumunda;

- a) Yasaklama gerekçesi
- b) İhale komisyon kararı
- c) Sözleşmeye davet yazısı ve bu yazının tebliğine dair belge veya sözleşmeye davet yazısının iadeli taahhütlü mektupla tebligat adresine postalandığını gösteren belge (Yasak fiil sözleşmeye davet yazısından sonra tespit edilirse bu belge gönderilecek)

- d) Sözleşmenin bir örneği (Yasak fiil sözleşme imzalandıktan sonra tespit edilirse bu belge gönderilecek)
- e) Şirketin sermaye dağılımını gösteren ticaret sicili gazetesini
- f) İhaleye teklif sunulurken verilmesi gereken ortaklık hisse beyanı (KİK Standart 27 nolu form)
- g) İhalelerden yasaklanması istenilen gerçek kişi ve tüzel kişiye ait bilgilerin doldurulduğu ihaleden yasaklama formu
- h) İhaleye teklif sunan gerçek kişi ise (e) bendinde belirtilen belgeye gerek bulunmamaktadır.

III) Belediye Ve İl Özel İdarelerinin 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununa Göre İhaleden Yasaklama Taleplerinde Bulunması Gereken Zorunlu Belgeler:

1) Yüklenicinin taahhüdünü ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirmemesi veya işin süresinde bitirilmemesi durumunda;

- a) Yasaklama gerekçesi
- b) İhale komisyon kararı
- c) İhale dokümanında belirlenen oranda gecikme cezası uygulanarak idarenin en az 20 gün süreli çektiği ihtarname ve bu ihtarnamenin tebliğine ilişkin belge
- d) İdari şartnamenin bir örneği
- e) İdari sözleşmenin bir örneği
- f) Kesin teminatın irat kaydedildiğine ilişkin belge
- g) Şirketin sermaye dağılımını gösteren ticaret sicili gazetesini
- h) İhaleye teklif sunulurken verilmesi gereken ortaklık hisse beyanı(KİK Standart 27 nolu form)
- i) İhalelerden yasaklanması istenilen gerçek kişi ve tüzel kişiye ait bilgilerin doldurulduğu ihaleden yasaklama formu
- j) İhaleye teklif sunan gerçek kişi ise (g) bendinde belirtilen belgeye gerek bulunmamaktadır.

2) Sözleşmenin uygulanması sırasında yüklenicinin 25 inci maddede sayılan yasak fiil veya davranışlarda bulunduğu tespit edilmesi durumunda;

- a) Yasaklama gerekçesi
- b) İhale komisyon kararı
- c) İdari şartnamenin bir örneği
- d) İdari sözleşmenin bir örneği
- e) Kesin teminatın irat kaydedildiğine ilişkin belge
- f) Şirketin sermaye dağılımını gösteren ticaret sicili gazetesini
- g) İhaleye teklif sunulurken verilmesi gereken ortaklık hisse beyanı (KİK Standart 27 nolu form)
- h) İhalelerden yasaklanması istenilen gerçek kişi ve tüzel kişiye ait bilgilerin doldurulduğu ihaleden yasaklama formu
- i) İhaleye teklif sunan gerçek kişi ise (f) bendinde belirtilen belgeye gerek bulunmamaktadır.

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.65.001/80000-12-51
Konu : İşyeri Açma ve Ruhsatlarına İlişkin
Yönetmeliğin 5 inci Maddesinin
Uygulanması

15.01.2008

..... VALİLİĞİNE

İlgi : Türkiye Elektronik ve Benzeri Teknisyenleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonunun
23/11/2007 tarih ve 676 sayılı yazısı.

Bakanlığımıza intikal eden bazı müracaatlarda İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesinin uygulanması konusunda bir takım tereddütlerin yaşandığı anlaşılmıştır.

Bilindiği gibi İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin ikinci paragrafında yer alan "Tapuda işyeri olarak görünen yerlerde, umuma açık istirahat ve eğlence yeri açılması durumunda yönetim planında aksine bir hüküm yoksa, kat maliklerinin oy çokluğu ile aldığı kararın bulunması" şeklindeki hüküm Danıştay Sekizinci Dairesinin 26/04/2006 tarih ve E:2005/4199, K:2006/1740 sayılı kararıyla mülkiyet hakkının ve çalışma özgürlüğünün kısıtlandığı gerekçesiyle iptal edilmiştir. Dolayısıyla tapuda işyeri olarak tescil edilmiş bulunan mahallerde umuma açık istirahat ve eğlence yeri açılması hususunda kat maliklerinin oy çokluğu ile karar almasına gerek kalmamıştır.

Uygulamanın yukarıdaki esaslar dahilinde yürütülmesi için iliniz özel idaresine ve iliniz dahilindeki belediyelere gerekli duyurunun yapılmasını rica ederim.

Bülent KILINÇ
Bakan a.
Genel Müdür V.

DAĞITIM:
81 İl Valiliğine

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.71.00.01/515
Konu : Fazla Mesai

08.01.2008

..... VALİLİĞİNE
(İl Mahalli İdareler Müdürlüğü)

28 Aralık 2007 tarih ve 26740 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 14/12/2007 tarih ve 5724 sayılı 2008 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun K Cetvelinde Fazla Çalışma Ücretlerine İlişkin düzenlemelere yer verilmiş olup, belediyelere ilişkin bölümler aynen aşağıya çıkarılmıştır.

"III- FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİ

A. Saat Başı Fazla Çalışma Ücreti:

1. 657 sayılı Kanunun 178 inci maddesi uyarınca fazla çalışma karşılığında yapılacak ödeme (Özel kanunlarındaki hükümler uyarınca bütçe kanunlarıyla belirlenmesi gereken fazla mesai ücretleri için bu sırada tespit edilen saat ücreti esas alınır.) 90 YKr.

2. 657 sayılı Kanuna tabi personele, anılan Kanunun 178 inci maddesinde yer alan kısıtlamalara bağlı olmaksızın ve fiilen yapılan fazla çalışma karşılığında;

b) Büyükşehir ve İl Belediye Başkanları ile birlikte çalışan personele ayda 90 saati geçmemek üzere makam onayına istinaden yapılacak ödeme, 1.10 YTL.

i) Nüfusu en son resmi nüfus sayımına göre 250.000 ve daha yukarı olan belediyelerde (Büyükşehir belediyesi sınırları içindeki ilçe belediyeleri dahil) Hesap İşleri Müdürlüğüne ait kadrolara atanmış olup; vergi, harç, katılma payları ile ilgili tarh, tahakkuk, tahsilat, tebliğ, takip, yoklama ve benzeri gelir işlerinde fiilen çalışan 657 sayılı Kanuna tabi personele (bu konulara ilişkin olarak bilgi işlem merkezlerinde çalışan memurlar ve sözleşmeli personel dahil, işçiler hariç); bu görevler nedeniyle fiilen yaptıkları fazla mesailer karşılığında her bir saat için 2,15 Yeni Türk Lirasını geçmemek üzere belediye başkanlıklarınca belirlenecek esas, usul ve miktarlarda fazla mesai ücreti ödenebilir. Ancak, her bir personel için bu bende göre bir yılda

ödenecek fazla mesai saat sayısı 300 saati geçemez.

Her ne suretle olursa olsun, özel kanunlarına göre fazla çalışma ücreti alanlara, yukarıdaki hükümlere göre ayrıca fazla çalışma ücreti ödenmez.

B. Aylık Maktu Fazla Çalışma Ücreti

2. Belediyeler ile bunlara bağlı müstakil bütçeli kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlarda (iktisadi işletmeler hariç), görevlerinin niteliği gereği 657 sayılı Kanunda belirtilen çalışma süre ve saatlerine bağlı olmaksızın zabıta ve itfaiye hizmetlerinde fiilen çalışan personel (destek hizmeti yürüten personel hariç) ile kadrolu olarak fiilen çalışan koruma ve güvenlik personeline belediye meclisi kararı ile tespit edilen miktar, fazla çalışma ücreti olarak maktuen ödenir.

Ancak, bunlara ödenecek aylık fazla mesai ücreti en son yapılan resmi nüfus sayımına göre belediye nüfusu;

- 10.000'e kadar olanlar için 141 Yeni Türk Lirasını,
- 10.001'den 50.000'e kadar olanlar için 151,50 Yeni Türk Lirasını,
- 50.001'den 100.000'e kadar olanlar için 167 Yeni Türk Lirasını,
- 100.001'den 250.000'e kadar olanlar için 188 Yeni Türk Lirasını,
- 250.001'den 1.000.000'e kadar olanlar için 224,50 Yeni Türk Lirasını,
- 1.000.001'den fazla olanlar için 261 Yeni Türk Lirasını,

Ankara, İstanbul ve İzmir büyükşehir belediyeleri dışındaki diğer büyükşehirlerin itfaiye personeli için 261 Yeni Türk Lirasını,

- Ankara, İstanbul ve İzmir büyükşehir belediye sınırları içerisindekiler için 350 Yeni Türk Lirasını, geçemez.

Yukarıdaki hükümlerin uygulanmasında büyükşehir sınırları içerisindeki belediyeler içinde bulundukları büyükşehir nüfusuna tabidir.

3. Aylık maktu fazla çalışma ücreti alanlara, her ne ad altında olursa olsun ayrıca fazla çalışmaya yönelik olarak başkaca bir ödeme yapılmaz.

4. Yukarıdaki hükümlere göre ödenecek aylık maktu fazla çalışma ücretleri;

- a) Görevin yapılması sırasında veya görevden dolayı yaralanma ve sakatlanma hallerinde tedavi süresince,
- b) Bir yılda toplamı 30 günü geçmeyen hastalık izni sürelerinde,
- c) İtfaiye hizmetlerinde çalışan personel için görevin yapılması sırasında veya görevden dolayı hastalanma hallerinde tedavi süresince,
- d) Yurt içinde yapılacak hizmet içi eğitime katılma ve geçici görevli olarak bulunma durumlarında, ödenmeye devam olunur.

Diğer hallerde ise maktu fazla çalışma ücretleri, fiilen çalışıldığı sürece ve bu süre ile orantılı olarak ödenir."

Bilgilerinizi ve iliniz dahilindeki belediyelere duyurulmasını rica ederim.

Bülent KILINÇ
Bakan a.
Genel Müdür V.

DAĞITIM:

Gereği:

81 İl Valiliğine

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.71.00.01/900-929/2540

25.01.2008

Konu: Eski hükümlü, özürlü ve geçici işçi istihdamı

2008/9

..... VALİLİĞİNE
(İl Mahalli İdareler Müdürlüğü)

İl özel idareleri, belediyeler ve mahalli idare birlikleri ile bunlara bağlı kuruluşlarda ilgili mevzuat uyarınca çalıştırılma mecburiyeti bulunan eski hükümlü ve özürlü personelin ne şekilde istihdam edileceğine ilişkin tereddütler bulunduğu anlaşılmış olup, uygulamamın aşağıda açıklandığı şekilde yapılması gerekmektedir.

1- Mevzuatın yükümlülük getirdiği mahalli idareler ve mahalli idare birlikleri, ilgili kanun, tüzük ve yönetmelikler doğrultusunda kendileri için tespit edilen norm içerisinde özürlü, eski hükümlü ve terör mağdurunu istihdam etmek zorundadır.

2- Norm kadrosunda gerekli kadro ve pozisyon bulunmayan, belediye ve bağlı kuruluşları ile mahalli idare birliklerinin, Belediye ve Bağlı Kuruluşlar ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmeliğin 22 nci maddesi uyarınca işlem yapması gerekmektedir.

3- Aynı şekilde, norm kadrosunda gerekli kadro ve pozisyon bulunmayan il özel idareleri de, İl Özel İdareleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmeliğin 20 nci maddesi uyarınca işlem yapacaktır.

4- 5620 sayılı Kamuda Geçici İş Pozisyonlarında Çalışanların Sürekli İşçi Kadrolarına veya Sözleşmeli Personel Statüsüne Geçirilmeleri, Geçici İşçi Çalıştırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun uyarınca geçici işçi olarak istihdam edilecek her bir geçici işçi azami istihdam süresi bir yılda hiçbir surette 5 ay 29 günü geçemeyecektir.

Bilgi ve gereğini önemle rica ederim.

Osman GÜNEŞ
Vali
Müsteşar

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B050MAH076000/2478/50000
Konu : Eğitim Semineri

24.01.2008

..... VALİLİĞİNE
İlgi : 2007/26 sayılı Genelge uygulaması.

Bilindiği üzere Bakanlığımızın 2007/26 sayılı Genelgesinde Mahalli İdare Birliği, dernek, vakıf, şirket ve benzeri kuruluşlarca düzenlenen eğitim, kurs, konferans, seminer ve benzeri adlar altındaki faaliyetlere, mahalli idare personelinin katılımı ve bütçeden ödeme yapılabilmesi için, söz konusu faaliyeti düzenleyecek kurum ve kuruluşlar tarafından, önceden Bakanlığımızdan izin alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Mezкур Genelgenin uygulama sonuçlarının değerlendirilmesi neticesinde, 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun 3 üncü maddesinin (b) bendinde "Birden fazla mahalli idarenin, yürütmekle görevli oldukları hizmetlerden bazılarını birlikte görmek üzere kendi aralarında kurdukları kamu tüzel kişisi" olarak tanımlanan mahalli idare birlikleri bakımından Genelgede aşağıdaki değişikliklerin yapılması uygun görülmüştür.

1- Mahalli idare birliklerinin kamu tüzel kişisi olmaları ve üyelerine dönük kurs, konferans, seminer ve benzeri adlar altında eğitim faaliyeti yapmaları tüzükleri gereği olduğundan, bu birlikler yapacakları eğitim faaliyetleri için bundan böyle Bakanlığımızdan izin almayacaklardır.

2- Mahalli idarelerin eğitim programlarının Bakanlığımızca koordine edilmesi nedeniyle, mahalli idare birlikleri tarafından düzenlenecek eğitim faaliyetleri ile ilgili olarak faaliyetten en az 15 gün önce eğitim faaliyetlerinin konusu, programda görev alacak kişiler, programın uygulanacağı yer ve katılımcı ücreti de belirlenerek Bakanlığımıza önceden bilgi verilecektir.

3- Mahalli idare birlikleri tarafından yapılacak eğitim faaliyetlerinde, eğitime katılacak mahalli idare personeli başına ödenecek tutar, konaklama dahil günlük olarak, memur maaş katsayısının 2500 rakamı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmeyecektir. Konaklama ücretinin eğitim ücretine dahil olması halinde personele ulaşım giderleri ve 1/3 oranında harcırah ödenecektir.

4- Düzenlenen programda, Bakanlık personelinin veya başka kamu görevlilerinin konferansçı olarak görev alması halinde, bir kişiye bir günde en fazla 4 saat üzerinden ödeme yapılacak ve bir saatlik ücretin net tutarı, memur maaş katsayısının 1500 rakamı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarı geçmeyecektir.

Bilgilerinizi ve konunun iliniz dahilindeki mahalli idareler ile mahalli idare birliklerine duyurulmasını rica ederim.

Osman GÜNEŞ
Vali
Bakan a.
Müsteşar

DAĞITIM:
81 İl Valiliğine